



**URZĄD STATYSTYCZNY W KATOWICACH**

**OCHRONA  
ŚRODOWISKA  
W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM  
W LATACH 2000-2006**

**ISBN 978-83-88102-76-9**

Katowice, listopad 2007

**Opracowanie**

Jan Fryc, Anna Molenda, Zofia Płoszaj-Witkowicz

**Projekt okładki**

Andrzej Marks

**Skład komputerowy, wykresy**

Andrzej Marks, Anna Molenda, Daniela Ziętek

# PRZEDMOWA

Przekazuję Państwu publikację ***Ochrona środowiska w województwie śląskim w latach 2000 – 2006***. Opracowanie stanowi kontynuację wcześniejszych, wydanych przez Urząd Statystyczny w Katowicach publikacji o tematyce ekologicznej. Prezentuje w sposób kompleksowy skalę, tendencje, dynamikę zmian ilościowych i jakościowych w środowisku w okresie siedmiu lat.

Podstawowym źródłem prezentowanych danych jest sprawozdawczość Głównego Urzędu Statystycznego. Dla pełniejszego przedstawienia zagadnienia wykorzystano również właściwą tematycznie sprawozdawczość resortową, a także wyniki monitoringu prowadzonego przez specjalistyczne służby ochrony środowiska.

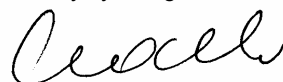
Opracowanie składa się z części analitycznej i tabelarycznej poprzedzonej uwagami ogólnymi opisującymi źródła i zakres danych. Całość wzbogacono ilustracjami graficznymi w postaci map i wykresów.

Złożoność i rozległość tematyki ochrony środowiska zdecydowała o działowym układzie publikacji w obydwu jej częściach. Dane pogrupowano w siedmiu działach obejmujących składniki środowiska (powierzchnię ziemi, wodę, powietrze, przyrodę), czynniki zagrożeń (odpady przemysłowe i komunalne), ekonomiczne aspekty ochrony środowiska oraz wybraną działalność na rzecz ochrony i kontroli stanu środowiska. Każdy dział poprzedzają uwagi metodyczne wyjaśniające zasady i metody grupowania danych oraz ważniejsze pojęcia i definicje dotyczące prezentowanej tematyki.

Charakterystykę koncentracji i zróżnicowania skali degradacji, zanieczyszczeń środowiska, ochrony przyrody i nakładów na środki trwałe w ujęciu przestrzennym przedstawiono głównie w układzie powiatów i miast na prawach powiatu, a wybrane dane także według podregionów i gmin.

Wyrażam nadzieję, że publikacja dostarczy ważnych i istotnych informacji służących nie tylko budowaniu strategii rozwoju województwa, ale poszerzy również wiedzę odbiorców o stanie i ochronie środowiska szczególnie na terenie tak silnie zurbanizowanym i uprzemysłowionym, jakim jest województwo śląskie.

Dyrektor  
Urzędu Statystycznego w Katowicach



dr Edmund Czarski

Katowice, listopad 2007 r.

# SPIS TREŚCI

	Strona
Przedmowa .....	3
UWAGI OGÓLNE .....	8
WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA .....	11
Wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi .....	11
Wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód .....	12
Zanieczyszczenie i ochrona powietrza .....	17
Odpady .....	20
Ochrona przyrody i krajobrazu. Lasy .....	23
Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska .....	28
Podsumowanie .....	31

## TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	34
II. Wybrane dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska według województw (2000, 2006) .....	36
III. Wybrane dane z ochrony środowiska według gmin (2000, 2006) .....	40

## SPIS TABLIC

	Tablica	Strona
<b>Dział 1. Wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi</b>		
UWAGI METODYCZNE .....	x	49
Powierzchnia geodezyjna województwa według kierunków wykorzystania (2002, 2006, 2007) .....	1	50
Grunty rolne i leśne wyłączone na cele nierolnicze i nieleśne (2000, 2005, 2006) .....	2	51
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrehabilitowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2006) .....	3	51
<b>Dział 2. Wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód</b>		
UWAGI METODYCZNE .....		52
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2006)	1 (4)	55
Wody zasolone i ich zagospodarowanie (2000, 2005, 2006) .....	2 (5)	55
Gospodarowanie wodą w przemyśle według PKD (2000, 2005, 2006) .....	3 (6)	56
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według powiatów (2000, 2005, 2006) .....	4 (7)	58
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2006) .....	5 (8)	61
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania według powiatów (2000, 2005, 2006) .....	6 (9)	62
Ścieki przemysłowe oczyszczane i nieoczyszczane według PKD (2000, 2005, 2006) .....	7 (10)	65

# SPIS TABLIC (cd.)

	Tablica	Strona
<b>Dział 2. Wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód (dok.)</b>		
Ścieki przemysłowe odprowadzone według rodzaju odbiornika i powiatów (2000, 2005, 2006) .....	8 (11)	67
Jednostki według wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2006) .....	9 (12)	70
Oczyszczalnie ścieków komunalnych (2000, 2005, 2006) .....	10 (13)	70
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych (2000, 2005, 2006) .....	11 (14)	71
Osady z oczyszczalni ścieków komunalnych (2005, 2006) .....	12 (15)	72
Osady z oczyszczalni ścieków przemysłowych (2005, 2006) .....	13 (16)	72
<b>Dział 3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza</b>		
UWAGI METODYCZNE .....	x	73
Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych według powiatów (2000, 2005, 2006) .....	1 (17)	75
Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych według powiatów (2000, 2005, 2006) .....	2 (18)	78
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych według wybranych rodzajów substancji (2000, 2005, 2006) .....	3 (19)	79
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza według PKD (2000, 2006) .....	4 (20)	81
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych (2000, 2005, 2006) .....	5 (21)	82
Zanieczyszczenia zatrzymane i zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających według powiatów (2000, 2005, 2006) .....	6 (22)	83
<b>Dział 4. Odpady</b>		
UWAGI METODYCZNE .....	x	86
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) według rodzajów (2002, 2005, 2006) .....	1 (23)	88
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2004, 2005, 2006) .....	2 (24)	89
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania według PKD (2000, 2005, 2006) .....	3 (25)	90
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania według powiatów (2000, 2005, 2006) .....	4 (26)	92
<b>Dział 5. Ochrona przyrody i krajobrazu. Lasy</b>		
UWAGI METODYCZNE .....	x	95
Obiekty i obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione (2000, 2005, 2006) .....	1 (27)	99
Rezerваты przyrody według typów (2000, 2005, 2006) .....	2 (28)	99
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona według powiatów (2000, 2005, 2006) .....	3 (29)	100
Rezerваты przyrody według nazw i miejsca położenia w 2006 r. ....	4 (30)	103
Parki krajobrazowe (2000, 2005, 2006) .....	5 (31)	107
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2006) .....	6 (32)	107
Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość (2000, 2005, 2006) .....	7 (33)	108

# SPIS TABLIC (dok.)

## Dział 5. Ochrona przyrody i krajobrazu. Lasy (dok.)

	Tablica	Strona
Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów (2000, 2005, 2006) .....	8 (34)	109
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2000, 2005, 2006) .....	9 (35)	112
Pozyskanie drewna (2000, 2005, 2006) .....	10 (36)	112
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2000, 2005, 2006) .....	11 (37)	113
Powierzchnia lasów w zarządzie Lasów Państwowych według klas wieku oraz składu gatunkowego drzewostanów (2000, 2005, 2006) .....	12 (38)	113

## Dział 6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

UWAGI METODYCZNE .....	x	114
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania (2000, 2005, 2006) .....	1 (39)	116
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według kierunków inwestowania (2000, 2005, 2006) .....	2 (40)	116
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według powiatów (2000, 2005, 2006) .....	3 (41)	117
Wybrane efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej (2000, 2005, 2006) .....	4 (42)	120
Gromadzenie środków pieniężnych Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych (2005, 2006) .....	5 (43)	120
Wydatki Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych (2005, 2006) .....	6 (44)	121
Opłaty za korzystanie ze środowiska i inne wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2006) .....	7 (45)	121
Wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu kar (2005, 2006) .....	8 (46)	121
Kierunki finansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2006) .....	9 (47)	122
Wydatki Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2006) ..	10 (48)	122

## Dział 7. Działalność inspekcyjno-kontrolna

UWAGI METODYCZNE .....	x	123
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia (2005, 2006) .....	1 (49)	124
Imisja wybranych zanieczyszczeń powietrza na stacjach pomiarowych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w 2006 r. ....	2 (50)	124
Działalność laboratoryjna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny żywności i przedmiotów użytku (2000, 2005, 2006) .....	3 (51)	125
Ocena sanitarna niektórych krajowych środków spożywczych (2000, 2005, 2006) .....	4 (52)	125
Wybrana działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie ochrony gleb (2000, 2005, 2006) .....	5 (53)	126
Wybrana działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie ochrony powietrza (2000, 2005, 2006) .....	6 (54)	126
Wybrana działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie ochrony wód (2000, 2005, 2006) .....	7 (55)	127
Wybrana działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki odpadami (2000, 2005, 2006) .....	8 (56)	127

# SPIS WYKRESÓW

	Strona
Struktura wykorzystania powierzchni ziemi (2002, 2007) .....	11
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	12
Bilans gospodarowania wodą w przemyśle w 2006 r. ....	13
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w 2006 r. ....	14
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	15
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	15
Sieć rozdzielcza – wodociągowa i kanalizacyjna (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	16
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	18
Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według rodzajów w 2006 r. ....	19
Odpady według miast i gmin w 2006 r. ....	21
Odpady komunalne wyselekcjonowane według rodzajów w 2006 r. ....	22
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona na 1 mieszkańca według powiatów w 2006 r. ....	24
Struktura gruntów leśnych według form własności (2000, 2006) .....	26
Powierzchnia lasów w zarządzie Lasów Państwowych w 2006 r. ....	27
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według wybranych kierunków inwestowania (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	28
Struktura nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	29
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	54-55
Struktura ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania odprowadzonych do wód lub do ziemi (2000, 2006) .....	54-55
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi według powiatów w 2006 r. ....	54-55
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według powiatów w 2006 r. ....	54-55
Zanieczyszczenie środowiska naturalnego oraz powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona według podregionów w 2006 r. ....	54-55
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	54-55
Struktura nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania (2000, 2006) .....	54-55
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	72-73
Odpady wytworzone (2000, 2006) .....	72-73
Struktura odpadów wytworzonych według rodzajów (2002, 2006) .....	72-73
Powierzchnia niezrekultywowana składowania odpadów według powiatów w 2006 r. ..	72-73
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006) .....	72-73
Emisja zanieczyszczeń pyłowych według powiatów (2000, 2006) .....	72-73
Struktura powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej według form ochrony przyrody w 2006 r. ....	72-73
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona według powiatów w 2006 r. ....	72-73

# UWAGI OGÓLNE

Publikacja zawiera statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej. Ważniejszymi aktami prawnymi w tej dziedzinie są m.in. ustawy:

- o Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska z dnia 20 VII 1991 r. (Dz. U. Nr 77, poz. 335 z późniejszymi zmianami; tekst jednolity – Dz. U. 2002 Nr 112, poz. 982);
- o lasach z dnia 28 IX 1991 r. (Dz. U. Nr 101, poz. 444 z późniejszymi zmianami; tekst jednolity – Dz. U. 2005 Nr 45, poz. 435);
- o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 II 1995 r. (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późniejszymi zmianami; tekst jednolity – Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266);
- prawo ochrony środowiska z dnia 27 IV 2001 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami; tekst jednolity – Dz. U. 2006 Nr 129, poz. 902);
- o odpadach z dnia 27 IV 2001 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami);
- o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 VI 2001 r. (Dz. U. Nr 72, poz. 747 z późniejszymi zmianami; tekst jednolity Dz. U. 2006 Nr 123, poz. 858);
- prawo wodne z dnia 18 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późniejszymi zmianami; tekst jednolity – Dz. U. 2005 Nr 239, poz. 2019);
- o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami).

Podstawowe źródło danych stanowią badania statystyczne GUS oparte na sprawozdawczości rocznej:

- L-01 – o lasach Skarbu Państwa;
- L-01a – o lasach wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa;
- L-02 – o zadrzewieniach;
- L-03 – o lasach stanowiących własność osób fizycznych i prawnych (bez Skarbu Państwa);
- M-06 – o wodociągach i kanalizacji;
- M-09 – o wywozie i unieszkodliwianiu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych;
- OS-1 – o emisji zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie urządzeń oczyszczających;
- OS-3 – o gospodarowaniu wodą, ściekach i ładunkach zanieczyszczeń;
- OS-4 – o poborze wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz o napełnianiu stawów rybnych;
- OS-5 – z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich;
- OS-6 – o odpadach (z wyłączeniem odpadów komunalnych);
- OS-7 – o ochronie przyrody i krajobrazu (łącznie z załącznikami 1, 2, 3);



- SG-01 – statystyka gminy: leśnictwo i ochrona środowiska;
- SG-01 – statystyka gminy: gospodarka mieszkaniowa i komunalna;
- Załącznik do F-03, SP, SG-01 część 4 – środki trwałe, dotyczący nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych.

Materiał uzupełniający stanowiły dane ze sprawozdawczości Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Środowiska i Ministerstwa Zdrowia. Ponadto wykorzystano informacje:

- Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii;
- Inspekcji Ochrony Środowiska;
- Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach,
- Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Dodatkowym źródłem informacji były roczniki statystyczne oraz publikacje Głównego Urzędu Statystycznego z ochrony środowiska.

Zastosowano prezentację danych według: województw, podregionów, powiatów i gmin, Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz Polskiej Klasyfikacji Statystycznej dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska.

Przyjęto następujące zasady retrospekcji prezentowanych danych:

- dla tematów podstawowych ujętych w tablicy przeglądowej lata: 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006;
- dla danych według województw, gmin lata: 2000 i 2006;
- dla tematów szczegółowych według powiatów, sekcji i działów PKD dane głównie za lata: 2000, 2005 i 2006.

**U W A G A.** Uwagi metodyczne zawierające zasady i metody grupowania danych oraz objaśnienia ważniejszych pojęć i definicji dotyczących prezentowanej tematyki zamieszczono w ramach poszczególnych działów publikacji.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI. Dane za lata 2000 i 2001 obliczono przy

przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; według stanu w każdorazowym podziale administracyjnym.

Dane zamieszczone w publikacji podano w każdorazowym podziale administracyjnym kraju (za lata 2000 i 2001 nie obejmują miasta Sławków) oraz zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym jednostek gospodarki narodowej. Do przeliczania danych na 1 km<sup>2</sup> przyjęto powierzchnię w kilometrach kwadratowych.

Podziału nakładów inwestycyjnych według podregionów i powiatów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnym publikacjach Urzędu Statystycznego.

Objaśnienia zakresowe i pojęciowe prezentowanych w niniejszym opracowaniu wielkości i wskaźników podano w ramach poszczególnych działów publikacji. Informacje pochodzące ze źródeł poza statystycznych opatrzone odpowiednimi notami.

W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych działów PKD; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

#### POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD)

<b>skrót</b>	<b>pełna nazwa</b>
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny	Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja masy włóknistej oraz papieru	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana

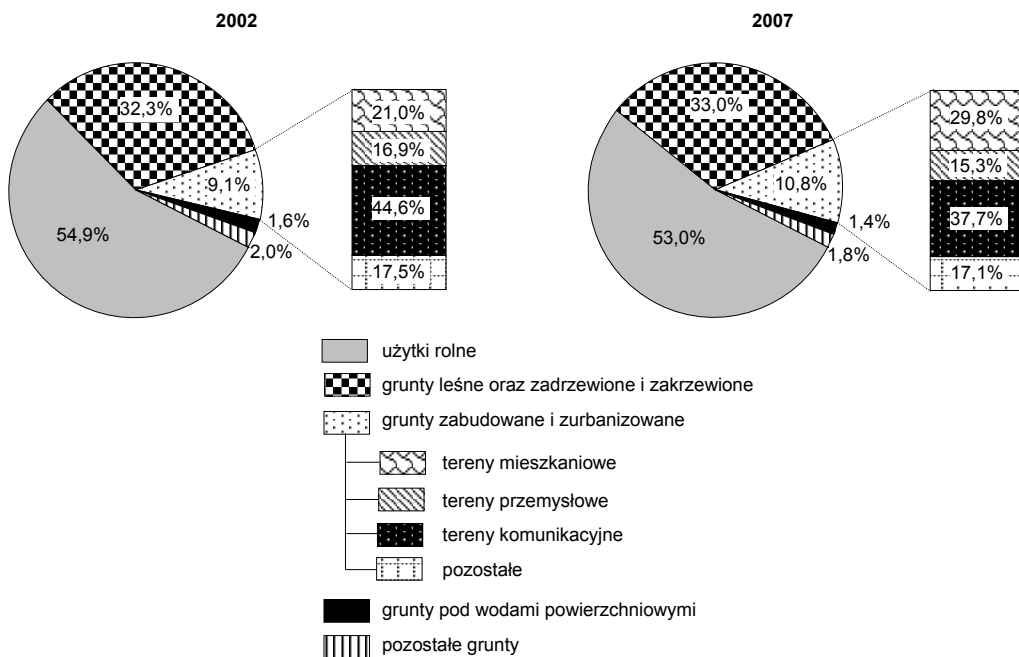
# WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

## WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

Województwo śląskie to jedno z najmniejszych województw w kraju (po województwie opolskim i świętokrzyskim). Ogólna powierzchnia województwa według stanu w dniu 1 stycznia 2007 r. wynosiła 1233,4 tys. ha, tj. około 4% powierzchni kraju. W porównaniu z 2000 r. powierzchnia województwa zwiększyła się o 3,9 tys. ha, w wyniku przyłączenia w 2002 r. do województwa śląskiego gminy Sławków oraz korekty powierzchni jednostek podziału terytorialnego w 2006 r. W strukturze gruntów dominują użytki rolne (53%) oraz grunty leśne (32%).

### Struktura wykorzystania powierzchni ziemi

Stan w dniu 1 I



W okresie od stycznia 2002 r. do stycznia 2007 r. zmniejszyła się m.in. powierzchnia użytków rolnych (o 23,5 tys. ha), natomiast wzrosła powierzchnia gruntów leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych (o 8,8 tys. ha) oraz gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (o 20,6 tys. ha), w tym terenów mieszkaniowych (o 16,2 tys. ha). Użytki rolne w 71% były gruntami ornymi, 22% stanowiły łąki i pastwiska trwałe, a 2% sady.

W 2006 r. na cele nierolnicze i nieleśne wyłączono 419 ha gruntów rolnych, w tym 66% użytków rolnych i 26 ha gruntów leśnych. Grunty wyłączone zostały przeznaczone głównie na

tereny osiedlowe (65%) i przemysłowe (14%). W porównaniu z 2000 r. odnotowano zmniejszenie powierzchni gruntów rolnych wyłączonych na cele nierolnicze (o ponad 22%) oraz leśnych przeznaczonych na cele nieleśne (o 75,5%). Natomiast w odniesieniu do roku poprzedniego wyłączono prawie 4-krotnie więcej gruntów leśnych i o ponad 18% rolnych.

W końcu 2006 r. powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji wyniosła 4,7 tys. ha (0,4% powierzchni województwa), w tym 80% to grunty zdewastowane, które utraciły całkowicie wartości użytkowe. W porównaniu z 2000 r. powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji zmniejszyła się o 1,1 tys. ha (o ponad 19%), a w odniesieniu do 2005 r. wzrosła o 0,1 tys. ha, tj. o 2,5%.

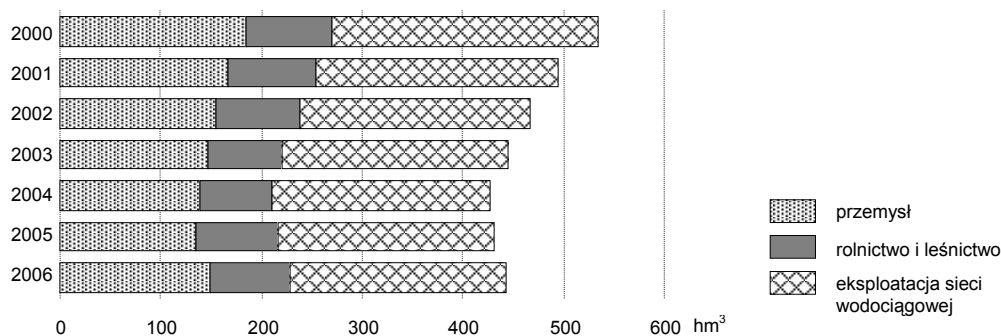
Powierzchnia gruntów zrekultywowanych w 2006 r. (128 ha) była mniejsza niż w 2000 r. o 57,0%, ale większa niż w roku poprzednim o ponad 12%. Podobne tendencje dotyczyły gruntów zagospodarowanych (58 ha), których powierzchnia w latach 2000 – 2006 zmniejszyła się o ponad 77%, natomiast w porównaniu z 2005 r. wzrosła o 5,5%. Z łącznej powierzchni gruntów zrekultywowanych i zagospodarowanych w 2006 r. 117 ha (63%) przeznaczono na cele leśne, a 11 ha (6%) na cele rolnicze.

## WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

Woda to jeden z ważniejszych komponentów środowiska naturalnego potrzebnych do życia i działalności gospodarczej człowieka.

Na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2006 r. pobrano 513,5 hm<sup>3</sup> wody (4% poboru wody w kraju), w tym 24% na cele produkcyjne, a 61% na eksploatację sieci wodociągowej. W latach 2000 – 2006 pobór wody obniżył się o ponad 23%, co było m.in. wynikiem oszczędnego gospodarowania wodą zarówno w przemyśle, jak i w gospodarstwach domowych.

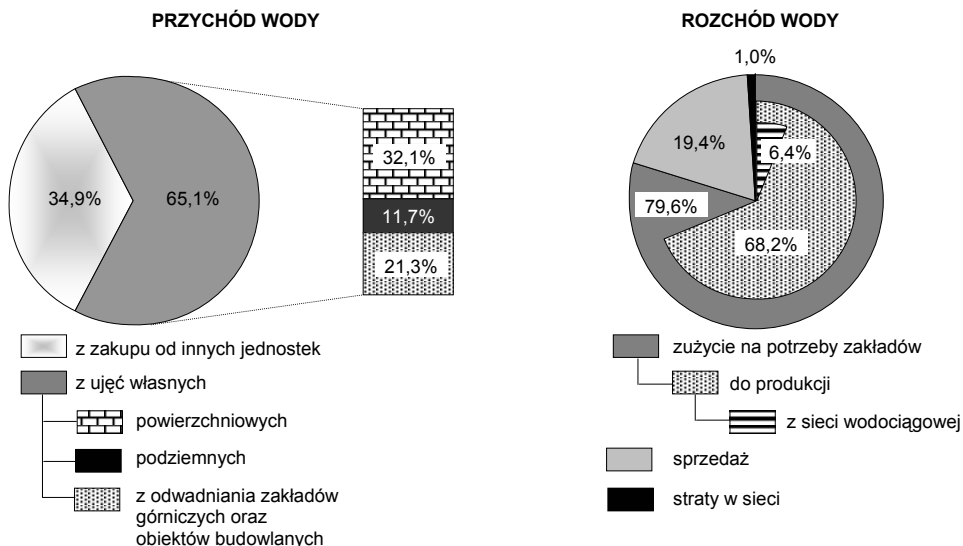
### Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności



W 2006 r. przemysł zużył 148,1 hm<sup>3</sup> wody, w tym 86% do produkcji. Stanowiło to jedną trzecią wody zużytej w województwie. Ilość zużytej wody systematycznie spadała do 2005 r.,

natomiast w 2006 r. tendencja ta została zahamowana. W przemyśle zużyto więcej wody niż przed rokiem (o prawie 10%), ale mniej niż w 2000 r. (o prawie 20%). Najwięcej wody zużyły jednostki w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę (40% w 2006 r.) oraz górnictwo (33%). Około jedna czwarta zużytej wody przypadła na przetwórstwo przemysłowe, z tego prawie połowę zużyły zakłady z działu produkcja metali.

### Bilans gospodarowania wodą w przemyśle w 2006 r.



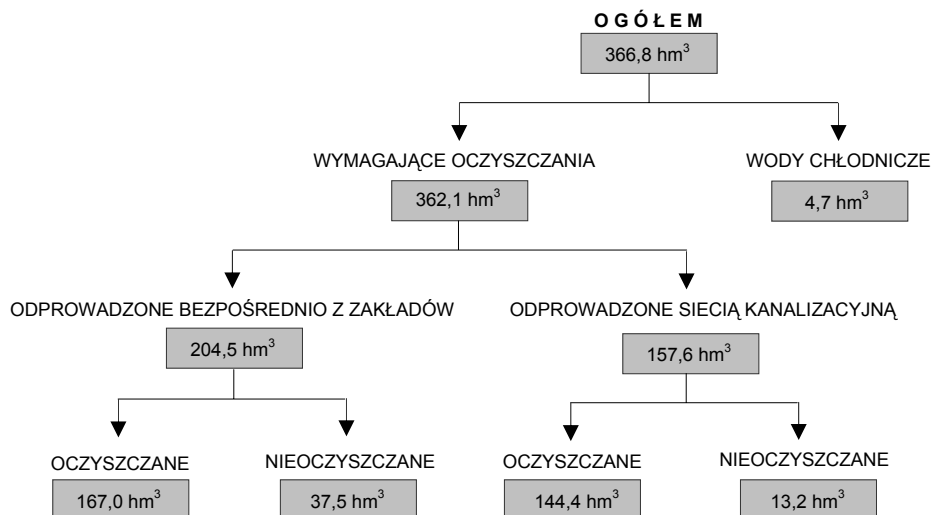
Największe zużycie wody na potrzeby przemysłu odnotowano w powiatach i miastach na prawach powiatu, w których znajdują się duże zakłady energetyczne lub metalurgiczne, tj. w Jaworznie (17% zużytej wody w przemyśle), w powiecie mikołowskim (12%), Dąbrowie Górniczej i Rybniku (po 8%).

Najwięcej wody zużywa gospodarka komunalna. Na eksploatację sieci wodociągowej w 2006 r. zakłady zużyły 213,3 hm<sup>3</sup>, tj. 48% wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności. Obserwuje się tendencję spadkową zużycia wody. W odniesieniu do 2000 r. wielkość zużycia zmniejszyła się o prawie 20%. Gospodarstwa domowe województwa śląskiego zużyły w 2006 r. 145,3 hm<sup>3</sup> wody, tj. 68% wody z sieci wodociągowej (w 2000 r. – 185,4 hm<sup>3</sup>, tj. 70%). Najwięcej wody z sieci wodociągowej w 2006 r. zużyły miasta o największej liczbie ludności: Katowice (19,6 hm<sup>3</sup>), Częstochowa (13,0 hm<sup>3</sup>), Sosnowiec (11,0 hm<sup>3</sup>), łącznie jedną piątą ogółu wody.

Ilość wody zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych w 2006 r. to 80,7 hm<sup>3</sup> (18% zużytej wody w województwie). W 2000 r. w rolnictwie i leśnictwie zużyto 84,9 hm<sup>3</sup>, tj. 16% zużycia wody ogółem.

Woda zużyta przez zakłady do produkcji oraz woda pobrana przez ludność wraca do środowiska, tj. do wód lub do ziemi w postaci ścieków. W 2006 r. odprowadzono łącznie prawie 367 hm<sup>3</sup> ścieków, z tego 99% to ścieki wymagające oczyszczenia.

## Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w 2006 r.



W porównaniu z 2000 r. ilość ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi obniżyła się o prawie 18%, z czego przemysłowych o 12%, a komunalnych o 24%.

Z ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia 86% (w 2000 r. – 88%) zostało oczyszczonych. Najwięcej ścieków oczyszczono mechanicznie – 44% ścieków oczyszczanych (w 2000 r. – 49%). Pozytywnym zjawiskiem był wzrost udziału ścieków oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów z 23% w 2000 r. do 38% w 2006 r. Około 43% ścieków wymagających oczyszczenia przypadało na miasta: Jaworzno, Katowice, Sosnowiec, Bytom oraz powiat bieruńsko-lędziański.

Ścieki przemysłowe odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi w 2006 r. stanowiły 57% ogólnej ilości ścieków wytworzonych, tj. 209,2 hm<sup>3</sup>, z czego 204,5 hm<sup>3</sup> (98%) to ścieki wymagające oczyszczenia. Spośród ścieków wymagających oczyszczenia oczyszczonych zostało 82%, podczas gdy w 2000 r. było to 91%, a w 2005 r. – 84%. Zaledwie 19% ścieków oczyszczono w stopniu wyższym, głównie chemicznie i biologicznie, a 81% tylko mechanicznie (w 2000 r. – 16% oczyszczono przede wszystkim chemicznie i biologicznie, a 84% mechanicznie).

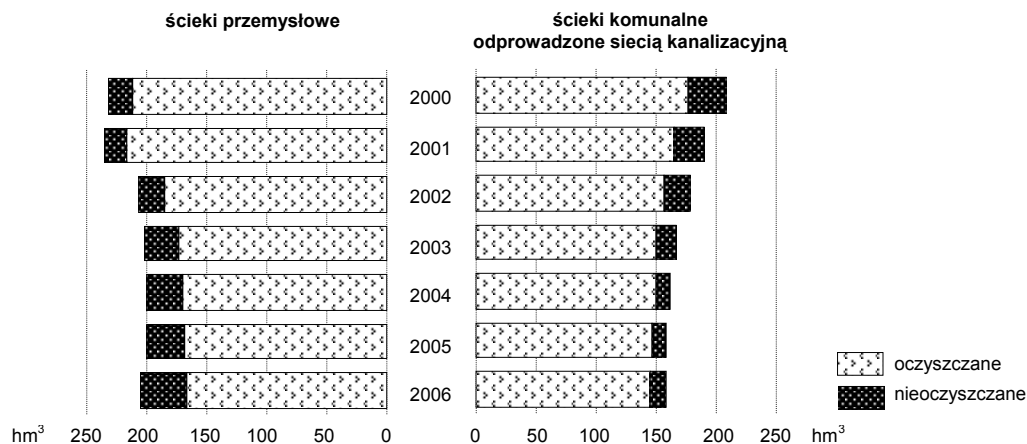
Największym źródłem ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia było górnictwo, które odprowadziło 78% ścieków, na drugim miejscu podmioty wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę – 8% oraz na trzecim miejscu zakłady przetwórstwa przemysłowego – 6%.

Udział ścieków przemysłowych nieoczyszczonych wśród ścieków wymagających oczyszczenia wyniósł:

- 21% w górnictwie (w 2000 r. – 8%),
- 12% w przetwórstwie przemysłowym (w 2000 r. – 6%),
- 10% w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (w 2000 r. – 14%).

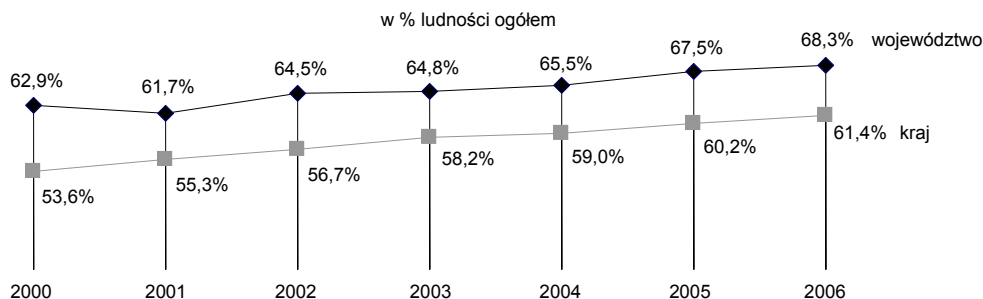
W 2006 r. siecią kanalizacyjną odprowadzono 157,6 hm<sup>3</sup> ścieków, określanych jako ścieki komunalne, tj. 43% ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi. Ścieki komunalne zostały oczyszczone w 92% (w 2000 r. w 85%), co oznacza, że 8% ścieków, tj. 13,2 hm<sup>3</sup> zostało wprowadzonych do środowiska bez oczyszczania. Ze 144,4 hm<sup>3</sup> ścieków komunalnych poddanych oczyszczaniu 99% było oczyszczanych metodą podwyższonego usuwania biogenów oraz biologicznie, a tylko 1% mechanicznie.

### Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia



Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia w 2006 r. zostały poddane procesowi oczyszczania w 188 oczyszczalniach przemysłowych i w 225 oczyszczalniach komunalnych. W latach 2000 – 2006 liczba oczyszczalni przemysłowych zmniejszyła się o prawie 16%, a ich przepustowość, wynosząca w 2006 r. – 926,1 dam<sup>3</sup>/dobę, o prawie 22%. W omawianym okresie wzrosła natomiast liczba oczyszczalni komunalnych o ponad 18%, w tym najbardziej z podwyższonym usuwaniem biogenów – o prawie 69%. Łączna przepustowość oczyszczalni komunalnych w 2006 r. wynosiła 1482,7 dam<sup>3</sup>/dobę, tj. mniej niż w 2000 r. o ponad 22%.

### Ludność korzystająca<sup>a</sup> z oczyszczalni ścieków



a Dane szacunkowe; do 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2006 r. wyniósł 68,3% (w kraju 61,4%) i zwiększył się w stosunku do 2000 r. o ponad 5 pkt procentowych. W miastach z oczyszczalni ścieków działających na sieci kanalizacyjnej korzystało 80,7% ludności, a na wsi 23,2%. Wśród miast na prawach powiatu wszyscy mieszkańcy Bytomia, Jastrzębia-Zdroju i Siemianowic Śląskich korzystali z oczyszczalni ścieków, natomiast najmniejszy odsetek wystąpił w Mysłowicach (10,3%).

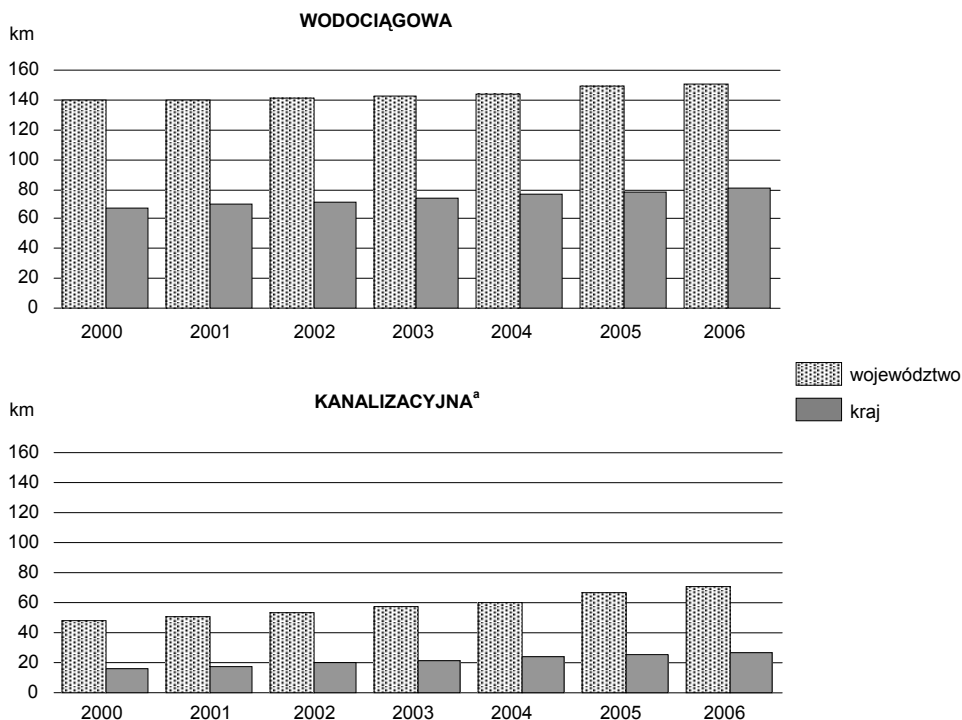
Systematycznie wzrasta długość sieci rozdzielczej kanalizacyjnej i wodociągowej. W 2006 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej wyniosła 8,8 tys. km i wzrosła w porównaniu z 2000 r. o 47,5% oraz o 6,5% w odniesieniu do roku poprzedniego. Sieć wodociągowa, wynosząca 18,6 tys. km, wzrosła w latach 2000 – 2006 o prawie 8%, a w skali roku o prawie 2%.

Wskaźnik długości sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na 100 km<sup>2</sup> był znacznie wyższy w województwie niż w kraju. W 2006 r. na 100 km<sup>2</sup> przypadało 71,1 km sieci kanalizacyjnej i 151,0 km wodociągowej (w kraju odpowiednio: 27,1 km i 80,4 km). W 2006 r. z wodociągu korzystało 93,1% ludności województwa (97,0% ludności miast i 78,7% mieszkańców wsi), a z kanalizacji – 67,7% (w miastach 80,3%, a na wsi 21,5%).

### Sieć rozdzielcza

Stan w dniu 31 XII

na 100 km<sup>2</sup>



a Łącznie z kolektorami.



Rozpatrując zużycie wody według podregionów, najwięcej wody zużywa najbardziej uprzemysłowiony i zurbanizowany podregion centralny śląski. Konsekwencją tego jest duża ilość ścieków wymagających oczyszczenia, które w 2006 r. były oczyszczane w 85,5%. Podregion ten charakteryzował się również wyższym niż przeciętnie w województwie odsetkiem ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (73,7% wobec 68,3%) oraz najniższym wśród podregionów udziałem ścieków oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów w ściekach oczyszczanych ogółem (30,0%). W podregionie częstochowskim udział ten wyniósł 76,6%, bielsko-bialskim – 75,5%, a rybnicko-jastrzębskim – 48,5%.

### Zużycie wody, ścieki oraz ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według podregionów

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2002 b – 2005 c – 2006	Częstochowski	Bielsko-bialski	Centralny śląski	Rybnicko-jastrzębski
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm <sup>3</sup> .....				
a	32,4	72,0	297,9	64,0
b	35,0	75,7	263,4	56,3
c	39,9	74,8	270,0	57,4
w tym w % ogółem na potrzeby:				
przemysłu .....				
a	29,9	10,4	39,8	28,5
b	25,1	7,5	38,9	32,0
c	34,4	7,6	40,6	33,0
eksploatacji sieci wodociągowej <sup>1</sup>				
a	70,1	34,4	51,9	39,2
b	61,9	32,8	54,0	44,0
c	54,3	32,9	52,6	43,3
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w hm <sup>3</sup> .....				
a	19,0	27,3	304,6	34,4
b	18,3	26,6	277,9	35,8
c	17,7	25,5	282,8	36,1
w tym oczyszczane w % wymagających oczyszczenia .....				
a	97,0	94,9	88,0	85,3
b	94,8	97,0	88,0	75,8
c	96,8	98,5	85,5	76,1
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków <sup>2</sup> w % ogółu ludności .....				
a	60,0	53,8	69,1	58,3
b	54,7	57,2	73,4	62,3
c	55,7	58,2	73,7	65,1

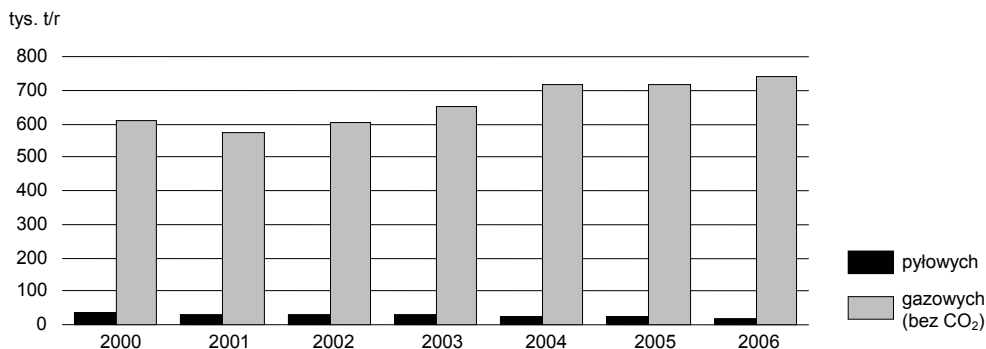
1 Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych. 2 Na podstawie szacunków.

## ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

W 2006 r. na terenie województwa śląskiego działało 361 zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (w 2000 r. było ich 341). Większość z tych zakładów, tj. 64%, posiadała urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, natomiast zaledwie 13% z nich wyposażonych było w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych.

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza koncentrowały się w 9 miastach województwa (Gliwice, Częstochowa, Katowice, Ruda Śląska, Bielsko-Biała, Bytom, Dąbrowa Górnicza, Rybnik, Sosnowiec) – razem 40% ogółu tych zakładów.

### Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza



W 2006 r. zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza wyemitowały łącznie 20,1 tys. t **pyłowych zanieczyszczeń powietrza** (prawie 20% w skali kraju), pochodzących głównie ze spalania paliw (70% ogólnej emisji pyłów).

Najwięcej zanieczyszczeń pyłowych zanotowano w 4 miastach na prawach powiatu (Dąbrowa Górnicza, Rybnik, Katowice, Częstochowa) oraz w 2 powiatach (będzińskim i mikołowskim), tj. łącznie 57% ogólnej emisji pyłów. Wskaźnik emisji na 1 km<sup>2</sup> powierzchni wyniósł w 2006 r. – 1,6 t. Najwyższą wartość osiągnął w Dąbrowie Górniczej – 22,6 t na 1 km<sup>2</sup>. Znacznie wyższa niż przeciętna w województwie emisja pyłów na 1 km<sup>2</sup> powierzchni wystąpiła również w Rybniku (18,3 t), Bytomiu (9,2 t), Piekarach Śląskich (8,0 t) oraz w Rudzie Śląskiej (7,6 t).

Głównymi źródłami emisji przemysłowych zanieczyszczeń pyłowych były jednostki wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę (61% emisji ogólnej) wprowadzające do atmosfery pyły ze spalania paliw. Pozostałe 35% stanowiły pyły z jednostek przetwórstwa przemysłowego oraz 4% z górnictwa.

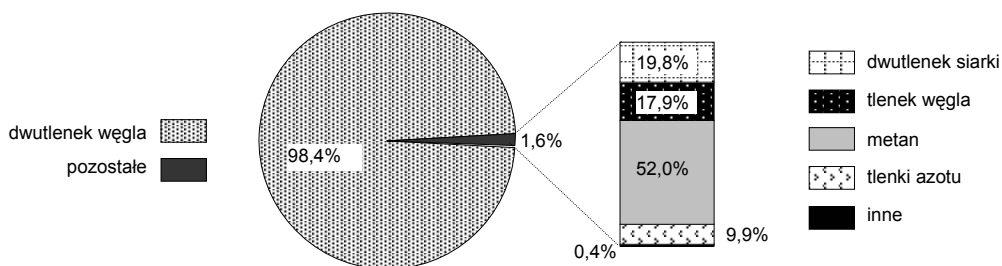
Emisja **zanieczyszczeń gazowych** w województwie śląskim wyniosła w 2006 r. 45,2 mln t, co stanowiło ponad 20% emisji krajowej. Wśród zanieczyszczeń gazowych dominowały tzw. gazy cieplarniane (dwutlenek węgla i metan) stanowiące łącznie ponad 99% ogólnej emisji gazów.

Największe ilości gazów łącznie z dwutlenkiem węgla wyemitowały w 2006 r. zakłady zlokalizowane w 5 miastach na prawach powiatu (Rybnik, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Chorzów, Katowice) oraz w 2 powiatach (mikołowskim i będzińskim), tj. łącznie 80% emisji

gazów w województwie. W 2006 r. na 1 km<sup>2</sup> powierzchni zakłady wyemitowały 3661,3 t gazów łącznie z dwutlenkiem węgla. Wskaźnik znacznie przewyższający średnią dla województwa odnotowano w Rybniku (prawie 17-krotnie), Chorzowie (prawie 14-krotnie), Jaworznie (ponad 12-krotnie), Dąbrowie Górniczej (ponad 11-krotnie) oraz powiecie mikołowskim (ponad 6-krotnie).

Podobnie jak w przypadku zanieczyszczeń pyłowych, zanieczyszczenia gazowe emitowane były w głównej mierze przez jednostki wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę (79% ogólnej ilości gazów) oraz w mniejszym stopniu przez zakłady przetwórstwa przemysłowego (19% emisji) i górnictwo (2% emisji).

### Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według rodzajów w 2006 r.



Zanieczyszczenia powietrza wytwarzane w 2006 r. przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza z terenu województwa śląskiego w 99,5% w przypadku pyłów i w 28,8% w przypadku gazów, zostały **zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń**. W 2006 r. zatrzymano 3,8 mln t pyłów i 0,3 mln t gazów. Najwyższy stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych odnotowano w Jaworznie (99,9%), Rybniku (99,8%), Chorzowie (99,8%), powiecie mikołowskim (99,8%) i powiecie będzińskim (99,6%). Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń gazowych, bez dwutlenku węgla, był wyższy od średniego w województwie w powiatach: tarnogórskim (97,7%), mikołowskim (70,5%), bielskim (62,5%) i lublinieckim (49,7%) oraz w miastach na prawach powiatu: Chorzów (78,2%), Jaworzno (53,2%) i Katowice (31,4%).

Wśród zneutralizowanych w 2006 r. zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) 69% przypadło na dwutlenek siarki, 18% na tlenek węgla, 11% na tlenki azotu, 1% na węglowodory oraz 1% na inne gazy.

Zanieczyszczenia powietrza w 2006 r. redukowane były w 51% w urządzeniach o wysokiej skuteczności, w 30% o średniej skuteczności, a w 19% w urządzeniach o niskiej skuteczności. Wśród zakładów wyposażonych w urządzenia oczyszczające powietrze najwyższy stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych uzyskały zakłady wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę (99,6%), natomiast w przypadku zanieczyszczeń gazowych – jednostki przetwórstwa przemysłowego (46,5%).

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza w 2006 r. to w 29% zakłady nie posiadające wyników pomiarów emisji pyłów, w 27% zakłady nie posiadające wyników pomiarów gazów i w 17% zakłady nie posiadające określonej emisji dopuszczalnej.

W przekroju terytorialnym według podregionów najwięcej zanieczyszczeń pyłowych i gazowych przypadało na podregion centralny śląski. W 2006 r. na obszarze tego podregionu wyemitowano 66% ogółu zanieczyszczeń pyłowych oraz 73% ogółu zanieczyszczeń gazowych przypadających na województwo śląskie.

### Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza według podregionów

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2002 b – 2005 c – 2006		Częstochoowski	Bielsko-bialski	Centralny śląski	Rybnicko- jastrzębski
Emisja zanieczyszczeń w tonach:					
pyłowych .....	a	1986	1488	18002	9051
	b	1471	1037	13748	6177
	c	1281	815	13239	4722
gazowych <sup>1</sup> .....	a	10633	11391	428204	152504
	b	10354	8450	510766	184195
	c	11773	7384	538744	184885
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
pyłowe .....	a	99,3	98,8	99,2	99,2
	b	96,1	99,0	99,4	99,5
	c	95,9	99,3	99,5	99,6
gazowe <sup>1</sup> .....	a	0,0	28,0	34,9	17,5
	b	0,1	23,1	32,9	15,5
	c	0,0	31,5	32,8	15,3

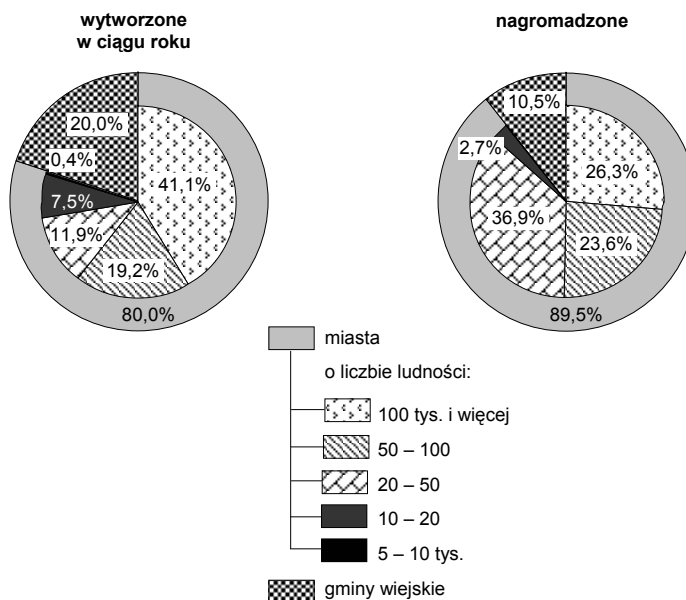
<sup>1</sup> Bez dwutlenku węgla.

## ODPADY

Szczególnym problemem województwa śląskiego jest wysokie zanieczyszczenie środowiska dużą ilością wytwarzanych i nagromadzonych odpadów.

Źródłami **odpadów (z wyjątkiem odpadów komunalnych)** są głównie zakłady przemysłowe, a zwłaszcza przemysł wydobywczy węgla kamiennego. Procesom technologicznym w tych zakładach towarzyszy wytwarzanie odpadów uciążliwych dla środowiska, a ich uciążliwość przejawia się przede wszystkim zanieczyszczeniem wody, gleby, skażeniem powietrza oraz niszczeniem walorów krajobrazowych. W 2006 r. na terenie województwa prowadziło działalność 251 zakładów wytwarzających odpady (w 2000 r. – 254).

## Odpady<sup>a</sup> według miast i gmin w 2006 r.



a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

Według stanu na koniec 2006 r. w województwie śląskim na składowiskach zakładów pracy nagromadzono 667393,6 tys. t odpadów uciążliwych dla środowiska (z wyłączeniem komunalnych), co stanowiło ponad 38% odpadów krajowych. W latach 2000 – 2006 ilość odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) według stanu na koniec roku zmniejszyła się o ponad 16%.

Największą ilość odpadów wytworzonych, w tym nieszkodliwych, składowały na terenach własnych zakładów i na terenach obcych jednostki górnictwa, tj. 91% odpadów składowanych w województwie oraz 6% odpadów wytworzonych przez te jednostki w 2006 r. (w 2000 r. odpowiednio: 87% i 13%).

Ilość odpadów wytwarzanych w ciągu roku w latach 2000 – 2006 wykazywała tendencję malejącą. W 2006 r. zakłady wytworzyły 41,7 mln t odpadów (o 11% mniej niż w 2000 r.). Odpady poddane odzyskowi stanowiły 89% wszystkich odpadów wytworzonych w ciągu roku. Unieszkodliwiono 6% wytworzonych odpadów, głównie poprzez ich składowanie na terenach własnych zakładów, a także na terenach obcych, natomiast 5% tych odpadów magazynowano czasowo. Na 1 km<sup>2</sup> powierzchni województwa przypadało 3,4 tys. t odpadów wytworzonych i 54,1 tys. t odpadów nagromadzonych.

Podstawowym źródłem wytwarzania odpadów było górnictwo (77% odpadów wytworzonych w 2006 r.), następnie wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę (12%) oraz przetwórstwo przemysłowe (9%).

W jednostkach wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę 94% odpadów poddano odzyskowi. W górnictwie 89% odpadów, powstających głównie przy płukaniu i oczyszczaniu kopaliny, poddano odzyskowi; podobnie w przetwórstwie przemysłowym.

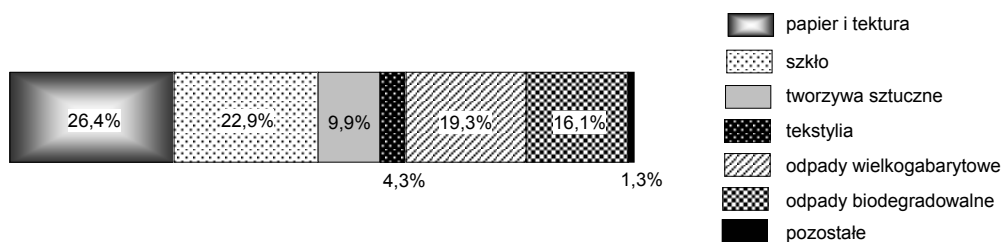
Powierzchnia niezrekultywowana składowania odpadów (według stanu na koniec 2006 r.) wynosiła 2377,6 ha i w porównaniu z 2000 r. zmniejszyła się o prawie 21%. Większość tej powierzchni (57%) to obszary składowania odpadów przez jednostki górnictwa.

W dalszym ciągu utrzymywało się znaczne zróżnicowanie terytorialne rozmieszczenia odpadów na terenie województwa. Obszarami nadmiernej koncentracji odpadów były powiaty: gliwicki, wodzisławski, mikołowski, pszczyński oraz miasta na prawach powiatu: Jastrzębie-Zdrój i Gliwice, na które przypadało 84% wszystkich odpadów dotychczas składowanych w województwie. Na 1 km<sup>2</sup> powierzchni tych powiatów przypadało w 2006 r. od 105,5 tys. t odpadów dotychczas składowanych (w powiecie pszczyńskim) do 1596 tys. t (w Jastrzębiu-Zdroju).

Najwięcej niezrekultywowanych terenów składowania odpadów według stanu na koniec 2006 r. znajdowało się w powiatach: gliwickim (449,3 ha), mikołowskim (221,2 ha), pszczyńskim (156,2 ha) i wodzisławskim (149,5 ha) oraz w miastach na prawach powiatu: Gliwice (258,8 ha), Ruda Śląska (197,0 ha), Jastrzębie-Zdrój (188,9 ha), Jaworzno (188,4 ha).

Źródłem powstawania odpadów obok działalności produkcyjnej jest także działalność bytowo-gospodarcza człowieka. Ilość **odpadów komunalnych** wytworzonych w ciągu roku systematycznie wzrasta. W 2006 r. zebrano 1,4 mln t odpadów stałych oraz wywieziono 1169,0 dam<sup>3</sup> nieczystości ciekłych. Z ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych 975,5 tys. t pochodziło z gospodarstw domowych, 337,1 tys. t z handlu, małego biznesu, biur instytucji oraz 67,5 tys. t z usług komunalnych. Na 1 mieszkańca województwa śląskiego w 2006 r. przypadało 295 kg zebranych odpadów komunalnych.

### Odpady komunalne wyselekcjonowane według rodzajów w 2006 r.



W 2006 r. selektywnie zebrano zaledwie 5% odpadów komunalnych. Odpady wysegregowane z masy zebranych odpadów zmieszanych stanowiły 3%. Niewielki odsetek odpadów (4%) został unieszkodliwiony metodą biologiczną. Deponowanie na składowiskach było nadal podstawowym sposobem postępowania z odpadami komunalnymi. W 2006 r. około 92% zebranych odpadów trafiło na kontrolowane składowiska. Na koniec roku zarejestrowano 35 czynnych kontrolowanych składowisk, które zajmowały powierzchnię 147,1 ha.

W przekroju terytorialnym według podregionów najwięcej odpadów wytworzonych w ciągu roku oraz dotychczas składowanych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) przypadało na podregion centralny śląski. W 2006 r. w podregionie tym wytworzono 68% odpadów przypadających na województwo. Jednocześnie według stanu na koniec roku w podregionie centralnym śląskim nagromadzonych było 65% ogółu odpadów dotychczas składowanych w województwie.

### Odpady<sup>1</sup> wytworzone i nagromadzone według podregionów

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2002 b – 2005 c – 2006	Częstochowski	Bielsko-bialski	Centralny śląski	Rybnicko- jastrzębski
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t .....				
a	462,3	758,7	30456,5	11038,1
b	627,6	656,2	28955,2	12034,0
c	697,4	582,8	28368,2	12029,7
Odpady poddane odzyskowi (w ciągu roku) w tys. t .....				
a	341,3	729,6	27456,5	10727,1
b	412,5	637,1	27808,1	10642,2
c	469,2	557,4	27171,8	8908,4
Odpady poddane odzyskowi w % odpadów ogółem .....				
a	73,8	96,2	90,1	97,2
b	65,7	97,1	96,0	88,4
c	67,3	95,6	95,8	74,1
Odpady unieszkodliwione (w ciągu roku) w tys. t .....				
a	17,6	27,3	2756,2	285,3
b	25,3	18,5	779,4	1370,7
c	22,3	25,2	813,2	1623,2
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone; stan w końcu roku) <sup>2</sup> w tys. t .....				
a	3068,1	3217,2	468103,1	227084,1
b	2067,8	3440,9	454321,7	230662,9
c	1931,7	1373,9	431629,1	232458,9

1 Z wyłączeniem odpadów komunalnych. 2 Na terenach własnych zakładów.

## OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU. LASY

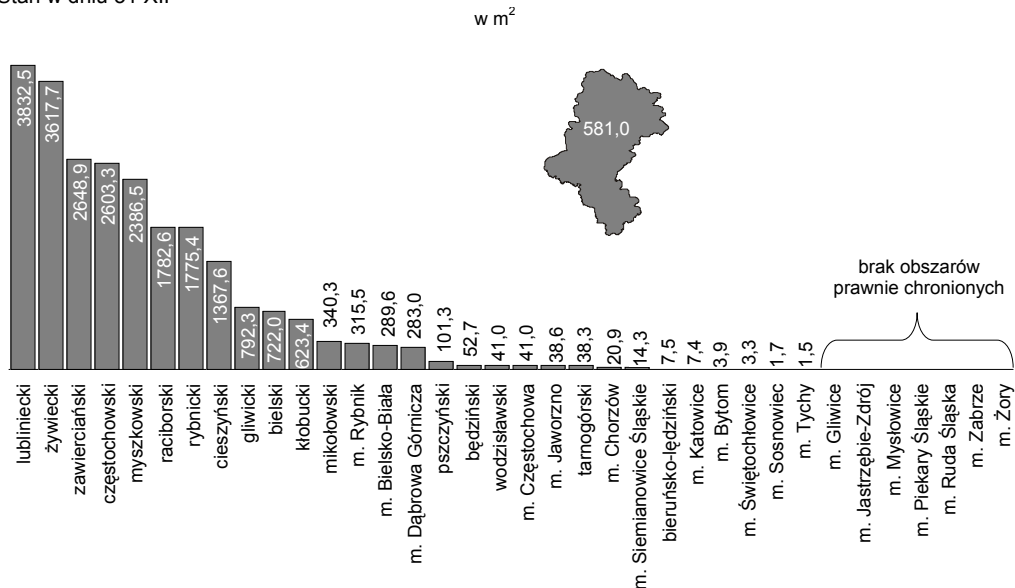
Celem ochrony przyrody jest utrzymanie na chronionym obszarze naturalnych procesów przyrodniczych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków i ekosystemów, kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody, a także przywracanie do stanu właściwego zasobów i składników przyrody.

W 2006 r. w województwie śląskim obszary prawnie chronione zajmowały łącznie 271,3 tys. ha, co stanowiło 22% powierzchni ogólnej województwa. Największy udział w powierzchni obszarów objętych ochroną prawną przypadał na parki krajobrazowe (84% areалу chronionego oraz 18% powierzchni ogólnej). Największa koncentracja obszarów prawnie chronionych miała miejsce w powiatach: żywieckim (54,2 tys. ha), częstochowskim

(34,8 tys. ha), zawierciańskim (32,8 tys. ha), lublinieckim (29,3 tys. ha) i cieszyńskim (23,4 tys. ha) – łącznie 64% powierzchni obszarów chronionych w województwie.

### Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona na 1 mieszkańca według powiatów w 2006 r.

Stan w dniu 31 XII



W województwie śląskim w końcu 2006 r. ochroną rezerwatową objętych było 61 obiektów o łącznej powierzchni 3,8 tys. ha. W latach 2000 – 2006 powierzchnia rezerwatów wzrosła o 216,5 ha, tj. o 6,0%. Najliczniejsze w województwie były rezerваты leśne (48 obiektów), o łącznej powierzchni 2,6 tys. ha, chroniące ekosystemy leśne. Wśród istniejących rezerwatów do ścisłej ochrony zaliczane były rezerваты florystyczne o łącznej powierzchni 82,7 ha. Przeciętna powierzchnia rezerwatu w 2006 r. wynosiła 62,4 ha, przy czym najmniejszymi były rezerваты florystyczne (średnio 20,7 ha), a największymi – faunistyczne (średnio 393,6 ha). Największym rezerwatem na terenie województwa śląskiego jest rezerwat „Żubrowisko” w gminie Pszczyzna (742,6 ha), chroniący populację żubra.

Parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu są terenami chronionymi ze względu na walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz pełnią funkcję rekreacyjno-wypoczynkową. W województwie śląskim w 2006 r. powierzchnia parków krajobrazowych (bez powierzchni rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody) wynosiła 227,0 tys. ha. W porównaniu do 2000 r. powierzchnia parków krajobrazowych nieznacznie zmniejszyła się (o 66,8 ha). Największymi pod względem powierzchni były Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich (49,4 tys. ha). Na obszarze parków lasy stanowiły 66% powierzchni, natomiast użytki rolne – 29%.

Jedną z form ochrony przyrody są pomniki przyrody. W 2006 r. tą formą ochrony objęto 1475 cennych tworów przyrody ożywionej i nieożywionej, przede wszystkim pojedynczych



drzew, które stanowiły 81% ogółu pomników. Od 2000 r. przybyło 213 pomników przyrody, w tym 190 pojedynczych drzew. Najwięcej pomników przyrody zarejestrowano na terenach powiatów: cieszyńskiego (177), tarnogórskiego (145) i żywieckiego (118).

W przekroju terytorialnym według podregionów największa powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona skoncentrowana była w podregionie bielsko-bialskim. W 2006 r. na podregion ten przypadało 35% ogółu obszarów prawnie chronionych w województwie oraz 40% ogólnej powierzchni parków krajobrazowych województwa. Podregion bielsko-bialski charakteryzował się także największym wskaźnikiem powierzchni obszarów prawnie chronionych na 1 mieszkańca.

### **Powierzchnia objęta różnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu<sup>1</sup> według podregionów**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2002 b – 2005 c – 2006		Częstochowski	Bielsko-bialski	Centralny śląski	Rybnicko- jastrzębski
Obszary prawnie chronione w ha ....	a	58247,3	92915,8	81228,2	37861,6
	b	58172,1	93555,8	81517,4	37997,8
	c	58157,8	93596,9	81536,2	37997,8
w tym:					
parki krajobrazowe <sup>2,3</sup> w ha .....	a	41818,0	89932,8	58497,2	36788,1
	b	41818,0	89868,4	58493,7	36786,9
	c	41805,0	89882,1	58495,3	36786,9
obszary chronionego krajobrazu <sup>3</sup> w ha .....	a	15710,0	174,7	20075,9	–
	b	15610,0	174,7	20185,3	162,0
	c	15610,0	174,7	20185,3	162,0
rezerваты przyrody <sup>2</sup> w ha .....	a	637,6	1256,3	1289,1	408,9
	b	637,6	1331,6	1466,5	396,2
	c	636,3	1319,0	1456,9	396,2
Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na 1 mieszkańca w m <sup>2</sup> .....	a	1075	1444	280	587
	b	1083	1445	285	593
	c	1087	1443	286	595

<sup>1</sup> Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. <sup>2</sup> Bez otuliny. <sup>3</sup> Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

Według danych Ministerstwa Środowiska na terenie województwa śląskiego w 2006 r. istniały następujące obszary „Natura 2000”:

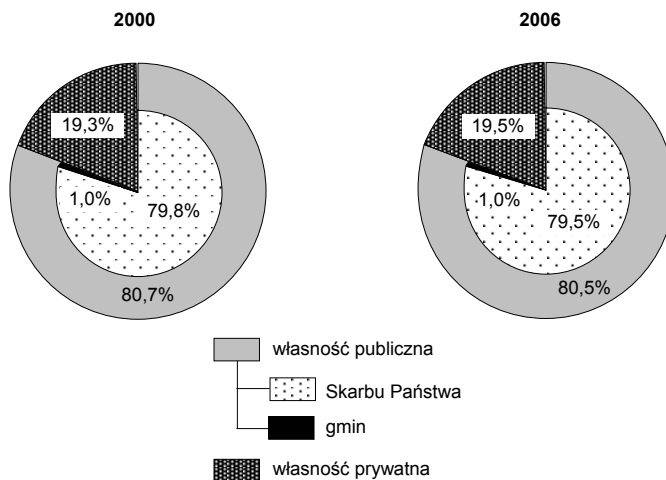
- Beskid Śląski (26249 ha),
- Beskid Żywiecki (34896 ha),
- Cieszyńskie Źródła Tufowe (267 ha),
- Dolina Górnej Wisły (24816 ha),
- Graniczny Meander Odry (157 ha),
- Kościół w Górkach Wielkich (0 ha),
- Kościół w Radziechowach (0 ha),
- Madohora (77 ha),
- Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie (3491 ha),
- Szachownica (13 ha).

Są to ostoje siedliskowe i ostoje ptasie wytypowane dla wielu gatunków roślin i zwierząt uważanych za cenne i zagrożone w skali całej Europy.

Grunty leśne w województwie śląskim według stanu w końcu 2006 r. zajmowały obszar 400,8 tys. ha i koncentrowały 4% ogółu gruntów leśnych w kraju. Ich powierzchnia zwiększyła się nieznacznie zarówno w porównaniu z końcem 2000 r., jak również w stosunku do końca 2005 r. (odpowiednio o: 0,5% i 0,1%). Powierzchnia lasów wyniosła 391,4 tys. ha i stanowiła 98% gruntów leśnych województwa. W ponad 77% lasy były własnością Lasów Państwowych. Lesistość ukształtowała się na niezmiennym od kilku lat poziomie – około 32% i była wyższa niż w kraju (28,9%).

### Struktura gruntów leśnych według form własności

Stan w dniu 31 XII



Lasy w większości koncentrowały się w powiatach: żywieckim (53,8 tys. ha), częstochowskim (43,2 tys. ha), lublinieckim (40,9 tys. ha), tarnogórskim (31,7 tys. ha) i zawierciańskim (30,2 tys. ha); łącznie 51% ogółu lasów w województwie. Wskaźnik lesistości był najwyższy w powiatach: żywieckim (51,8%), lublinieckim (49,8%) oraz tarnogórskim (49,2%), natomiast najniższy w miastach: Siemianowice Śląskie (1,5%) i Częstochowa (3,4%).

W 2006 r. zalesiono 159 ha gruntów nieleśnych, tj. więcej niż w 2000 r. (o 14,0%) oraz więcej niż w 2005 r. (o ponad 72%). Najwięcej gruntów zalesiono w powiecie częstochowskim – 78 ha. Do zalesienia w najbliższym czasie przeznaczono 815 ha gruntów nieleśnych, czyli mniej w porównaniu z 2000 r. (o prawie 6%), ale więcej w skali roku (o ponad 3%). Najwięcej gruntów przeznaczono do zalesienia w Dąbrowie Górniczej (497 ha) oraz w powiecie częstochowskim (242 ha).

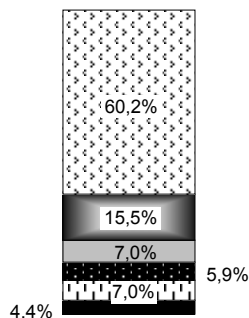
Struktura gatunkowa lasów województwa śląskiego w zarządzie Lasów Państwowych jest mało zróżnicowana. W 2006 r. dominującym gatunkiem wśród drzewostanów były drzewa iglaste (77% powierzchni leśnej) z przewagą sosny i modrzewia. Około jedną trzecią lasów

tworzyły drzewostany młode, tj. do lat 40, natomiast niespełna jedna piąta były to drzewostany dojrzałe w wieku 81 lat i więcej.

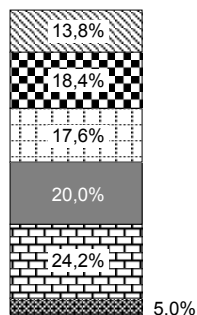
## Powierzchnia lasów w zarządzie Lasów Państwowych w 2006 r.

Stan w dniu 1 I

według składu gatunkowego



według klas wieku



sosna i modrzew

świerk

dąb, jesion, klon, jawor i wiąz

buk

brzoza i robinia akacjowa

pozostałe

1 – 20 lat

21 – 40

41 – 60

61 – 80

81 lat i więcej

klasa odnowienia i o budowie przerębowej

Powierzchnia gruntów leśnych według podregionów w 2006 r. w porównaniu do danych z 2002 r. pozostała na prawie niezmienionym poziomie. W strukturze nadal dominował podregion centralny śląski (46,8%), po nim kolejno: bielsko-bialski (24,8%), częstochowski (20,6%) oraz rybnicko-jastrzębski (7,7%).

Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w podregionie bielsko-bialskim, przy czym prawie połowa powierzchni lasów była położona na terenie podregionu centralnego śląskiego.

## Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według podregionów

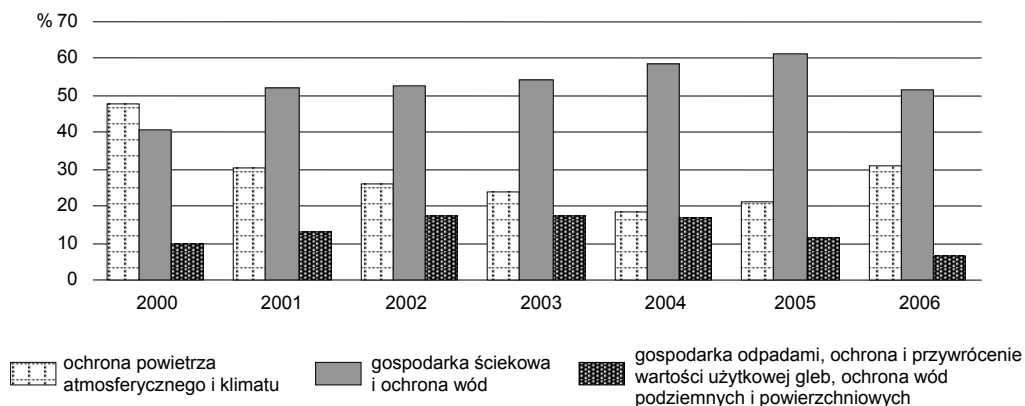
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2002 b – 2005 c – 2006		Podregiony			
		Częstochowski	Bielsko-bialski	Centralny śląski	Rybnicko-jastrzębski
Powierzchnia ogółem w ha .....	a	81741	99020	186471	31011
	b	82587	99286	187393	31044
	c	82735	99277	187708	31058
w tym lasy .....	a	80231	97120	182024	30148
	b	80900	97445	182648	30137
	c	81049	97438	182590	30273
Lesistość w % .....	a	26,3	41,3	32,6	22,3
	b	26,6	41,4	32,7	22,3
	c	26,6	41,4	32,7	22,4

# EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska ukształtowały się w 2006 r. na najwyższym od kilku lat poziomie – 1153,0 mln zł i stanowiły 17% nakładów w ochronie środowiska w kraju. Były one znacznie wyższe zarówno w porównaniu z 2000 r. (o prawie 45%), jak i w skali roku (o prawie 32%). Ponad połowa nakładów pochodziła ze środków własnych. Najwięcej środków przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód (596,3 mln zł), w tym na sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe ponad trzy czwarte nakładów. Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu wydatkowano 354,8 mln zł, w tym najwięcej na zapobieganie zanieczyszczeniom (ponad 68% nakładów). Na gospodarkę odpadami przeznaczono 63,7 mln zł, w tym na unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne – prawie jedną czwartą nakładów.

## Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według wybranych kierunków inwestowania



W 2006 r. obserwowano duże zróżnicowanie nakładów w ochronie środowiska według powiatów. Najwięcej środków wydatkowano w miastach: Sosnowiec (164,7 mln zł) i Rybnik (147,7 mln zł), najmniej natomiast w Siemianowicach Śląskich (1,9 mln zł) oraz w Żorach (2,5 mln zł).

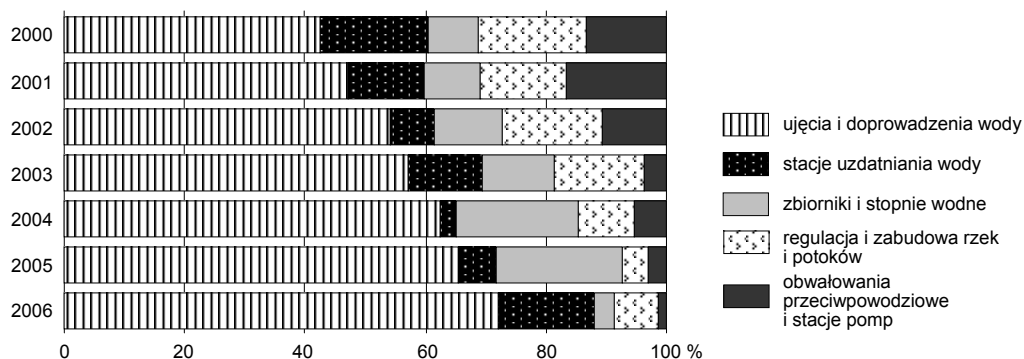
Nakłady w ochronie środowiska na 1 mieszkańca w województwie śląskim wyniosły 247 zł, podczas gdy w kraju 180 zł. W 13 powiatach (łącznie z miastami na prawach powiatu) odnotowano wyższe nakłady na 1 mieszkańca niż przeciętnie w województwie, w tym największe w Rybniku (1044 zł), natomiast najmniej wydatkowano w Siemianowicach Śląskich (26 zł).

Efektami rzeczowymi uzyskanymi w zakresie ochrony środowiska w 2006 r. było przekazanie do użytku 5 oczyszczalni ścieków. W porównaniu z 2000 r. ilość oddanych oczyszczalni była mniejsza o 14 obiektów, a w stosunku do 2005 r. – o 9 obiektów.

W 2006 r. wybudowano 409 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki (więcej niż w 2000 r. o 152 km, ale mniej w ujęciu rocznym o 147 km) oraz 34 km sieci odprowadzającej wody opadowe (mniej w stosunku do 2000 r. o 5 km, natomiast więcej w skali roku o 9 km). W wyniku inwestycji dotyczących ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu przekazano do eksploatacji urządzenia o zdolności do redukcji zanieczyszczeń pyłowych 36815 t/rok. W 2006 r. nie oddano do eksploatacji żadnego urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2006 r. wyniosły 192,1 mln zł i zmniejszyły się w porównaniu z 2000 r. o ponad 16% oraz w skali roku o ponad 19%. Ich udział w nakładach na gospodarkę wodną w kraju wyniósł 10%. Około 67% nakładów stanowiły środki własne. Najwięcej środków wydatkowano na ujęcia i doprowadzenia wody (138,3 mln zł), czyli więcej niż w 2000 r. o ponad 41%, jednakże mniej w stosunku do 2005 r. o prawie 11%. Najmniej nakładów poniesiono na obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp (2,4 mln zł). Nakłady te zmniejszyły się w ciągu lat 2000 – 2006 o ponad 92% oraz w ujęciu rocznym o ponad 66%.

### Struktura nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania



Nakłady w gospodarce wodnej według powiatów były również znacznie zróżnicowane, najwyższe odnotowano w powiecie żywieckim (24 mln zł), a najniższe w myszkowskim (0,4 mln zł).

Nakłady w gospodarce wodnej na 1 mieszkańca wyniosły 41 zł (w kraju 52 zł). W 11 powiatach i miastach na prawach powiatu nakłady na 1 mieszkańca przewyższyły średnią wojewódzką, w tym największe odnotowano w powiecie żywieckim (160 zł) i w Bielsku-Białej (114 zł). Najniższe wystąpiły w powiecie myszkowskim i Chorzowie (po 5 zł).

Efektami poniesionych wydatków w gospodarce wodnej w 2006 r. było oddanie do użytku ujęć wodnych o wydajności 2828 m<sup>3</sup>/dobę, 304 km sieci wodociągowej, regulacja i zabudowa rzek i potoków na odcinku 13 km oraz 4 km obwałowań przeciwpowodziowych.

Podstawowym źródłem tworzenia funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej są opłaty pobierane za ilościowe gospodarcze wykorzystanie i jakościową degradację poszczególnych elementów środowiska oraz kary wymierzone za nieprzestrzeganie wymagań dotyczących ochrony środowiska ustalonych obowiązującymi normami ekologicznymi.

Z tytułu opłat na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2006 r. wpłynęło 283,9 mln zł, tj. więcej w skali roku o ponad 13%. Ponad połowę tej kwoty stanowiły opłaty za zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego i klimatu. Z tytułu kar wpłynęło 0,9 mln zł, czyli mniej niż w ub. r. o prawie 15%. Większość to wpływy z kar za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (51%) oraz za przekroczenie dopuszczalnego poziomu dźwięku (46%).

Z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wydatковано 368,4 mln zł, było to więcej niż przed rokiem o prawie 17%. Najwięcej środków przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu (160,9 mln zł), a najmniej na gospodarkę odpadami (11,4 mln zł).

Ze środków powiatowych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej wydano 34,4 mln zł, z czego ponad jedną trzecią na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu (12,8 mln zł), natomiast z gminnych funduszy wykorzystano 114,7 mln zł, w tym prawie połowę na gospodarkę ściekową i ochronę wód (51,4 mln zł). W porównaniu z 2005 r. wzrosły wydatki zarówno powiatowych, jak i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (odpowiednio o: prawie 29% i prawie 10%).

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w 2006 r. były znacznie wyższe niż w 2002 r. w każdym z podregionów. W największym stopniu wzrosły nakłady w podregionie rybnicko-jastrzębskim (ponad 3-krotnie). Kierunki inwestowania w poszczególnych podregionach były podobne. Najwięcej środków w każdym z nich przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód, tj. odpowiednio w: podregionie częstochowskim – 82% ogółu nakładów w ochronie środowiska w podregionie, bielsko-bialskim – 70%, centralnym śląskim – 42%, rybnicko-jastrzębskim – 55%.

Biorąc pod uwagę gospodarkę wodną, w porównaniu do 2002 r., nakłady wzrosły we wszystkich podregionach, z wyjątkiem rybnicko-jastrzębskiego (spadek o prawie 34%). Najbardziej zwiększyły się nakłady w podregionie bielsko-bialskim (ponad 2-krotnie). Rozpatrując kierunki inwestowania najwięcej środków w każdym z podregionów wydatковано na ujęcia i doprowadzenia wody, tj. odpowiednio w: podregionie częstochowskim – 76% ogółu nakładów służących gospodarce wodnej w podregionie, bielsko-bialskim – 62%, centralnym śląskim – 75%, rybnicko-jastrzębskim – 87%.

## Nakłady na środki trwałe<sup>1</sup> służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według podregionów

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2002 b – 2005 c – 2006	Częstochowski	Bielsko-bialski	Centralny śląski	Rybnicko-jastrzębski
Nakłady w ochronie środowiska				
w mln zł .....				
a	66,9	76,1	454,5	86,7
b	88,8	110,6	492,1	183,3
c	100,9	121,8	648,3	282,0
w odsetkach .....				
a	9,8	11,1	66,4	12,7
b	10,1	12,6	56,3	21,0
c	8,8	10,6	56,2	24,5
na 1 mieszkańca w zł .....				
a	123	118	156	134
b	165	171	172	286
c	188	188	227	441
Nakłady w gospodarce wodnej				
w mln zł .....				
a	11,0	30,3	83,5	32,2
b	19,3	73,5	92,9	51,6
c	17,5	67,8	85,4	21,4
w odsetkach .....				
a	7,0	19,3	53,2	20,5
b	8,1	31,0	39,2	21,7
c	9,1	35,3	44,4	11,1
na 1 mieszkańca w zł .....				
a	20	47	29	50
b	36	114	32	80
c	33	105	30	33

<sup>1</sup> W latach 2002, 2005 określane jako wydatki inwestycyjne.

## PODSUMOWANIE

Wysoki stopień uprzemysłowienia i zaludnienia województwa śląskiego nie pozostaje bez wpływu na środowisko naturalne. Lata 2000 – 2006 były okresem dalszej poprawy stanu środowiska i wystąpienia pozytywnych tendencji w jego ochronie.

W 2006 r. w porównaniu z 2000 r. odnotowano zmniejszenie:

- powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji,
- poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności oraz jej zużycia zarówno w przemyśle jak i w gospodarce komunalnej,
- ilości ścieków przemysłowych i komunalnych odprowadzonych do wód lub do ziemi,
- emisji pyłów do atmosfery,
- ilości odpadów (z wyłączeniem komunalnych) wytworzonych w ciągu roku oraz odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych).

W omawianym okresie wzrosła powierzchnia rezerwatów oraz liczba pomników przyrody. Zwiększył się odsetek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków oraz długość sieci rozdzielczej kanalizacyjnej i wodociągowej. Znacznie wyższe niż w 2000 r. były nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (prawie 17% nakładów w ochronie środowiska w kraju).

Mimo obserwowanej poprawy sytuacji ekologicznej nadal województwo śląskie wypadło niekorzystnie na tle kraju i innych województw, co przedstawia poniższe zestawienie:

Polska = 100			Lokata wśród województw <sup>a</sup>	
2000	2006		2000	2006
8,2	7,2	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania (stan w dniu 31 XII)	3	4
6,1	4,3	Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	6	6
17,6	17,0	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód <sup>b</sup> lub do ziemi	1	1
		Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza:		
21,3	19,6	pyłowych	1	1
29,3	35,3	gazowych (bez CO <sub>2</sub> )	1	1
37,3	33,8	Odpady <sup>c</sup> wytworzone (w ciągu roku)	1	1
39,6	38,2	Odpady <sup>c</sup> dotychczas składowane (nagromadzone) na terenach własnych zakładów (stan w końcu roku)	1	1
2,7	2,7	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII)	15	15

<sup>a</sup> W zbiorze uszeregowanym malejąco. <sup>b</sup> W 2000 r. do wód powierzchniowych. <sup>c</sup> Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

Problemy ochrony środowiska są jednym z priorytetów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013. Celem głównym priorytetu „Środowisko” w RPO jest ochrona oraz poprawa jakości środowiska. Realizacja celu głównego będzie następować poprzez cele szczegółowe, jakimi są:

- **poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych** – infrastruktura wodno-ściekowa wspierana będzie poprzez inwestycje w sieci kanalizacyjne, wodociągowe, oczyszczalnie ścieków i elementy systemu zaopatrzenia w wodę;



- **ograniczenie ilości odpadów deponowanych i zdeponowanych w środowisku** – w ramach gospodarki odpadami, wspierane będą projekty z zakresu selektywnej zbiórki odpadów, ich odzysku, recyklingu oraz unieszkodliwiania, kompleksowego oczyszczania terenów z odpadów zawierających azbest oraz rekultywacji obszarów zdegradowanych i składowisk odpadów na cele przyrodnicze;
- **poprawa jakości powietrza** – będzie osiągnana poprzez przedsięwzięcia na rzecz budowy, remontu oraz modernizacji systemów ciepłowniczych (obejmujące likwidację systemów indywidualnych), wraz z ich wyposażeniem w instalacje ograniczające emisję zanieczyszczeń, kompleksowej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej wraz z wymianą źródeł ciepła, prowadzącej do ograniczenia „niskiej emisji”. Dodatkowo wspierane będą działania prowadzące do wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym budowa infrastruktury służącej do przesyłu i produkcji energii pochodzącej ze źródeł alternatywnych, np. energia słoneczna, energia pochodząca z biomasy;
- **doskonalenie systemu zarządzania środowiskiem** – celowi temu będą służyć inicjatywy w zakresie tworzenia i rozwoju instrumentów gromadzenia i przetwarzania informacji o stanie środowiska, map akustycznych oraz map zalewowych dla Obszarów określonych w ustawie Prawo Ochrony Środowiska;
- **ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa** – w ramach tego celu realizowane będą działania polegające na modernizacji i doposażeniu infrastruktury służącej szeroko pojętej edukacji ekologicznej (m.in.: punkty widokowe, ścieżki przyrodnicze, ośrodki dydaktyczno-promocyjne).

## I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<b>WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI</b>							
Powierzchnia (stan w dniu 31 XII) w tys. ha .....	1229,4	1229,4	1233,1	1233,1	1233,1	1233,1	1233,4
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne wyłączone na cele nieleśne <sup>a</sup> w ha .....	644	599	438	479	357	361	445
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania <sup>b</sup> (stan w dniu 31 XII) w ha .....	5828	5863	5705	5700	4809	4602	4717
<b>WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD</b>							
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm <sup>3</sup> .....	668,8	609,4	577,8	548,3	528,9	519,3	513,5
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności							
w hm <sup>3</sup> .....	535,4	495,4	466,3	445,7	427,3	430,4	442,1
na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup> .....	43,5	40,3	37,8	36,1	34,7	34,9	35,8
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w hm <sup>3</sup> ....	445,2	429,5	389,0	371,7	364,6	362,2	366,8
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania <sup>c</sup> .....	88,2	89,9	88,7	87,4	88,2	87,8	86,0
Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup> .....	4,2	3,5	3,5	3,8	3,5	3,5	4,1
Ludność korzystająca <sup>d</sup> z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności .....	62,9	61,7	64,5	64,8	65,5	67,5	68,3
<b>ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA</b>							
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza (stan w dniu 31 XII) .....	341	327	328	335	337	345	361
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km <sup>2</sup> w t:							
pyłowych .....	3,1	2,7	2,5	2,3	2,1	1,8	1,6
gazowych (bez dwutlenku węgla) .....	49,7	46,5	48,9	52,6	58,3	57,9	60,2

**a** W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych; w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska. **b** Dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. **c** Odprowadzone do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi. **d** Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

# I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<b>ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA (dok.)</b>							
Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:							
pyłowych .....	99,0	99,1	99,2	99,2	99,3	99,4	99,5
gazowych (bez dwutlenku węgla) .....	31,3	33,5	30,6	30,4	29,6	28,6	28,8
<b>ODPADY</b>							
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) na 1 km <sup>2</sup> w tys. t .....	3,8	3,7	3,5	3,4	3,5	3,4	3,4
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas składowane (nagromadzone) na terenach własnych zakładów (stan w końcu roku) na 1 km <sup>2</sup> w tys. t .....	64,7	63,6	56,9	55,4	55,9	56,0	54,1
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania <sup>e</sup> na 1 mieszkańca w kg .....	334,2	324,2	303,9	286,5	277,0	278,4	295,1
<b>OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ</b>							
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII)							
w tys. ha .....	271,5	270,0	270,3	270,3	271,2	271,2	271,3
w % powierzchni ogólnej	22,1	22,0	21,9	21,9	22,0	22,0	22,0
na 1 mieszkańca w m <sup>2</sup> .....	570	568	571	573	577	579	581
<b>NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE (ceny bieżące)</b>							
Nakłady <sup>g</sup> służące ochronie środowiska:							
w mln zł .....	797,5	579,0	684,1	676,0	890,9	874,7	1153,0
w % nakładów ogółem .....	5,2	4,6	5,2	5,0	6,2	5,7	5,9
Nakłady <sup>g</sup> służące gospodarce wodnej:							
w mln zł .....	229,9	202,1	157,1	192,5	234,5	237,3	192,1
w % nakładów ogółem .....	1,5	1,6	1,2	1,4	1,6	1,5	1,0

<sup>e</sup> Dane szacunkowe; do 2001 r. określane jako odpady stałe wywiezione. Od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. <sup>f</sup> Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.

<sup>g</sup> W 2000 r. określane jako nakłady inwestycyjne, w latach 2001-2005 jako wydatki inwestycyjne, podziału nakładów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

## II. WYBRANE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2006	Polska	Śląskie	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie
1	Powierzchnia ogólna <sup>1</sup> (stan w dniu 31 XII) w tys. ha ..... a	31268,5	1229,4	1994,8	1797,0	2511,4	1398,4	1821,9
	b	31268,3	1233,4	1994,7	1797,2	2512,2	1398,8	1821,9
2	Grunty zdewastowane i zdegradowane wy- magające rekultywa- cji i zagospodarowa- nia (stan w dniu 31 XII) w tys. ha ..... a	71,5	5,8	8,5	4,5	3,8	1,4	4,5
	b	65,1	4,7	7,3	4,4	3,3	1,3	4,6
3	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem w hm <sup>3</sup> ..... a	10409,1	535,4	381,0	233,6	339,6	81,1	309,7
	b	11253,8	442,1	400,1	213,6	355,1	87,2	300,8
	w odsetkach ogółem:							
4	przemysł ..... a	73,0	34,5	21,0	37,1	35,8	18,1	30,0
	b	76,0	33,5	31,3	32,8	34,7	15,6	28,7
5	rolnictwo i leśnictwo <sup>2</sup> ..... a	10,2	15,9	42,0	18,4	43,3	29,1	28,5
	b	9,7	18,3	38,2	23,9	45,4	39,0	31,0
6	eksploatacja sieci wodociągowej <sup>3</sup> .... a	16,8	49,6	37,0	44,5	20,9	52,8	41,5
	b	14,3	48,2	30,6	43,3	19,9	45,5	40,4
	Oczyszczalnie ścieków (stan w dniu 31 XII):							
7	przemysłowe ..... a	1626	223	131	96	112	51	89
	b	1255	188	88	58	81	45	80
8	komunalne ..... a	2417	190	200	103	187	84	98
	b	2999	225	200	132	239	89	136
9	Ścieki <sup>4</sup> wymagające oczyszczania w hm <sup>3</sup> a	2501,5	439,4	187,7	137,6	81,8	40,4	157,9
	b	2127,7	362,1	160,4	114,0	72,3	36,2	127,2
	w tym oczyszczane:							
10	w % wymagających oczyszczania ..... a	88,0	88,2	95,8	73,6	96,9	88,6	92,9
	b	92,1	86,0	96,5	100,0	97,7	91,7	92,7
11	chemicznie <sup>5</sup> , biolo- gicznie i z pod- wyższonym usu- waniem biogenów w % ścieków wymagających oczyszczania ..... a	58,7	45,0	79,3	57,0	81,6	77,5	66,9
	b	64,7	48,3	83,1	82,7	80,2	88,4	78,8

1 Według ewidencji geodezyjnej. 2 Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych. 4 Przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód (w 2000 r.

**WOJEWÓDZTW**

Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Lp.
1514,4 1518,3	3557,9 3555,8	941,2 941,2	1792,6 1784,6	2018,0 2018,7	1829,3 1831,4	1169,1 1171,0	2420,3 2417,3	2982,6 2982,7	2290,1 2289,2	1
3,2 2,6	5,1 4,2	3,7 3,3	4,0 2,5	2,8 2,8	2,8 2,7	3,0 2,9	4,7 5,0	10,6 10,2	3,2 3,1	2
728,5 816,8	2312,4 2924,8	144,5 112,2	261,3 281,8	76,5 78,9	239,5 241,8	1102,9 1188,6	129,5 122,5	1854,8 1806,3	1679,0 1881,2	3
69,8 76,7	84,9 88,4	33,7 39,1	61,2 57,0	20,0 18,3	46,2 56,5	92,2 88,8	33,9 24,7	85,7 85,7	92,8 95,1	4
12,4 9,5	4,3 3,2	34,4 25,3	14,1 21,3	23,9 23,6	12,5 4,5	3,5 7,4	18,3 28,9	5,7 5,4	1,4 0,5	5
17,8 13,8	10,9 8,4	31,8 35,6	24,7 21,7	56,1 58,1	41,3 38,9	4,3 3,9	47,7 46,3	8,7 8,8	5,8 4,5	6
110 81	155 141	63 40	103 78	36 31	70 37	50 39	71 36	132 110	134 122	7
194 229	169 264	52 60	132 207	73 108	200 217	63 97	134 196	236 310	302 290	8
335,8 267,9	282,0 237,4	72,0 90,5	92,0 72,1	40,1 39,0	158,0 140,1	60,5 52,4	57,7 50,7	221,9 192,5	136,8 113,0	9
93,5 99,2	65,3 78,2	96,0 96,7	90,9 93,1	98,3 99,6	92,6 92,8	95,0 92,7	95,7 97,4	96,1 98,6	78,7 84,7	10
27,2 29,8	62,9 76,7	49,7 35,5	73,3 78,4	97,8 97,7	86,5 89,2	63,7 63,9	94,2 96,4	44,9 51,8	72,0 77,1	11

i uzupełniania stawów rybnych. **3** Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, do wód powierzchniowych) lub do ziemi. **5** W 2006 r. dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

## II. WYBRANE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2006	Polska	Śląskie	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomor- skie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie
	Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:							
1	pyłowych ..... a	180,5	38,5	20,6	14,2	8,0	4,8	12,1
	b	102,5	20,1	7,4	5,5	5,5	2,5	7,2
2	gazowych (bez dwutlenku węgla) a	2083,2	610,6	111,3	75,2	40,9	23,0	327,9
	b	2103,7	742,8	109,0	64,5	37,1	36,7	201,1
	Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych w %							
3	pyłowych ..... a	99,0	99,0	98,8	97,2	97,7	95,9	99,7
	b	99,5	99,5	99,7	98,8	98,6	97,7	99,8
4	gazowych (bez dwutlenku węgla) a	43,7	31,3	87,1	26,7	41,5	6,4	38,9
	b	49,7	28,8	89,3	24,3	84,8	0,0	50,3
5	Odpady <sup>1</sup> wytworzone w ciągu roku na 1 km <sup>2</sup> w t ..... a	401,3	3810,4	1622,4	172,3	168,9	61,8	318,8
	b	394,9	3379,1	1763,7	116,2	194,4	50,7	226,2
6	Odpady <sup>1</sup> dotychczas składowane (nagromadzone) na terenach własnych zakładów na 1 km <sup>2</sup> w t (stan w końcu roku) a	6431,5	64727,6	31870,4	1761,5	568,4	204,0	2083,1
	b	5584,0	54110,1	28396,9	1217,7	586,6	187,9	2378,6
7	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <sup>2</sup> (stan w dniu 31 XII) w tys. ha ..... a	10163,8	271,5	400,2	558,8	570,0	504,5	297,0
	b	10042,3	271,3	361,8	581,6	570,4	547,8	299,1
8	w % powierzchni ogólnej ..... a	32,5	22,1	20,1	31,1	22,7	36,1	16,3
	b	32,1	22,0	18,1	32,4	22,7	39,2	16,4
9	Pomniki przyrody <sup>2</sup> (stan w dniu 31 XII) .. a	33094	1262	2597	1805	1545	1641	4146
	b	34549	1475	2674	2109	1554	1040	3529
	Nakłady na środki trwałe <sup>3</sup> (ceny bieżące) służące:							
10	ochronie środowiska w mln zł ..... a	6570,3	797,5	601,3	395,1	186,5	144,4	331,8
	b	6877,8	1153,0	571,2	317,1	256,8	185,5	522,5
11	gospodarce wodnej w mln zł ..... a	1652,7	229,9	202,1	46,2	59,1	52,1	62,3
	b	2001,6	192,1	206,0	119,8	76,8	55,2	52,1

1 Z wyłączeniem odpadów komunalnych. 2 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. 3 W 2000 r.

**WOJEWÓDZTW (dok.)**

Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Lp.
16,7 9,2	13,9 11,3	7,7 3,8	4,3 3,2	2,0 1,7	5,4 3,5	8,8 4,1	2,5 1,6	13,2 10,3	7,7 5,6	1
201,5 186,5	188,3 232,2	57,5 59,3	28,1 25,8	14,0 11,8	48,3 40,3	85,5 75,6	15,3 9,5	176,1 223,3	79,6 48,2	2
98,3 99,3	98,9 99,2	99,2 99,8	98,0 98,8	98,1 98,5	98,3 98,8	99,4 99,7	95,3 96,6	98,7 99,2	98,8 98,8	3
35,5 45,7	4,5 15,7	63,4 61,4	23,2 16,9	4,8 8,8	39,4 52,4	25,4 31,4	14,5 2,9	7,9 7,5	17,2 44,7	4
660,6 571,5	123,1 162,4	266,7 196,2	75,3 74,9	35,6 47,4	108,0 138,7	164,0 134,9	19,0 31,2	122,4 146,3	231,4 304,7	5
11637,5 10733,3	1145,0 1262,4	3144,3 2472,3	2874,5 39,9	115,5 120,0	1114,5 1248,5	3805,1 1525,8	64,2 58,8	1705,3 1597,1	3280,2 4611,7	6
878,3 790,3	1053,4 1053,6	255,0 255,5	858,2 794,2	644,0 645,0	594,3 594,8	586,3 733,3	1297,5 1118,5	932,6 936,5	462,1 488,6	7
58,0 52,1	29,6 29,6	27,1 27,1	47,9 44,5	31,9 32,0	32,5 32,5	50,2 62,6	53,6 46,3	31,3 31,4	20,2 21,3	8
1809 2141	4077 4142	384 574	1487 1488	2051 2112	2472 2653	689 493	2253 2436	3491 3781	1385 2348	9
435,5 468,0	1285,2 849,1	201,7 244,4	321,9 317,8	126,4 155,8	332,7 294,2	162,2 153,6	91,1 145,5	625,5 742,6	531,4 500,6	10
165,2 336,6	256,6 244,4	150,5 60,4	72,1 64,3	36,8 67,6	56,3 87,1	68,4 54,7	40,3 79,4	104,0 173,0	50,7 132,2	11

określone jako nakłady inwestycyjne.

### III. WYBRANE DANE Z OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GMIN

GMINY a – 2000 b – 2006	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania <sup>1</sup> na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup>	Odpady (z wyłączeniem komunalnych)		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)		Pomniki przyrody <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)
		dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ; stan w końcu roku) na 1 km <sup>2</sup> w tys. t	odpady poddane odzyskowi <sup>3</sup> w % wytworzonych w ciągu roku	w ha	w % powierzchni ogółem	
<b>WOJEWÓDZTWO</b>	<b>35,7</b>	<b>64,7</b>	<b>86,9</b>	<b>271467,6</b>	<b>22,1</b>	<b>1262</b>
	<b>29,4</b>	<b>54,1</b>	<b>89,0</b>	<b>271288,7</b>	<b>22,0</b>	<b>1475</b>
<b>GMINY MIEJSKIE</b>						
Będzin .....	94,9	42,4	95,7	147,7	4,0	47
	87,3	–	99,0	303,0	8,1	40
Bielsko-Biała .....	104,5	0,8	83,7	5391,0	43,2	36
	89,3	0,8	87,1	5110,2	41,0	62
Bieruń .....	226,4	0,2	99,8	–	–	12
	292,4	0,2	95,3	–	–	10
Bytom .....	531,3	494,9	94,7	75,1	1,1	1
	414,6	90,9	95,5	72,5	1,0	1
Chorzów .....	183,7	205,6	96,2	181,8	5,4	–
	149,3	24,2	33,7	238,4	7,2	1
Cieszyn .....	76,0	0,1	87,5	40,7	1,4	32
	62,6	0,6	87,8	46,6	1,6	36
Czeladź .....	89,3	–	100,0	–	–	–
	63,5	–	–	–	–	–
Częstochowa .....	100,9	8,1	95,2	1004,0	6,3	4
	81,9	–	95,0	1004,0	6,3	17
Dąbrowa Górnicza	79,3	36,5	95,0	3663,7	19,5	6
	45,2	36,1	94,5	3666,0	19,4	7
Gliwice .....	127,9	729,9	71,1	–	–	3
	98,9	853,3	96,4	–	–	9
Imielin .....	–	–	–	–	–	–
	–	–	–	–	–	–
Jastrzębie-Zdrój .....	98,8	1622,0	84,5	–	–	22
	75,9	1596,0	57,4	–	–	27
Jaworzno .....	307,7	153,3	90,6	364,2	2,4	17
	245,8	107,2	99,2	369,9	2,4	23
Kalety .....	1,8	0,3	100,0	–	–	10
	3,8	–	–	7,5	0,1	12
Katowice .....	230,8	109,3	97,3	404,7	2,5	35
	209,6	79,3	92,9	232,0	1,4	33
Knurów .....	174,7	3950,5	88,1	470,0	13,7	1
	179,9	4133,9	97,2	470,0	13,8	1
Lędziny .....	488,5	161,1	99,7	–	–	–
	351,4	161,1	100,0	–	–	–
Lubliniec .....	16,4	0,1	64,4	–	–	9
	14,6	–	63,6	57,6	0,6	10

1 Odprowadzone do wód (w 2000 r. do wód powierzchniowych) lub do ziemi. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.



### III. WYBRANE DANE Z OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GMIN (cd.)

GMINY a – 2000 b – 2006	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia <sup>1</sup> na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup>	Odpady (z wyłączeniem komunalnych)		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)		Pomniki przyrody <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)
		dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ; stan w końcu roku) na 1 km <sup>2</sup> w tys. t	odpady poddane odzyskowi <sup>3</sup> w % wytworzonych w ciągu roku	w ha	w % powierzchni ogółem	
GMINY MIEJSKIE (cd.)						
Łaziska Górne ..... a	213,4	1861,7	68,4	0,3	0,0	17
b	240,1	1869,1	87,5	0,3	0,0	19
Miasteczko Śląskie a	2,3	–	–	–	–	3
b	5,3	0,3	96,3	–	–	3
Mikołów ..... a	18,3	–	93,8	496,3	6,3	9
b	14,7	–	38,3	101,1	1,3	10
Mysłowice ..... a	132,0	63,5	96,7	–	–	2
b	134,1	61,5	99,4	–	–	10
Myszków ..... a	36,8	1,7	91,2	731,0	10,1	1
b	22,4	1,7	66,4	745,3	10,1	1
Orzesze ..... a	3,5	–	–	2890,0	34,9	2
b	3,7	–	–	2890,0	34,5	2
Piekary Śląskie ..... a	96,5	–	99,3	–	–	–
b	84,6	–	99,9	–	–	–
Poręba ..... a	7,3	–	–	–	–	3
b	4,7	–	–	–	–	4
Pszów ..... a	5,9	–	–	–	–	–
b	26,6	–	100,0	–	–	–
Pyskowice ..... a	36,2	–	–	–	–	20
b	19,4	–	100,0	–	–	20
Racibórz ..... a	49,3	0,2	86,5	1280,0	17,1	13
b	36,6	1,1	41,1	1267,3	16,9	14
Radlin ..... a	62,9	–	100,0	–	–	–
b	171,5	907,1	100,0	–	–	–
Radzionków ..... a	63,3	–	–	–	–	–
b	49,5	–	–	–	–	–
Ruda Śląska ..... a	205,7	511,6	89,5	–	–	1
b	182,2	330,1	96,6	–	–	1
Rybnik ..... a	80,0	70,2	99,8	4447,0	32,9	8
b	59,5	30,2	99,7	4461,4	30,1	18
Rydułtowy ..... a	159,2	1918,8	100,0	0,1	0,0	19
b	402,4	2024,5	100,0	0,1	0,0	15
Sjemianowice Śląskie ..... a	733,6	1,0	96,6	103,4	4,1	15
b	386,1	–	34,8	103,4	4,1	13
Sławków ..... a	x	x	x	x	x	x
b	2,9	–	–	494,0	13,5	2
Sosnowiec ..... a	428,1	30,2	95,3	–	–	–
b	348,6	25,5	89,9	38,0	0,4	74

1 Odprowadzone do wód (w 2000 r. do wód powierzchniowych) lub do ziemi. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.

### III. WYBRANE DANE Z OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GMIN (cd.)

GMINY a – 2000 b – 2006	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania <sup>1</sup> na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup>	Odpady (z wyłączeniem komunalnych)		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)		Pomniki przyrody <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)
		dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ; stan w końcu roku) na 1 km <sup>2</sup> w tys. t	odpady poddane odzyskowi <sup>3</sup> w % wytworzonych w ciągu roku	w ha	w % powierzchni ogółem	
<b>GMINY MIEJSKIE (dok.)</b>						
Szczyrk .....	a 4,5	–	–	3240,0	82,9	7
	b 4,5	–	–	3240,0	82,9	7
Świętochłowice .....	a 370,4	5,4	96,6	–	–	–
	b 188,0	–	59,0	17,9	1,3	–
Tarnowskie Góry ....	a 34,2	21,3	97,0	233,5	2,8	111
	b 25,2	12,1	94,8	263,1	3,1	115
Tychy .....	a 119,7	1,4	92,7	18,6	0,2	2
	b 118,2	1,1	97,5	19,9	0,2	2
Ustroń .....	a 14,2	–	100,0	2920,0	49,6	8
	b 14,2	–	100,0	2920,0	49,3	8
Wisła .....	a 3,1	10,3	100,0	9820,0	89,1	10
	b 4,0	10,3	–	9820,0	89,4	11
Wodzisław Śląski ...	a 115,8	724,6	.	–	–	6
	b 24,4	470,9	–	–	–	8
Wojkowice .....	a 29,3	291,1	48,8	–	–	1
	b 17,2	–	96,5	–	–	1
Zabrze .....	a 248,5	29,9	98,5	–	–	–
	b 206,4	16,0	99,7	–	–	–
Zawiercie .....	a 39,0	16,8	92,4	4269,0	50,1	–
	b 31,5	5,7	93,5	4269,0	50,1	–
Żory .....	a 54,2	–	91,7	–	–	27
	b 28,5	–	92,3	–	–	27
Żywiec .....	a 89,0	–	94,9	428,7	8,6	51
	b 50,3	–	98,8	428,2	8,5	49
<b>GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE</b>						
Blachownia .....	a 4,4	–	100,0	1692,0	25,2	11
	b 3,7	–	–	1592,0	23,9	10
Czechowice-Dziedzice .....	a 104,3	34,1	99,7	8,5	0,1	4
	b 65,6	0,8	99,9	10,4	0,2	3
Czerwionka-Leszczyny .....	a 38,7	331,0	99,7	8586,0	74,3	15
	b 49,3	124,8	100,0	8586,0	74,9	15
Kłobuck .....	a 3,1	12,1	–	24,8	0,2	5
	b 3,0	–	–	20,2	0,2	5
Konieczpol .....	a 3,7	1,5	79,5	68,4	0,5	1
	b 2,1	1,6	97,7	68,4	0,5	1

1 Odprowadzone do wód (w 2000 r. do wód powierzchniowych) lub do ziemi. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.

### III. WYBRANE DANE Z OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GMIN (cd.)

GMINY a – 2000 b – 2006	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania <sup>1</sup> na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup>	Odpady (z wyłączeniem komunalnych)		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)		Pomniki przyrody <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)
		dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ; stan w końcu roku) na 1 km <sup>2</sup> w tys. t	odpady poddane odzyskowi <sup>3</sup> w % wytworzonych w ciągu roku	w ha	w % powierzchni ogółem	
<b>GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE (dok.)</b>						
Koziegłowy ..... a	–	–	–	4,4	0,0	2
b	0,6	–	–	2,1	0,0	2
Krzanowice <sup>5</sup> ..... a	–	–	–	–	–	–
b	–	–	–	162,0	3,4	–
Krzepice ..... a	1,0	–	–	–	–	1
b	1,8	–	–	–	–	1
Kuźnia Raciborska a	1,6	–	–	12684,0	100,0	22
b	1,4	–	–	12684,0	100,0	19
Łazy ..... a	1,0	–	–	6285,0	47,4	–
b	0,8	–	50,0	6285,0	47,3	–
Ogrodzieniec ..... a	0,1	–	–	6931,0	80,9	–
b	0,4	–	–	6931,0	81,8	1
Pilica ..... a	1,2	–	–	7877,0	56,7	17
b	0,9	–	–	7877,0	55,2	13
Pszczyna ..... a	8,4	–	100,0	742,6	4,3	15
b	6,4	–	70,8	742,5	4,2	13
Siewierz ..... a	0,3	–	100,0	–	–	–
b	1,8	–	100,0	–	–	–
Skoczów ..... a	17,8	0,2	81,7	24,2	0,4	14
b	15,0	0,3	97,0	59,7	0,9	15
Sośnicowice ..... a	0,6	52,5	23,0	2450,0	21,1	4
b	1,0	53,8	100,0	2450,0	21,0	3
Strumień ..... a	1,5	–	–	–	–	8
b	1,3	–	–	–	–	9
Szczekociny ..... a	2,4	–	–	5,0	0,0	11
b	3,0	–	–	5,0	0,0	11
Toszek ..... a	2,6	–	–	–	–	–
b	1,6	–	–	–	–	7
Wilamowice ..... a	1,2	–	–	–	–	4
b	3,6	–	–	–	–	8
Woźniki ..... a	–	–	–	882,5	6,9	8
b	0,9	–	–	882,5	6,9	7
Żarki ..... a	0,6	–	–	6156,0	61,2	8
b	1,1	–	–	6156,0	61,0	9

1 Odprowadzone do wód (w 2000 r. do wód powierzchniowych) lub do ziemi. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. 5 W 2000 r. gmina wiejska.

### III. WYBRANE DANE Z OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GMIN (cd.)

GMINY a – 2000 b – 2006	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia <sup>1</sup> na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup>	Odpady (z wyłączeniem komunalnych)		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)		Pomniki przyrody <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)
		dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ; stan w końcu roku) na 1 km <sup>2</sup> w tys. t	odpady poddane odzyskowi <sup>3</sup> w % wytworzonych w ciągu roku	w ha	w % powierzchni ogółem	
<b>GMINY WIEJSKIE</b>						
Bestwina .....	a 0,6	–	–	175,1	4,7	7
	b 0,9	–	100,0	175,1	4,6	6
Bobrowniki .....	a 0,4	–	–	–	–	1
	b 1,6	–	–	–	–	1
Bojszowy .....	a 3,0	–	–	–	–	22
	b 3,8	–	–	42,2	1,2	24
Boronów .....	a 1,3	–	–	5634,0	100,0	27
	b 1,8	–	–	5634,0	98,4	27
Brenna .....	a 2,3	–	–	6655,0	69,7	8
	b 1,4	–	–	6655,0	69,6	50
Buczkowice .....	a 11,8	–	–	45,0	2,3	3
	b 6,4	–	–	45,0	2,3	2
Chełm Śląski .....	a 1,7	–	–	–	–	–
	b 3,0	–	–	–	–	–
Chybie .....	a 21,3	1,0	90,2	20,0	0,6	2
	b 0,8	1,9	97,4	30,2	1,0	2
Ciasna .....	a 0,2	–	–	5404,0	40,3	8
	b 0,7	–	–	5404,0	40,3	8
Czernichów .....	a 1,9	–	–	4045,0	71,9	–
	b 2,8	–	–	4045,0	71,7	–
Dąbrowa Zielona ....	a –	–	–	–	–	5
	b 0,0	–	–	–	–	4
Dębowiec .....	a 0,9	–	–	–	–	13
	b 1,2	–	–	–	–	13
Gaszowice .....	a 0,1	–	–	60,0	3,1	2
	b 1,0	–	–	60,0	3,0	2
Gieraltowice .....	a –	–	–	–	–	5
	b 0,1	–	–	–	–	5
Gilowice .....	a –	–	–	250,0	8,9	2
	b –	–	–	250,0	8,9	2
Goczałkowice- -Zdrój .....	a 11,1	–	–	–	–	–
	b 8,6	–	–	–	–	–
Godów .....	a –	–	–	–	–	1
	b 0,8	–	–	–	–	3
Goleszów .....	a 0,3	–	–	280,0	4,2	7
	b 0,3	–	–	280,0	4,2	12
Gorzyce .....	a 0,3	–	–	–	–	1
	b 1,2	–	–	–	–	1

1 Odprowadzone do wód (w 2000 r. do wód powierzchniowych) lub do ziemi. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.

### III. WYBRANE DANE Z OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GMIN (cd.)

GMINY a – 2000 b – 2006	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania <sup>1</sup> na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup>	Odpady (z wyłączeniem komunalnych)		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)		Pomniki przyrody <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)
		dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ; stan w końcu roku) na 1 km <sup>2</sup> w tys. t	odpady poddane odzyskowi <sup>3</sup> w % wytworzonych w ciągu roku	w ha	w % powierzchni ogółem	
GMINY WIEJSKIE (cd.)						
Hazlach ..... a	–	–	–	–	–	6
b	4,3	–	–	–	–	6
Herby ..... a	3,9	–	–	8747,0	100,0	3
b	3,4	–	–	8747,0	100,0	3
Irządze ..... a	–	–	–	–	–	6
b	–	–	–	89,6	1,3	7
Istebna ..... a	1,3	–	–	3550,0	42,1	11
b	1,6	–	–	3550,0	42,1	14
Janów ..... a	0,3	–	–	14696,0	100,0	18
b	0,2	–	–	14696,0	100,0	20
Jasienica ..... a	0,5	–	–	58,4	0,6	16
b	0,5	–	–	57,4	0,6	15
Jaworze ..... a	2,6	–	–	1100,0	51,6	28
b	3,7	–	–	1101,1	52,2	28
Jejkowice ..... a	–	–	–	–	–	–
b	–	–	–	–	–	–
Jeleśnia ..... a	0,9	–	–	7870,0	56,9	7
b	0,9	–	–	7870,0	46,1	10
Kamienica Polska .. a	0,2	–	–	380,0	8,1	3
b	0,9	–	–	380,0	8,2	1
Kłomnice ..... a	0,9	–	–	–	–	2
b	1,1	–	–	–	–	3
Kobiór ..... a	0,6	–	–	–	–	6
b	1,4	–	–	–	–	6
Kochanowice ..... a	1,5	–	–	6973,0	87,5	22
b	1,8	–	–	6973,0	87,1	21
Konopiska ..... a	0,4	–	–	3458,0	44,3	5
b	1,9	–	100,0	3458,0	44,0	5
Kornowac ..... a	–	–	–	1,4	0,1	1
b	–	–	–	–	–	1
Koszarawa ..... a	–	–	–	–	–	–
b	–	–	–	–	–	–
Koszęcin ..... a	0,2	–	–	1627,6	12,7	22
b	1,2	–	–	1631,8	12,6	19
Kozy ..... a	0,2	70,2	–	1050,0	39,0	–
b	3,2	–	–	1050,0	39,3	–
Kroczyce ..... a	0,1	–	–	3034,0	27,5	2
b	0,1	–	–	3034,0	27,4	2

1 Odprowadzone do wód (w 2000 r. do wód powierzchniowych) lub do ziemi. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.

### III. WYBRANE DANE Z OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GMIN (cd.)

GMINY a – 2000 b – 2006	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania <sup>1</sup> na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup>	Odpady (z wyłączeniem komunalnych)		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)		Pomniki przyrody <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)
		dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ; stan w końcu roku) na 1 km <sup>2</sup> w tys. t	odpady poddane odzyskowi <sup>3</sup> w % wytworzonych w ciągu roku	w ha	w % powierzchni ogółem	
GMINY WIEJSKIE (cd.)						
Krupski Młyn ..... a	4,2	–	100,0	–	–	4
b	15,4	–	100,0	–	–	4
Kruszyna ..... a	–	–	–	–	–	3
b	0,2	–	–	–	–	3
Krzyżanowice ..... a	–	–	–	–	–	8
b	0,2	–	–	–	–	8
Lelów ..... a	0,1	–	–	43,0	0,4	10
b	0,2	–	–	43,0	0,3	9
Lipie ..... a	–	–	–	824,0	8,3	8
b	0,2	–	–	824,0	8,3	8
Lipowa ..... a	0,6	–	–	3180,0	54,8	8
b	1,3	–	–	3180,0	54,2	8
Lubomia ..... a	–	–	–	1276,5	30,5	2
b	–	290,4	–	637,0	15,2	2
Lyski ..... a	–	–	–	4430,0	76,6	4
b	0,6	–	–	4430,0	77,2	3
Łękawica ..... a	0,1	–	–	3160,0	74,8	4
b	1,5	–	–	3160,0	73,9	4
Łodygowice ..... a	0,2	–	–	840,0	23,2	1
b	0,4	–	–	840,0	23,4	1
Markłowice ..... a	–	–	–	–	–	–
b	6,3	–	–	–	–	2
Miedzna ..... a	50,3	8,2	100,0	–	–	–
b	9,6	–	95,1	22,9	0,5	1
Miedzno ..... a	–	–	–	–	–	3
b	0,4	–	–	–	–	3
Mierzęcice ..... a	3,6	–	–	–	–	–
b	0,9	–	–	–	–	–
Milówka ..... a	2,4	–	–	4113,0	41,8	4
b	2,2	–	–	4113,0	41,6	4
Mstów ..... a	–	–	–	4315,0	36,0	4
b	0,3	–	–	4315,0	36,1	6
Mszana ..... a	–	–	–	–	–	1
b	2,1	–	–	–	–	1
Mykanów ..... a	–	–	–	–	–	–
b	0,2	–	–	–	–	–
Nędza ..... a	–	–	–	5710,0	99,9	2
b	–	–	–	5710,0	99,8	1

1 Odprowadzone do wód (w 2000 r. do wód powierzchniowych) lub do ziemi. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.

### III. WYBRANE DANE Z OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GMIN (cd.)

GMINY a – 2000 b – 2006	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania <sup>1</sup> na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup>	Odpady (z wyłączeniem komunalnych)		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)		Pomniki przyrody <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)
		dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ; stan w końcu roku) na 1 km <sup>2</sup> w tys. t	odpady poddane odzyskowi <sup>3</sup> w % wytworzonych w ciągu roku	w ha	w % powierzchni ogółem	
GMINY WIEJSKIE (cd.)						
Niegowa ..... a	0,2	–	–	8780,2	100,0	14
..... b	0,2	–	–	8757,0	99,6	5
Olsztyn ..... a	0,6	–	–	8327,0	76,5	15
..... b	0,4	–	–	8337,3	76,5	14
Opatów ..... a	–	–	–	–	–	1
..... b	–	–	–	–	–	1
Ornontowice ..... a	86,5	–	100,0	–	–	42
..... b	117,2	–	100,0	109,4	7,1	42
Ożarówce ..... a	–	–	–	–	–	–
..... b	0,5	–	–	–	–	–
Panki ..... a	1,0	–	–	881,0	16,0	2
..... b	1,8	–	–	880,3	16,0	2
Pawłowice ..... a	0,8	529,2	11,3	–	–	8
..... b	22,0	584,5	100,0	–	–	8
Pawonków ..... a	0,6	–	–	–	–	3
..... b	0,2	–	–	–	–	3
Pietrowice Wielkie a	–	–	–	–	–	1
..... b	–	–	–	–	–	1
Piłchowice ..... a	0,3	–	–	6160,0	76,4	4
..... b	0,6	–	–	6160,0	88,2	5
Poczesna ..... a	1,3	–	–	84,0	1,4	1
..... b	1,4	–	–	84,0	1,4	1
Popów ..... a	0,1	–	–	–	–	–
..... b	0,4	–	–	–	–	–
Poraj ..... a	37,8	–	–	1433,4	24,5	1
..... b	2,9	–	–	1433,4	25,1	1
Porąbka ..... a	–	–	–	3460,0	53,6	–
..... b	2,5	–	–	3460,0	53,7	–
Przyrów ..... a	0,2	–	–	1745,0	21,7	1
..... b	0,3	–	–	1732,0	21,5	3
Przystajń ..... a	–	–	–	3552,0	40,0	2
..... b	0,7	–	–	3552,0	40,0	4
Psary ..... a	–	–	–	–	–	3
..... b	–	–	–	–	–	4
Radziechowy- -Wieprz ..... a	1,9	–	–	2780,0	42,2	2
..... b	1,9	–	–	2780,0	42,9	2

1 Odprowadzone do wód (w 2000 r. do wód powierzchniowych) lub do ziemi. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.

### III. WYBRANE DANE Z OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GMIN (dok.)

GMINY a – 2000 b – 2006	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia <sup>1</sup> na 1 km <sup>2</sup> w dam <sup>3</sup>	Odpady (z wyłączeniem komunalnych)		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)		Pomniki przyrody <sup>4</sup> (stan w dniu 31 XII)	
		dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ; stan w końcu roku) na 1 km <sup>2</sup> w tys. t	odpady poddane odzyskowi <sup>3</sup> w % wytworzonych w ciągu roku	w ha	w % powierzchni ogółem		
GMINY WIEJSKIE (dok.)							
Rajcza .....	a	0,3	–	–	9390,0	71,6	15
	b	0,6	–	–	9390,0	71,5	15
Rędziny .....	a	9,8	–	–	–	–	–
	b	7,8	–	–	–	–	–
Rudnik .....	a	0,1	–	–	–	–	–
	b	0,1	–	–	–	–	2
Rudziniec .....	a	–	–	–	–	–	6
	b	0,2	–	–	–	–	7
Starcza .....	a	–	–	–	70,0	3,5	–
	b	3,0	–	–	70,0	3,5	–
Suszec .....	a	19,5	95,5	100,0	220,0	2,9	1
	b	22,7	70,4	100,0	296,3	3,9	2
Ślemień .....	a	–	–	–	2010,0	43,8	9
	b	–	–	–	2010,0	44,6	9
Świerklaniec .....	a	0,6	–	–	7,4	0,2	1
	b	1,9	–	–	7,4	0,2	1
Świerklany .....	a	–	–	–	–	–	1
	b	2,5	–	–	–	–	4
Świnna .....	a	2,9	–	–	1270,0	32,2	3
	b	3,2	–	–	1270,0	32,4	3
Tworóg .....	a	5,9	–	85,7	7,8	0,1	4
	b	1,5	–	–	7,8	0,1	6
Ujsoły .....	a	0,4	–	–	10160,0	92,4	1
	b	0,5	–	–	10160,0	92,5	1
Węgierska Górka ...	a	7,8	–	91,7	4690,0	60,9	12
	b	3,8	–	100,0	4690,0	61,3	10
Wielowieś .....	a	0,2	–	–	14,3	0,1	–
	b	0,2	–	–	19,3	0,2	4
Wilkowice .....	a	5,2	–	–	1800,0	53,1	3
	b	6,5	–	–	1800,0	52,3	3
Włodowice .....	a	–	–	–	3100,0	40,6	1
	b	–	–	–	3100,0	40,7	3
Wręczyca Wielka ...	a	1,2	–	–	1,3	0,0	16
	b	0,9	10,6	–	7,8	0,1	13
Wyry .....	a	1,2	–	–	–	–	1
	b	2,1	–	–	–	–	1
Zbroslawice .....	a	0,1	408,5	–	248,0	1,7	4
	b	0,6	–	–	241,9	1,6	4
Zebrzydowice .....	a	33,4	–	91,4	–	–	1
	b	4,8	–	–	–	–	1
Żarnowiec .....	a	–	–	–	1229,0	9,9	24
	b	–	–	–	1229,0	9,8	24

1 Odprowadzone do wód (w 2000 r. do wód powierzchniowych) lub do ziemi. 2 Na terenach własnych zakładów.  
3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.



# Dział 1. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

## Uwagi metodyczne

Dane o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o nową ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454). Dane te prezentowane są według powierzchni geodezyjnej. **Nowa ewidencja gruntów** wprowadziła od 2002 r. różnice zakresowe w stosunku do lat poprzednich, polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (dotychczas ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity, Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266) z późniejszymi zmianami. Ustawa reguluje zasady odnowy gruntów rolnych i leśnych oraz rekultywacji i poprawiania wartości użytkowej gruntów. Przepisy ustawy chronią wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I – III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV – VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględniają natomiast gruntów klas V – VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Dane nie uwzględniają ubytku gruntów rolnych nie związanego ze zmianą właściciela, np. ubytku tych gruntów w ramach rozwoju budownictwa indywidualnego na gruntach własnych gospodarstw rolnych.

**Klasy bonitacyjne użytków rolnych** określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne – RZ; pastwiska – PsZ.

Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

**Rekultywacja** gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

**Zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych** polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

**TABL. 1. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WOJEWÓDZTWA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA<sup>a</sup>**

Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002		2006		2007	
	w ha	na 1000 ludności <sup>b</sup> w ha	w ha	na 1000 ludności <sup>b</sup> w ha	w ha	na 1000 ludności <sup>b</sup> w ha
<b>OGÓŁEM<sup>c</sup></b> .....	<b>1233064</b>	<b>259,7</b>	<b>1233351</b>	<b>263,2</b>	<b>1233351</b>	<b>264,1</b>
Użytki rolne .....	676857	142,5	654944	139,8	653308	139,9
w tym:						
grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe .....	639587	134,7	624730	133,3	622664	133,4
grunty rolne zabudowane .....	29399	6,2	19843	4,2	19778	4,2
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione .....	398620	83,9	406257	86,7	407406	87,3
Grunty zabudowane i zurbanizowane .....	112795	23,8	131954	28,2	133354	28,6
w tym:						
tereny mieszkaniowe .....	23633	5,0	38909	8,3	39805	8,5
tereny przemysłowe .....	19046	4,0	20121	4,3	20455	4,4
tereny komunikacyjne .....	50354	10,6	51410	11,0	50326	10,8
tereny rekreacji i wypoczynku	6656	1,4	7021	1,5	7753	1,7
użytki kopalne .....	1737	0,4	1167	0,2	1211	0,3
Grunty pod wodami powierzchniowymi .....	19616	4,1	18025	3,8	17663	3,8
płynącymi .....	9996	2,1	10775	2,3	11659	2,5
stojącymi .....	9620	2,0	7250	1,5	6004	1,3
Użytki ekologiczne .....	202	0,0	383	0,1	446	0,1
Nieużytki .....	16326	3,4	15478	3,3	15341	3,3
Tereny różne .....	8647	1,8	6309	1,3	5833	1,2

<sup>a</sup> Patrz uwagi metodyczne do działu, str. 49. <sup>b</sup> Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2001 (łącznie z miastem Sławków), 2005 i 2006. <sup>c</sup> Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

**TABL. 2. GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE<sup>a</sup>**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006		
	w hektarach			2000 = 100	2005 = 100
<b>O G Ó Ł E M</b> .....	<b>644</b>	<b>361</b>	<b>445</b>	<b>69,1</b>	<b>123,3</b>
<b>Grunty rolne</b> .....	<b>538</b>	<b>354</b>	<b>419</b>	<b>77,9</b>	<b>118,4</b>
W tym użytki rolne .....	330	246	278	84,2	113,0
klasy bonitacyjne:					
I – III .....	85	89	83	97,6	93,3
IV <sup>b</sup> .....	242	152	194	80,2	127,6
V – VI oraz VI RZ i PsZ .....	3	5	1	33,3	20,0
<b>Grunty leśne</b> .....	<b>106</b>	<b>7</b>	<b>26</b>	<b>24,5</b>	<b>371,4</b>
Kierunki wyłączenia gruntów rolnych i leśnych:					
na tereny osiedlowe .....	315	204	289	91,7	141,7
na tereny przemysłowe .....	73	56	63	86,3	112,5
pod drogi i szlaki komunikacyjne .....	106	11	26	24,5	236,4
pod użytki kopalne .....	19	10	10	52,6	100,0
na inne cele .....	131 <sup>c</sup>	80	57	44,5	71,3

**a** W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. **b** Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego. **c** Razem z gruntami wyłączonymi pod zbiorniki wodne.

Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

**TABL. 3. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006		
	w hektarach			2000 = 100	2005 = 100
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII) .....	5828	4602	4717	80,9	102,5
zdewastowane .....	4842	3835	3760	77,7	98,0
zdegradowane .....	986	767	957	97,1	124,8
Grunty (w ciągu roku):					
zrekultywowane .....	298	114	128	43,0	112,3
w tym na cele:					
rolnicze .....	17	23	9	52,9	39,1
leśne .....	231	35	87	37,7	248,6
zagospodarowane .....	255	55	58	22,7	105,5
w tym na cele:					
rolnicze .....	15	20	2	13,3	10,0
leśne .....	220	28	30	13,6	107,1

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

## Dział 2. WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

### Uwagi metodyczne

Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1. w pozycji „**na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem)**” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam<sup>3</sup> i więcej wody podziemnej albo 20 dam<sup>3</sup> i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam<sup>3</sup> i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania,
2. w pozycji „**nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych**” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha,
3. w pozycji „**eksploatacja sieci wodociągowej**” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

**Zasolone wody** to wody z odwadniania zakładów górniczych jak też powstające w procesach technologicznych, np. z instalacji odsiarczania spalin, w których stężenie sumy jonów Cl<sup>-</sup> + SO<sub>4</sub><sup>2-</sup> przekracza 1800 mg/l.

**Utylizacja termiczna** polega na wytrąceniu względnie wykrystalizowaniu z wody składników mineralnych.

**Zatłaczanie do górotworu** polega na gromadzeniu wód zasolonych w głębszych utworach geologicznych.

**Recyrkulacja** polega na wtlaczaniu wód zasolonych do drenowanych przez wyrobiska górnicze utworów wodonośnych poza obrębem robót górniczych.

**Zagospodarowanie wód zasolonych metodami innymi** obejmuje użycie ich do produkcji nawozów, do podsadzania wyrobisk górniczych itp.

Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w pkt 1 i 3. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

**Wody chłodnicze** są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

**Ścieki przemysłowe** to ścieki nie będące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

**Dane o ściekach przemysłowych** dotyczą ścieków odprowadzonych z jednostek określonych w pkt 1 – które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „Przemysłe” obejmującym sekcje „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”, jak również w pozostałych sekcjach.

**Ścieki bytowe** są to ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków.

**Ścieki komunalne** to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez wszystkie jednostki nadzorujące pracę zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacyjną (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako ścieki wymagające oczyszczania. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzaniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

**Chemiczne oczyszczanie ścieków** polega na wytrąceniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

**Biologiczne oczyszczanie ścieków** następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

**Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach** następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

**Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne** lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zaklasyfikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów albo do oczyszczalni mechanicznych.

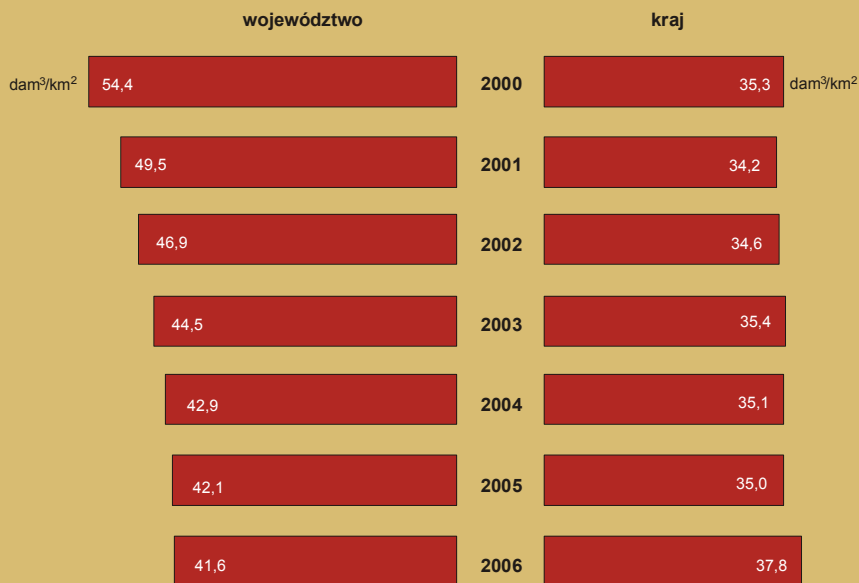
Przez **osady ściekowe** rozumie się pochodzące z oczyszczalni ścieków osady z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków. Ilość i skład osadów uzależnione są od sposobu i stopnia oczyszczania ścieków.

Za **wykorzystanie osadów do celów rolniczych** uważa się zastosowanie osadów ściekowych do uprawy wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz.

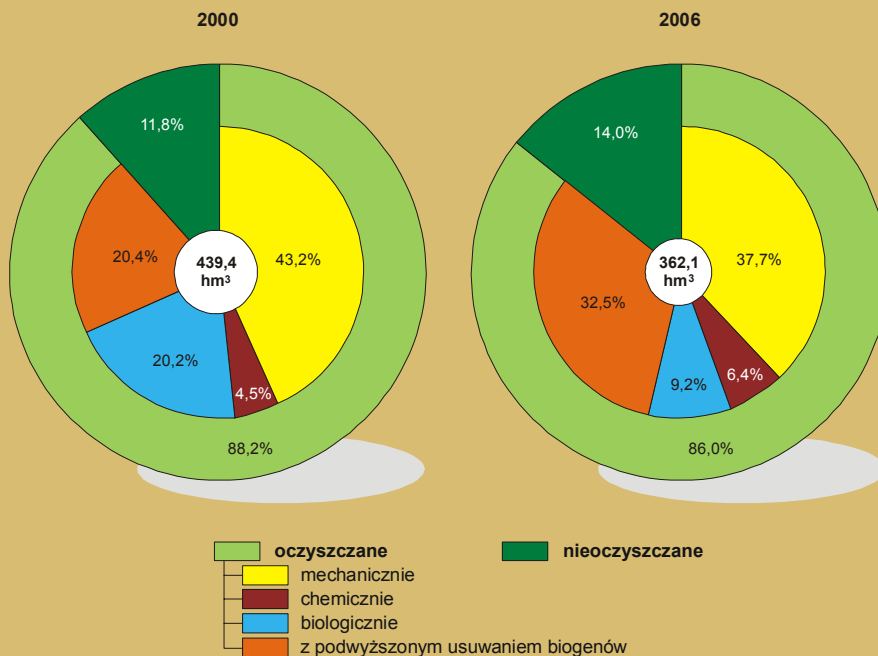
**Unieszkodliwianie osadów ściekowych** polega na ich usuwaniu lub ograniczeniu uciążliwości poprzez spalanie, pirolizę (odgazowanie), utlenianie na mokro, neutralizację chemiczną, chlorowanie lub inne metody, których efektem jest zmniejszenie lub likwidacja uciążliwości osadów.

Przez **osady ściekowe nagromadzone** należy rozumieć osady nagromadzone na terenie oczyszczalni na składowiskach, poletkach, lagunach i w stawach osadowych, w okresie sprawozdawczym i w latach poprzednich.

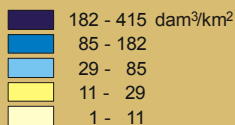
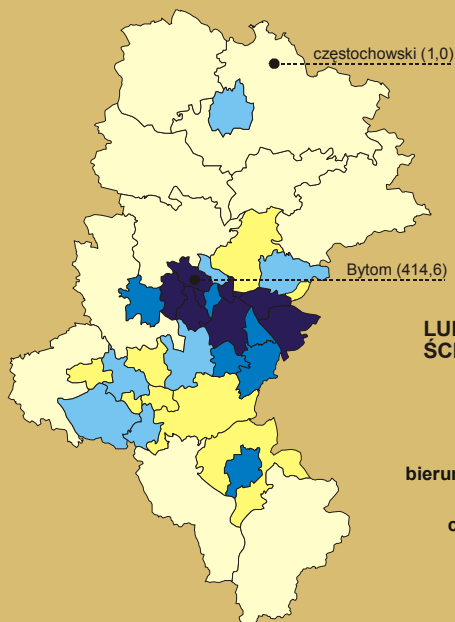
## POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI



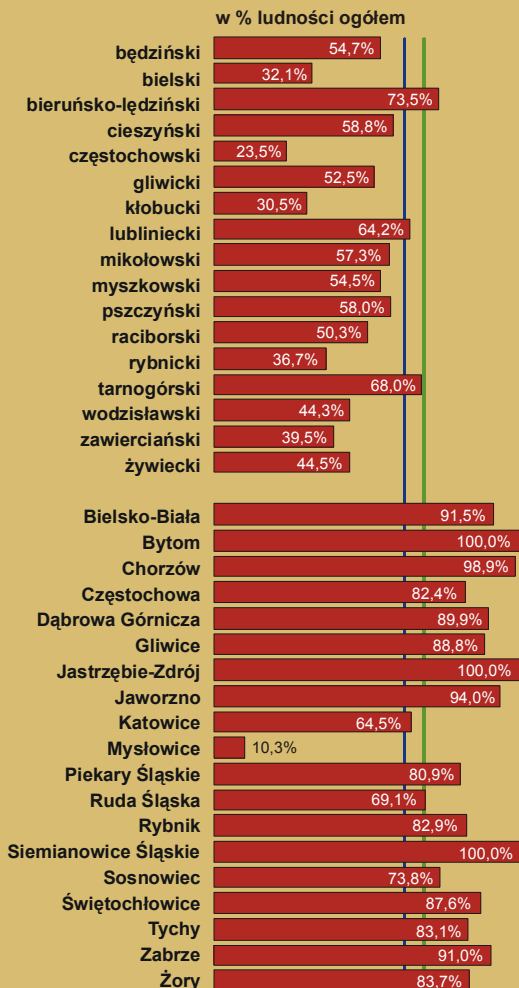
## STRUKTURA ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH WYMAGAJĄCYCH OCZYSZCZANIA ODPROWADZONYCH DO WÓD LUB DO ZIEMI



**ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE  
OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI  
WEDŁUG POWIATÓW W 2006 R.**



**LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA<sup>a</sup> Z OCZYSZCZALNI  
ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW W 2006 R.**



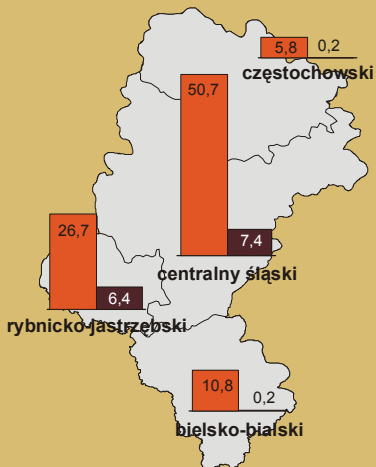
a Na podstawie szacunków.



# ZANIECZYSZCZENIE ŚRODOWISKA NATURALNEGO ORAZ POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WAŁORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA WEDŁUG PODREGIONÓW W 2006 R.

## ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia

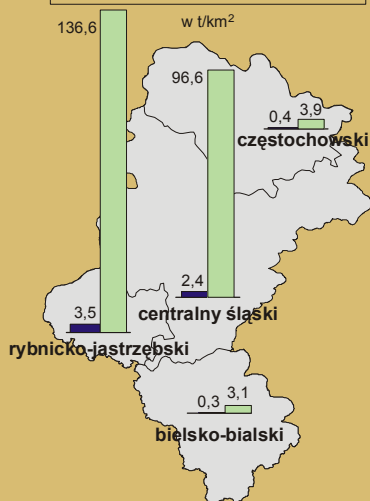
w  $\text{dm}^3/\text{km}^2$



ogółem  
w tym nieoczyszczone

## emisja zanieczyszczeń powietrza<sup>a</sup>

w  $\text{t}/\text{km}^2$

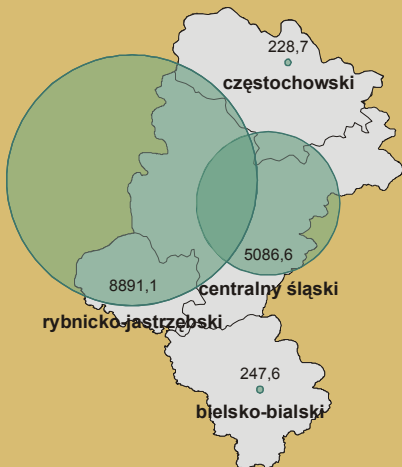


pyłowych  
gazowych (bez CO<sub>2</sub>)

a Z zakładów szczególnie uciążliwych.

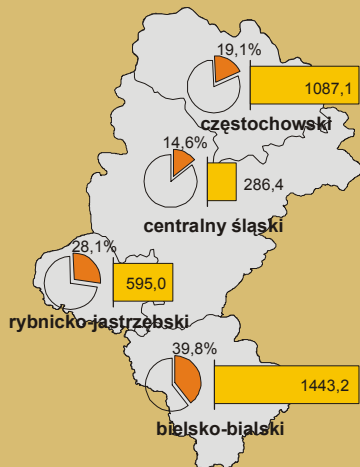
## odpady<sup>a</sup> wytworzone

w  $\text{t}/\text{km}^2$



a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

## powierzchnia o szczególnych wałorach przyrodniczych prawnie chroniona<sup>a</sup> stan w dniu 31 XII

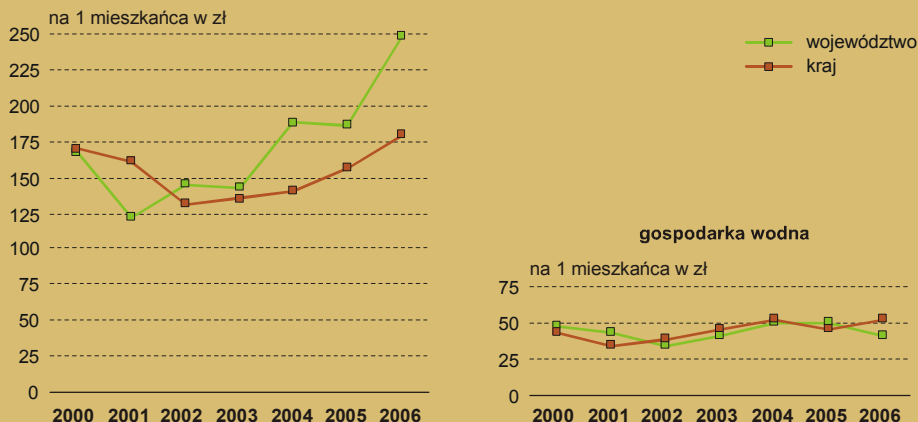


w % powierzchni ogółem  
na 1 mieszkańca w m<sup>2</sup>

a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.

# NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ

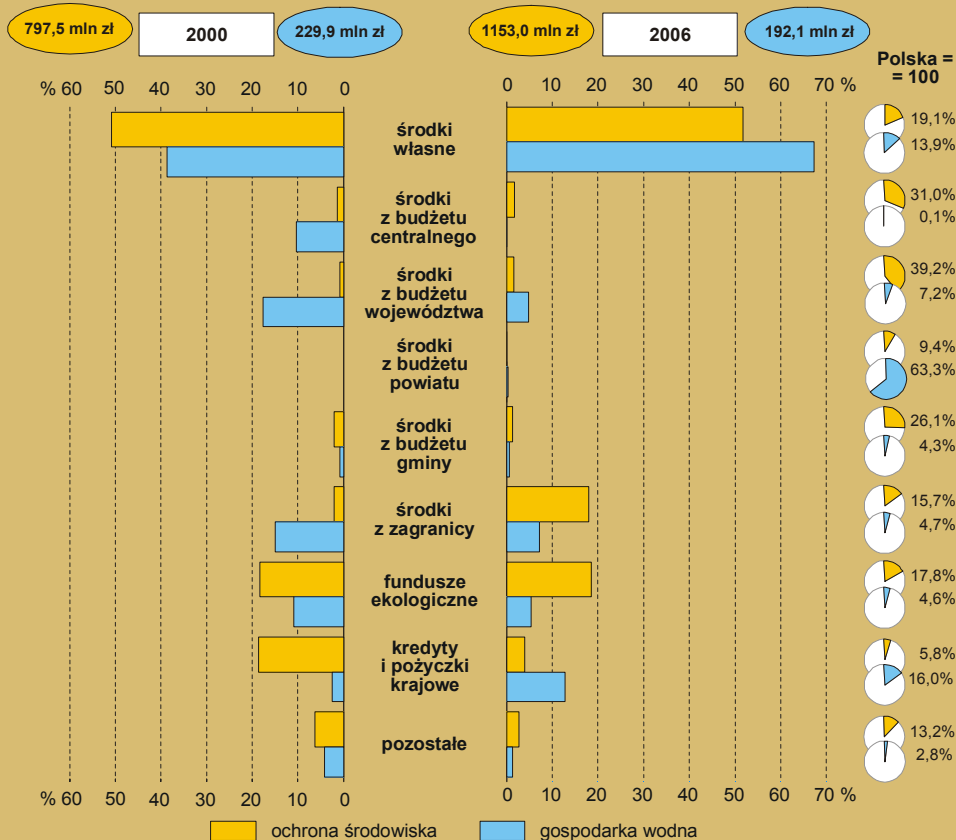
## ochrona środowiska



## gospodarka wodna



# STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA



**TABL. 1 (4). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2000	2005	2006
	w hektometrach sześciennych			w odsetkach		
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>668,8</b>	<b>519,3</b>	<b>513,5</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
na cele:						
Produkcyjne <sup>a</sup> .....	175,1	117,1	121,0	26,2	22,6	23,6
wody:						
powierzchniowe .....	79,8	55,8	59,7	11,9	10,8	11,6
podziemne .....	21,7	19,8	21,7	3,3	3,8	4,2
z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych (użyte do produkcji) .....	73,6	41,4	39,6	11,0	8,0	7,7
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych .....	84,9	82,0	80,7	12,7	15,8	15,7
Eksploatacji sieci wodociągowej <sup>b</sup> .....	408,8	320,2	311,8	61,1	61,7	60,7
wody:						
powierzchniowe .....	259,5	203,1	195,9	38,8	39,1	38,2
podziemne .....	149,3	117,1	115,8	22,3	22,5	22,6

**a** Poza rolnictwem i leśnictwem – z ujęć własnych. **b** Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

**TABL. 2 (5). WODY ZASOLONE I ICH ZAGOSPODAROWANIE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000		2005		2006	
	w dam <sup>3</sup>	w odsetkach	w dam <sup>3</sup>	w odsetkach	w dam <sup>3</sup>	w odsetkach
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>97688</b>	<b>100,0</b>	<b>129255</b>	<b>100,0</b>	<b>135879</b>	<b>100,0</b>
Odprowadzone do wód powierzchniowych .....	94311	96,5	110077	85,2	116903	86,0
Zagospodarowane .....	3377	3,5	19178	14,8	18976	14,0
metodami:						
użytkacji termicznej .....	2415	2,5	1370	1,1	837	0,6
recyrkulacji .....	–	–	503	0,4	100	0,1
innymi .....	962	1,0	17305	13,4	18039	13,3

**TABL. 3 (6). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG PKD**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Przychód wody					Rozchód wody			
	ogółem	z ujęć własnych			z zakupu	zużycie na potrzeby zakładu		sprzedaż	
		razem	w tym			razem	w tym do produkcji		
	po-wierz-chnio-wych		pod-ziem-nych	w hektometrach sześciennych					
<b>OGÓŁEM .....</b>	<b>a</b>	<b>255,4</b>	<b>175,1</b>	<b>79,8</b>	<b>21,7</b>	<b>80,3</b>	<b>184,8</b>	<b>148,5</b>	<b>65,3</b>
	<b>b</b>	<b>175,1</b>	<b>117,1</b>	<b>55,8</b>	<b>19,8</b>	<b>58,0</b>	<b>134,9</b>	<b>114,7</b>	<b>38,0</b>
	<b>c</b>	<b>186,0</b>	<b>121,0</b>	<b>59,7</b>	<b>21,7</b>	<b>65,0</b>	<b>148,1</b>	<b>126,8</b>	<b>36,0</b>
w tym:									
<b>GÓRNICTWO .....</b>	<b>a</b>	<b>104,4</b>	<b>83,6</b>	<b>4,0</b>	<b>7,4</b>	<b>20,8</b>	<b>57,2</b>	<b>40,5</b>	<b>44,3</b>
	<b>b</b>	<b>58,5</b>	<b>43,8</b>	<b>3,5</b>	<b>5,1</b>	<b>14,8</b>	<b>47,0</b>	<b>35,3</b>	<b>10,8</b>
	<b>c</b>	<b>58,4</b>	<b>43,2</b>	<b>3,8</b>	<b>5,5</b>	<b>15,2</b>	<b>48,2</b>	<b>36,2</b>	<b>9,8</b>
W tym górnictwo węгля kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu .....	<b>a</b>	89,1	68,3	4,0	7,3	20,8	57,1	40,4	29,3
	<b>b</b>	58,3	43,5	3,5	4,8	14,8	47,0	35,3	10,5
	<b>c</b>	57,8	42,7	3,7	5,0	15,2	48,0	36,0	9,5
<b>PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE .....</b>	<b>a</b>	<b>67,2</b>	<b>45,3</b>	<b>33,6</b>	<b>11,7</b>	<b>21,9</b>	<b>54,8</b>	<b>42,1</b>	<b>10,5</b>
	<b>b</b>	<b>39,5</b>	<b>16,3</b>	<b>7,6</b>	<b>8,8</b>	<b>23,2</b>	<b>31,5</b>	<b>26,4</b>	<b>7,5</b>
	<b>c</b>	<b>46,9</b>	<b>17,0</b>	<b>7,8</b>	<b>9,2</b>	<b>29,9</b>	<b>38,6</b>	<b>32,6</b>	<b>7,6</b>
w tym:									
Produkcja artykułów spożywczych i napojów .....	<b>a</b>	7,1	4,7	1,7	3,1	2,4	5,8	4,9	1,3
	<b>b</b>	6,1	4,9	1,5	3,5	1,2	6,0	4,8	0,1
	<b>c</b>	6,2	5,1	1,5	3,6	1,0	6,0	4,7	0,1
Włókiennictwo .....	<b>a</b>	1,1	0,6	0,6	0,0	0,5	1,0	0,7	0,1
	<b>b</b>	0,5	0,4	0,3	0,0	0,2	0,5	0,4	0,0
	<b>c</b>	0,4	0,2	0,2	0,0	0,2	0,4	0,3	0,0
Produkcja masy włóknistej oraz papieru <sup>Δ</sup> .....	<b>a</b>	7,2	4,9	4,3	0,6	2,4	6,9	5,0	0,3
	<b>b</b>	2,9	2,9	2,3	0,6	0,0	2,6	2,6	0,4
	<b>c</b>	3,2	3,2	2,7	0,5	0,0	3,0	2,9	0,2
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej <sup>Δ</sup> .....	<b>a</b>	6,7	2,4	2,1	0,3	4,4	6,6	6,2	0,1
	<b>b</b>	5,9	0,4	0,3	0,1	5,5	5,7	5,3	0,2
	<b>c</b>	6,1	0,5	0,5	–	5,6	6,0	5,7	0,1

TABL. 3 (6). **GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG PKD (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Przychód wody					Rozchód wody			
	ogółem	z ujęć własnych			z zakupu	zużycie na potrzeby zakładu		sprzedaż	
		razem	w tym			razem	w tym do produkcji		
			powierzchniowych	podziemnych					
w hektometrach sześciennych									
<b>PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (dok.)</b>									
Produkcja wyrobów chemicznych .....	a	1,6	0,9	0,3	0,6	0,8	1,4	1,1	0,0
	b	1,4	1,3	0,1	1,2	0,1	1,3	1,2	0,1
	c	1,7	1,5	0,1	1,4	0,2	1,4	1,3	0,2
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych .....	a	1,5	1,2	0,1	1,1	0,3	1,3	0,9	0,2
	b	0,4	0,4	0,1	0,3	0,1	0,4	0,3	0,0
	c	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych .....	a	2,1	0,3	0,1	0,2	1,7	2,0	0,9	0,0
	b	1,0	0,6	0,1	0,5	0,4	0,9	0,8	0,0
	c	0,9	0,5	0,1	0,5	0,4	0,9	0,7	0,0
Produkcja metali .....	a	32,5	25,5	21,1	4,4	7,0	25,2	18,9	5,8
	b	18,5	3,6	1,4	2,2	14,9	12,3	9,5	5,9
	c	25,5	4,0	1,4	2,6	21,5	19,2	15,5	5,9
Produkcja maszyn i urządzeń <sup>Δ</sup> .....	a	2,9	1,9	0,9	1,0	1,0	1,2	0,7	1,6
	b	1,2	0,8	0,7	0,1	0,3	0,2	0,2	0,8
	c	1,3	1,0	0,7	0,2	0,4	0,2	0,1	0,9
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej <sup>Δ</sup> .....	a	1,0	0,7	0,6	0,1	0,3	1,0	0,8	0,0
	b	0,6	0,3	0,3	0,0	0,3	0,6	0,5	0,0
	c	0,4	0,1	0,0	0,1	0,3	0,4	0,3	0,0
<b>WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, WODĘ .....</b>									
	a	<b>74,2</b>	<b>44,9</b>	<b>41,8</b>	<b>1,6</b>	<b>29,3</b>	<b>63,8</b>	<b>60,4</b>	<b>9,9</b>
	b	<b>61,6</b>	<b>43,4</b>	<b>38,6</b>	<b>4,8</b>	<b>18,2</b>	<b>54,3</b>	<b>51,7</b>	<b>7,0</b>
	c	<b>66,2</b>	<b>47,5</b>	<b>41,8</b>	<b>5,7</b>	<b>18,7</b>	<b>59,5</b>	<b>57,0</b>	<b>6,4</b>

**TABL. 4 (7). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	Przemysł	Rolnictwo i leśnictwo <sup>1</sup>	Eksploatacja sieci wodociągowej <sup>2</sup>	Przemysł	Rolnictwo i leśnictwo <sup>1</sup>	Eksploatacja sieci wodociągowej <sup>2</sup>
	w hektometrach sześciennych				w odsetkach ogółem		
<b>WOJEWÓDZTWO .... a</b>	<b>535,4</b>	<b>184,8</b>	<b>84,9</b>	<b>265,7</b>	<b>34,5</b>	<b>15,9</b>	<b>49,6</b>
<b>b</b>	<b>430,4</b>	<b>134,9</b>	<b>82,0</b>	<b>213,6</b>	<b>31,3</b>	<b>19,0</b>	<b>49,6</b>
<b>c</b>	<b>442,1</b>	<b>148,1</b>	<b>80,7</b>	<b>213,3</b>	<b>33,5</b>	<b>18,3</b>	<b>48,2</b>
<b>Powiaty:</b>							
będziński ..... a	15,8	7,8	–	8,0	49,1	–	50,9
b	15,2	9,2	–	6,1	60,1	–	39,9
c	14,7	8,8	–	6,0	59,4	–	40,6
bielski ..... a	24,3	3,6	14,8	5,9	14,7	60,8	24,5
b	27,9	1,8	20,5	5,6	6,4	73,6	20,0
c	26,9	1,8	19,9	5,2	6,8	73,9	19,3
bieruńsko- lędziński <sup>3</sup> ..... a	11,8	9,0	–	2,8	76,3	–	23,7
b	8,1	4,0	–	4,2	48,8	–	51,2
c	7,7	3,8	–	3,9	49,5	–	50,5
cieszyński ..... a	32,3	1,5	24,4	6,4	4,5	75,5	20,0
b	30,8	0,6	24,1	6,0	2,1	78,4	19,5
c	30,8	0,6	24,1	6,1	1,8	78,3	19,9
częstochoowski ..... a	6,0	1,0	1,3	3,7	15,8	22,2	62,0
b	9,0	0,7	4,6	3,8	7,8	50,5	41,8
c	9,2	0,8	4,5	3,9	8,3	49,1	42,6
gliwicki ..... a	9,2	3,1	0,6	5,5	33,5	6,7	59,8
b	9,0	4,3	0,3	4,3	47,8	3,8	48,5
c	9,1	4,5	0,3	4,3	48,8	3,7	47,5
kłobucki ..... a	2,8	0,1	–	2,7	2,9	–	97,1
b	2,7	0,1	–	2,6	3,7	–	96,3
c	2,7	0,1	–	2,7	2,5	–	97,5
lubliniecki ..... a	17,4	0,5	14,6	2,3	3,1	83,5	13,3
b	7,9	0,3	5,0	2,6	4,2	62,9	32,9
c	7,2	0,4	4,3	2,6	5,5	59,1	35,4
mikołowski ..... a	22,8	16,4	0,6	5,8	71,9	2,5	25,6
b	20,9	14,8	0,3	5,8	70,9	1,2	27,9
c	24,9	18,0	0,3	6,7	72,2	1,0	26,8
myszkowski ..... a	9,0	6,0	0,7	2,3	66,7	7,4	25,9
b	4,9	2,8	–	2,1	57,1	–	42,9
c	4,8	2,7	–	2,1	56,0	–	44,0
pszczyński ..... a	19,3	1,8	12,9	4,5	9,6	66,9	23,5
b	20,9	2,9	13,2	4,8	13,8	63,2	22,9
c	20,8	3,0	13,2	4,6	14,3	63,7	22,0

**1** Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. **2** Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych. **3** W 2000 r. powiat tyski.

**TABL. 4 (7). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI  
WEDŁUG POWIATÓW (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	Przemysł	Rolnictwo i leśnictwo <sup>1</sup>	Eksplo- atacja sieci wodociąg- owej <sup>2</sup>	Przemysł	Rolnictwo i leśnictwo <sup>1</sup>	Eksplo- atacja sieci wodociąg- owej <sup>2</sup>	
	w hektometrach sześciennych				w odsetkach ogółem			
	<b>Powiaty (dok.)</b>							
raciborski ..... a	6,7	1,4	0,7	4,6	20,9	10,9	68,2	
b	6,2	0,8	1,1	4,3	13,5	17,5	69,0	
c	6,2	0,7	1,1	4,4	11,3	17,7	71,0	
rybnicki ..... a	7,3	1,5	3,0	2,8	20,6	41,2	38,2	
b	5,6	0,5	3,1	2,1	8,2	54,6	37,2	
c	4,9	0,2	2,6	2,1	3,8	52,6	43,6	
tarnogórski ..... a	8,2	2,3	–	5,9	28,0	–	72,0	
b	6,9	1,9	–	5,0	27,1	–	72,9	
c	7,5	2,4	–	5,2	31,4	–	68,6	
wodzisławski ..... a	19,8	4,5	9,8	5,5	22,9	49,5	27,6	
b	16,0	2,5	7,3	6,3	15,3	45,5	39,1	
c	16,6	2,5	7,9	6,1	15,2	47,8	37,0	
zawierciański ..... a	6,7	1,6	–	5,0	24,2	–	75,8	
b	7,2	1,7	–	5,6	23,2	–	76,8	
c	7,9	2,0	–	5,9	25,7	–	74,3	
żywiecki ..... a	4,9	2,3	0,1	2,4	47,6	2,3	50,2	
b	5,9	2,1	0,2	3,5	36,1	3,6	60,3	
c	5,9	2,1	0,2	3,6	35,6	3,6	60,8	
<b>Miasta na prawach powiatu:</b>								
Bielsko-Biała ..... a	14,8	1,1	0,3	13,4	7,4	1,8	90,8	
b	11,1	1,1	0,3	9,7	10,2	2,4	87,3	
c	11,2	1,2	0,3	9,7	10,7	2,4	86,9	
Bytom ..... a	22,6	6,0	–	16,6	26,7	–	73,3	
b	11,1	2,3	–	8,8	20,5	–	79,5	
c	11,2	2,6	–	8,5	23,6	–	76,4	
Chorzów ..... a	10,1	1,5	–	8,6	15,1	–	84,9	
b	8,5	0,0	–	8,5	0,0	–	100,0	
c	8,5	0,0	–	8,5	0,0	–	100,0	
Częstochowa ..... a	20,8	4,5	–	16,3	21,7	–	78,3	
b	18,3	5,2	–	13,1	28,3	–	71,7	
c	23,2	10,2	–	13,0	44,0	–	56,0	
Dąbrowa Górnicza ..... a	23,0	16,8	–	6,2	72,9	–	27,1	
b	15,3	10,4	–	5,0	67,6	–	32,4	
c	16,9	12,0	–	5,0	70,5	–	29,5	
Gliwice ..... a	16,7	3,7	–	13,0	22,2	–	77,8	
b	11,8	1,8	–	10,0	15,2	–	84,8	
c	11,8	2,0	–	9,7	17,3	–	82,7	
Jastrzębie-Zdrój ..... a	11,6	6,1	–	5,6	52,0	–	48,0	
b	8,3	3,9	–	4,4	47,3	–	52,7	
c	8,7	4,3	–	4,4	49,3	–	50,7	

**1** Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. **2** Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

**TABL. 4 (7). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG POWIATÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	Przemysł	Rolnictwo i leśnictwo <sup>1</sup>	Eksploatacja sieci wodociągowej <sup>2</sup>	Przemysł	Rolnictwo i leśnictwo <sup>1</sup>	Eksploatacja sieci wodociągowej <sup>2</sup>	
	w hektometrach sześciennych				w odsetkach ogółem			
<b>Miasta na prawach powiatu (dok.)</b>								
Jaworzno .....	a	33,1	27,0	–	6,1	81,7	–	18,3
	b	27,1	22,7	–	4,5	83,6	–	16,4
	c	29,2	24,6	–	4,6	84,2	–	15,8
Katowice .....	a	44,7	16,2	–	28,5	36,3	–	63,7
	b	29,6	10,0	–	19,7	33,6	–	66,4
	c	28,8	9,2	–	19,6	32,0	–	68,0
Mysłowice .....	a	9,4	4,5	–	4,9	48,0	–	52,0
	b	7,4	3,8	–	3,6	51,5	–	48,5
	c	7,4	3,7	–	3,7	50,5	–	49,5
Piekary Śląskie .....	a	6,5	3,3	–	3,2	50,7	–	49,3
	b	5,1	2,4	–	2,7	47,5	–	52,5
	c	5,2	2,5	–	2,6	49,3	–	50,7
Ruda Śląska .....	a	17,9	8,0	–	9,9	44,7	–	55,3
	b	13,9	6,2	–	7,7	44,3	–	55,7
	c	12,9	5,9	–	7,0	45,7	–	54,3
Rybnik .....	a	17,1	10,2	0,2	6,6	60,0	1,2	38,8
	b	16,0	10,3	0,3	5,5	64,3	1,7	34,0
	c	17,1	11,3	0,3	5,6	65,8	1,6	32,6
Siemianowice Śląskie .....	a	4,7	0,2	–	4,4	4,8	–	95,2
	b	3,3	0,1	–	3,2	2,1	–	97,9
	c	3,3	0,1	–	3,2	2,1	–	97,9
Sosnowiec .....	a	16,5	1,1	–	15,4	6,5	–	93,5
	b	11,7	0,5	–	11,3	3,8	–	96,2
	c	11,3	0,3	–	11,0	2,2	–	97,8
Świętochłowice .....	a	4,3	0,9	–	3,5	20,3	–	79,7
	b	2,3	–	–	2,3	–	–	100,0
	c	2,4	–	–	2,4	–	–	100,0
Tychy .....	a	14,5	5,4	0,4	8,6	37,5	3,1	59,4
	b	10,1	2,1	–	7,9	21,0	–	79,0
	c	10,6	2,2	–	8,4	20,5	–	79,5
Zabrze .....	a	18,6	4,0	–	14,7	21,3	–	78,7
	b	10,2	1,3	–	8,8	13,0	–	87,0
	c	10,7	1,9	–	8,8	17,7	–	82,3
Żory .....	a	4,6	–	0,6	4,0	0,2	13,1	86,7
	b	4,0	0,0	1,8	2,3	0,2	43,8	56,1
	c	4,0	–	1,8	2,3	–	43,8	56,2

**1** Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. **2** Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.



**TABL. 5 (8). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2000	2005	2006
	w hektometrach sześciennych			w odsetkach		
<b>O G Ó Ł E M</b> .....	<b>445,2</b>	<b>362,2</b>	<b>366,8</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
odprowadzone bezpośrednio z zakładów <sup>a</sup> .....	237,7	203,7	209,2	53,4	56,2	57,0
w tym wody chłodnicze (umownie czyste) .....	5,8	3,5	4,7	1,3	1,0	1,3
odprowadzone siecią kanalizacyjną .....	207,5	158,4	157,6	46,6	43,8	43,0
W tym ścieki wymagające oczyszczenia .....	439,4	358,6	362,1	98,7	99,0	98,7
oczyszczane .....	387,6	314,9	311,5	87,1	87,0	84,9
mechanicznie .....	189,7	136,5	136,6	42,6	37,7	37,3
chemicznie .....	19,6	22,9 <sup>b</sup>	23,3 <sup>b</sup>	4,4	6,3	6,4
biologicznie .....	88,6	51,3	33,5	19,9	14,2	9,1
z podwyższonym usuwaniem biogenów .....	89,8	104,2	118,1	20,2	28,8	32,2
nieoczyszczane .....	51,8	43,7	50,6	11,6	12,1	13,8
odprowadzone bezpośrednio z zakładów .....	20,5	32,1	37,5	4,6	8,9	10,2
odprowadzone siecią kanalizacyjną .....	31,2	11,6	13,2	7,0	3,2	3,6

**a** Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. **b** Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

**TABL. 6 (9). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA  
WEDŁUG POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	Oczyszczane			Nieoczyszczane		Na 1 km <sup>2</sup> w dm <sup>3</sup>	
		razem	w tym biolo- gicznie i z pod- wyższo- nym usuwa- niem biogenów	razem	w tym odprowa- dzone siecią kana- lizacyjną			
						w hm <sup>3</sup>		w % ogółem
<b>WOJEWÓDZTWO ...</b>	<b>a</b>	<b>439,4</b>	<b>387,6</b>	<b>88,2</b>	<b>40,6</b>	<b>51,8</b>	<b>31,2</b>	<b>35,7</b>
	<b>b</b>	<b>358,6</b>	<b>314,9</b>	<b>87,8</b>	<b>43,4</b>	<b>43,7</b>	<b>11,6</b>	<b>29,1</b>
	<b>c</b>	<b>362,1</b>	<b>311,5</b>	<b>86,0</b>	<b>41,8</b>	<b>50,6</b>	<b>13,2</b>	<b>29,4</b>
<b>Powiaty:</b>								
będziński .....	a	5,6	3,2	57,9	53,6	2,3	1,9	16,8
	b	4,4	4,2	95,9	77,9	0,2	0,1	12,0
	c	4,9	4,6	93,2	71,1	0,3	0,3	13,5
bielski .....	a	7,7	7,1	93,2	59,5	0,5	0,5	16,8
	b	6,0	5,5	91,5	54,5	0,5	0,5	13,2
	c	5,5	5,3	96,6	55,0	0,2	0,2	12,0
bieruńsko- lędziński <sup>1</sup> .....	a	24,3	22,0	90,5	9,6	2,3	2,0	155,1
	b	25,1	24,9	98,9	10,7	0,3	0,1	160,2
	c	23,1	22,9	99,2	11,4	0,2	0,1	146,1
cieszyński .....	a	7,1	6,5	91,7	86,1	0,6	0,6	9,7
	b	5,4	5,3	98,4	94,8	0,1	0,1	7,4
	c	4,9	4,9	99,0	95,1	0,0	0,0	6,7
częstochowski .....	a	1,6	1,6	99,2	81,1	0,0	0,0	1,1
	b	1,5	1,3	87,6	74,1	0,2	0,2	1,0
	c	1,6	1,4	90,5	75,3	0,2	0,1	1,0
gliwicki .....	a	7,4	6,3	84,8	40,5	1,1	0,5	11,0
	b	6,9	6,8	98,4	38,6	0,1	0,1	10,4
	c	7,1	6,9	97,6	34,5	0,2	0,2	10,7
kłobucki .....	a	0,7	0,7	99,1	99,1	0,0	0,0	0,8
	b	0,9	0,9	99,7	98,8	0,0	0,0	1,0
	c	0,9	0,9	99,8	99,0	0,0	0,0	1,1
lubliniecki .....	a	2,1	1,7	80,7	74,6	0,4	0,4	2,6
	b	2,1	2,0	94,9	88,4	0,1	0,1	2,5
	c	2,2	2,1	93,2	86,7	0,2	0,1	2,7
mikołowski .....	a	7,3	4,9	66,7	21,9	2,4	1,4	31,7
	b	7,8	5,5	71,2	18,2	2,2	1,4	33,4
	c	8,1	7,1	87,5	31,8	1,0	0,2	34,8
myszkowski .....	a	5,0	2,7	54,5	25,0	2,3	0,1	10,3
	b	2,1	1,8	88,0	59,8	0,2	0,0	4,3
	c	2,1	1,8	86,5	62,8	0,3	0,0	4,3
pszczyński .....	a	6,1	4,3	70,9	19,6	1,8	1,8	12,8
	b	5,5	5,0	90,3	54,8	0,5	0,5	11,7
	c	5,4	5,0	92,2	52,3	0,4	0,4	11,6

1 W 2000 r. powiat tyski.

TABL. 6 (9). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA  
WEDŁUG POWIATÓW (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	Oczyszczane			Nieoczyszczane		Na 1 km <sup>2</sup> w dm <sup>3</sup>
		razem	w tym biolo- gicznie i z pod- wyższo- nym usuwa- niem biogenów	razem	w tym odprowa- dzone siecią kana- lizacyjną		
						w hm <sup>3</sup>	
<b>Powiaty (dok.)</b>							
raciborski ..... a	3,9	3,9	99,3	86,4	0,0	0,0	7,2
b	3,4	3,4	98,6	88,3	0,0	–	6,3
c	3,0	2,8	95,6	90,8	0,1	0,0	5,4
rybnicki ..... a	4,5	1,0	22,9	22,9	3,5	0,1	20,0
b	6,2	0,6	10,2	10,2	5,5	0,0	27,4
c	5,8	0,7	11,3	11,3	5,1	0,0	25,8
tarnogórski ..... a	4,9	3,5	70,8	53,0	1,4	0,9	7,6
b	4,3	3,3	77,0	56,9	1,0	0,4	6,7
c	4,4	3,5	80,2	57,5	0,9	0,4	6,8
wodzisławski ..... a	9,1	8,0	88,1	13,6	1,1	0,3	31,8
b	9,2	8,2	88,8	25,8	1,0	0,0	32,0
c	10,3	9,2	89,3	25,5	1,1	0,0	35,8
zawierciański ..... a	4,3	3,8	89,9	84,6	0,4	0,4	4,2
b	3,5	3,1	87,5	75,8	0,4	0,3	3,5
c	3,5	3,1	86,6	75,1	0,5	0,4	3,5
żywiecki ..... a	5,9	4,4	74,0	61,1	1,5	1,5	5,7
b	3,8	3,7	98,2	82,0	0,1	0,1	3,6
c	3,9	3,9	98,7	83,9	0,1	0,1	3,8
<b>Miasta na prawach powiatu:</b>							
Bielsko-Biała ..... a	13,1	12,9	98,8	92,6	0,2	0,0	104,5
b	11,4	11,3	98,9	89,0	0,1	0,1	91,4
c	11,2	11,1	99,0	89,6	0,1	0,0	89,3
Bytom ..... a	36,7	32,2	87,7	20,7	4,5	4,0	531,3
b	26,4	26,4	100,0	28,7	0,0	0,0	382,5
c	28,6	25,3	88,3	25,2	3,3	0,0	414,6
Chorzów ..... a	6,2	6,2	99,8	97,5	0,0	0,0	183,7
b	4,9	4,9	99,4	99,4	0,0	0,0	144,8
c	4,9	4,9	99,3	99,3	0,0	0,0	149,3
Częstochowa ..... a	16,1	16,1	100,0	93,6	0,0	0,0	100,9
b	13,8	13,3	96,3	87,4	0,5	0,5	86,3
c	13,1	13,0	98,9	89,4	0,1	0,1	81,9
Dąbrowa Górnicza ..... a	14,9	14,6	97,9	41,9	0,3	0,3	79,3
b	9,0	8,7	97,1	58,9	0,3	0,2	47,7
c	8,5	8,3	96,9	61,0	0,3	0,2	45,2
Gliwice ..... a	17,1	8,6	50,1	6,6	8,6	5,2	127,9
b	13,4	9,9	73,8	63,0	3,5	0,2	100,2
c	13,2	9,8	73,6	62,0	3,5	0,2	98,9
Jastrzębie-Zdrój .... a	8,4	8,2	97,8	56,9	0,2	0,2	98,8
b	6,1	6,0	98,4	59,5	0,1	0,1	72,3
c	6,4	6,1	93,8	50,9	0,4	0,4	75,9

TABL. 6 (9). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA  
WEDŁUG POWIATÓW (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	Oczyszczane			Nieoczyszczane		Na 1 km <sup>2</sup> w dm <sup>3</sup>
		razem	w tym biologicznie i z pod- wyższonym usuwa- niem biogenów	razem	w tym odprowa- dzone siecią kana- lizacyjną		
						w hm <sup>3</sup>	
<b>Miasta na prawach powiatu (dok.)</b>							
Jaworzno ..... a	46,8	46,3	99,0	6,6	0,5	0,0	307,7
b	36,8	36,6	99,5	6,6	0,2	0,1	242,2
c	37,6	37,4	99,5	6,7	0,2	0,1	245,8
Katowice ..... a	37,9	36,1	95,4	61,7	1,7	0,5	230,8
b	33,6	28,6	85,0	48,0	5,0	2,1	205,1
c	34,6	24,0	69,3	38,5	10,6	4,8	209,6
Mysłowice ..... a	8,7	5,5	62,6	11,9	3,3	3,0	132,0
b	8,3	6,2	74,7	12,2	2,1	2,1	125,1
c	8,8	6,8	76,6	11,4	2,1	2,1	134,1
Piekary Śląskie .... a	3,9	3,9	99,9	84,4	0,0	0,0	96,5
b	3,1	2,9	92,8	67,2	0,2	0,2	78,3
c	3,4	3,3	97,3	66,8	0,1	0,1	84,6
Ruda Śląska ..... a	16,0	13,8	85,9	30,5	2,3	1,5	205,7
b	13,9	10,3	73,6	32,5	3,7	1,1	178,7
c	14,2	10,2	71,5	28,8	4,1	1,6	182,2
Rybnik ..... a	10,8	8,4	77,8	45,9	2,4	0,8	80,0
b	9,0	7,1	78,5	53,6	1,9	–	61,0
c	8,8	6,9	78,8	54,6	1,9	0,0	59,5
Siemianowice Śląskie ..... a	18,3	18,3	100,0	24,7	0,0	0,0	733,6
b	9,7	3,0	30,5	30,5	6,8	0,0	389,1
c	9,7	3,0	30,6	30,6	6,7	0,0	386,1
Sosnowiec ..... a	39,0	37,3	95,7	33,4	1,7	0,4	428,1
b	31,7	25,7	81,0	28,9	6,0	0,5	348,4
c	31,7	26,0	82,1	27,9	5,7	0,3	348,6
Świętochłowice .... a	4,8	4,5	94,1	92,8	0,3	0,3	370,4
b	2,4	2,2	90,9	90,9	0,2	0,2	184,6
c	2,4	2,2	91,8	91,8	0,2	0,2	188,0
Tychy ..... a	9,8	9,7	98,4	85,6	0,2	0,0	119,7
b	9,1	9,1	100,0	89,2	0,0	0,0	111,6
c	9,7	9,7	100,0	87,8	0,0	0,0	118,2
Zabrze ..... a	19,9	17,2	86,4	50,8	2,7	1,2	248,5
b	15,8	15,4	97,4	44,6	0,4	0,2	197,8
c	16,5	15,9	96,1	43,0	0,6	0,4	206,4
Żory ..... a	3,5	2,2	61,2	61,2	1,4	1,3	54,2
b	1,9	1,9	100,0	99,7	–	–	28,8
c	1,9	1,9	100,0	100,0	–	–	28,5

**TABL. 7 (10). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG PKD**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ścieki odprowadzone <sup>1</sup>	W tym ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi						
		razem	oczyszczone				nie-oczyszczane	
			razem	w tym				
				mechanicznie	chemicznie	biologicznie		
w hektometrach sześciennych								
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>a</b>	<b>259,4</b>	<b>231,9</b>	<b>211,4</b>	<b>178,0</b>	<b>19,5</b>	<b>13,6</b>	<b>20,5</b>
	<b>b</b>	<b>213,8</b>	<b>200,2</b>	<b>168,0</b>	<b>135,0</b>	<b>22,9</b>	<b>9,9</b>	<b>32,1</b>
	<b>c</b>	<b>219,4</b>	<b>204,5</b>	<b>167,0</b>	<b>135,5</b>	<b>23,3</b>	<b>8,0</b>	<b>37,5</b>
w tym:								
<b>GÓRNICTWO</b> .....	<b>a</b>	<b>190,0</b>	<b>181,1</b>	<b>166,5</b>	<b>157,7</b>	<b>3,4</b>	<b>5,4</b>	<b>14,6</b>
	<b>b</b>	<b>161,2</b>	<b>157,2</b>	<b>128,2</b>	<b>106,9</b>	<b>18,3</b>	<b>2,9</b>	<b>29,0</b>
	<b>c</b>	<b>164,1</b>	<b>160,2</b>	<b>126,0</b>	<b>104,4</b>	<b>19,1</b>	<b>2,6</b>	<b>34,2</b>
W tym górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu .....	<b>a</b>	173,2	164,3	150,0	141,2	3,4	5,3	14,3
	<b>b</b>	153,2	149,2	120,2	106,9	10,3	2,9	29,0
	<b>c</b>	155,2	151,4	117,2	104,4	10,3	2,6	34,2
<b>PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE</b> .....	<b>a</b>	<b>48,1</b>	<b>36,7</b>	<b>34,4</b>	<b>12,1</b>	<b>15,6</b>	<b>6,5</b>	<b>2,3</b>
	<b>b</b>	<b>18,2</b>	<b>12,9</b>	<b>11,4</b>	<b>5,4</b>	<b>3,0</b>	<b>3,1</b>	<b>1,5</b>
	<b>c</b>	<b>17,6</b>	<b>12,2</b>	<b>10,8</b>	<b>5,6</b>	<b>2,1</b>	<b>3,0</b>	<b>1,4</b>
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych i napojów .....	<b>a</b>	4,8	1,4	1,3	0,0	–	1,1	0,2
	<b>b</b>	4,6	1,3	1,3	0,2	0,0	1,0	0,0
	<b>c</b>	4,3	1,1	1,0	0,0	–	0,9	0,0
Włókiennictwo .....	<b>a</b>	0,9	0,2	0,1	–	–	0,1	0,0
	<b>b</b>	0,4	0,1	0,1	–	–	0,1	0,0
	<b>c</b>	0,3	0,1	0,1	–	–	0,1	–
Produkcja masy włóknistej oraz papieru <sup>Δ</sup> .....	<b>a</b>	5,0	2,6	2,4	1,0	1,4	–	0,2
	<b>b</b>	1,6	1,4	1,2	0,6	0,6	–	0,2
	<b>c</b>	1,7	1,4	1,2	0,6	0,6	–	0,2
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej <sup>Δ</sup> .....	<b>a</b>	4,6	4,6	4,6	0,2	1,0	3,4	–
	<b>b</b>	2,4	2,4	2,4	–	1,3	1,1	–
	<b>c</b>	1,5	1,5	1,5	–	0,4	1,0	–

<sup>1</sup> Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

**TABL. 7 (10). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE  
WEDŁUG PKD (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ścieki odpro- wadzo- ne <sup>1</sup>	W tym ścieki wymagające oczyszczania odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi						nie- oczy- szcza- ne
		razem	oczyszczone				nie- oczy- szcza- ne	
			razem	w tym				
				mecha- nicznie	chemi- cznie	biologi- cznie		
w hektometrach sześciennych								
<b>PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (dok.)</b>								
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych .....	a	1,1	1,0	0,5	0,2	0,0	0,3	0,6
	b	0,4	0,3	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1
	c	0,3	0,3	0,2	0,1	–	0,1	0,1
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych .....	a	1,4	1,3	0,9	0,8	–	0,1	0,3
	b	0,3	0,2	0,1	0,0	–	0,1	0,1
	c	0,3	0,3	0,1	0,0	–	0,1	0,2
Produkcja metali .....	a	23,4	20,7	20,2	8,9	11,1	0,3	0,5
	b	5,1	4,4	4,3	4,0	0,3	0,1	0,1
	c	5,7	5,0	4,8	4,5	0,3	0,1	0,2
Produkcja wyrobów z metali <sup>Δ</sup>	a	0,6	0,3	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1
	b	0,5	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
	c	0,4	0,4	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
Produkcja maszyn i urządzeń <sup>Δ</sup> .....	a	1,5	1,2	0,9	0,4	0,3	0,2	0,3
	b	0,5	0,5	0,3	0,2	0,0	0,1	0,2
	c	0,5	0,5	0,3	0,2	0,0	0,1	0,1
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej <sup>Δ</sup> .....	a	0,9	0,5	0,5	0,4	0,0	0,0	0,1
	b	0,6	0,3	0,3	0,1	0,2	0,0	0,0
	c	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
<b>WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, WODĘ .....</b>	<b>a</b>	<b>16,5</b>	<b>10,3</b>	<b>8,8</b>	<b>8,0</b>	<b>0,5</b>	<b>0,3</b>	<b>1,5</b>
	<b>b</b>	<b>17,2</b>	<b>13,4</b>	<b>11,8</b>	<b>9,0</b>	<b>1,4</b>	<b>1,3</b>	<b>1,6</b>
	<b>c</b>	<b>20,7</b>	<b>15,6</b>	<b>14,1</b>	<b>11,1</b>	<b>1,9</b>	<b>1,1</b>	<b>1,6</b>

<sup>1</sup> Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

Tabl. 8 (11). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE ODPROWADZONE<sup>1</sup> WEDŁUG RODZAJU ODBIORNIKA I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	Do sieci kanalizacyjnej	Bezpośrednio do wód lub do ziemi		
			razem	w tym wody chłodnicze (umownie czyste)	
w dekametrach sześciennych					
<b>WOJEWÓDZTWO</b> .....	<b>a</b>	<b>259400</b>	<b>21662</b>	<b>237738</b>	<b>5843</b>
	<b>b</b>	<b>213750</b>	<b>10042</b>	<b>203708</b>	<b>3530</b>
	<b>c</b>	<b>219351</b>	<b>10147</b>	<b>209204</b>	<b>4690</b>
<b>Powiaty:</b>					
będziński .....	a	1122	140	982	138
	b	1317	36	1281	414
	c	1551	44	1507	334
bielski .....	a	5355	104	5251	212
	b	3896	154	3742	159
	c	3620	154	3466	149
bieruńsko-łędzki <sup>2</sup> .....	a	22088	–	22088	–
	b	23812	49	23763	–
	c	21209	49	21160	–
cieszyński .....	a	2197	571	1626	–
	b	1089	276	813	–
	c	562	294	268	–
częstochowski .....	a	719	–	719	48
	b	481	–	481	–
	c	534	–	534	–
gliwicki .....	a	4597	40	4557	–
	b	4782	87	4695	–
	c	5002	110	4892	–
kłobucki .....	a	82	25	57	–
	b	86	10	76	–
	c	71	8	63	–
lubliniecki .....	a	571	332	239	11
	b	350	131	219	–
	c	419	106	313	–
mikołowski .....	a	5181	389	4792	7
	b	5299	–	5299	–
	c	5655	–	5655	33
myszkowski .....	a	3906	177	3729	11
	b	1891	218	1673	736
	c	1534	253	1281	434
pszczyński .....	a	3333	3	3330	65
	b	2930	654	2276	–
	c	2827	554	2273	–

<sup>1</sup> Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także zanieczyszczonymi wodami opadowymi. <sup>2</sup> W 2000 r. powiat tyski.

Tabl. 8 (11). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE ODPROWADZONE<sup>1</sup> WEDŁUG RODZAJU ODBIORNIKA I POWIATÓW (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	Do kanalizacji miejskiej	Bezpośrednio do wód lub do ziemi		
			razem	w tym wody chłodnicze (umownie czyste)	
w dekametrach sześciennych					
<b>Powiaty (dok.)</b>					
raciborski .....	a	990	264	726	160
	b	709	219	490	–
	c	729	292	437	158
rybnicki .....	a	3778	197	3581	56
	b	5596	79	5517	–
	c	5207	74	5133	–
tarnogórski .....	a	1479	459	1020	1
	b	1177	77	1100	–
	c	1220	78	1142	–
wodzisławski .....	a	6668	793	5875	19
	b	6807	309	6498	4
	c	7916	342	7574	3
zawierciański .....	a	1010	532	478	60
	b	1042	311	731	18
	c	1104	344	760	18
żywiecki .....	a	1947	1160	787	–
	b	1496	861	635	–
	c	1431	822	609	–
<b>Miasta na prawach powiatu:</b>					
Bielsko-Biała .....	a	1360	841	519	–
	b	2365	1163	1202	–
	c	2197	1068	1129	–
Bytom .....	a	24342	1622	22720	64
	b	19114	290	18824	–
	c	21711	309	21402	–
Chorzów .....	a	282	135	147	–
	b	84	–	84	–
	c	146	–	146	–
Częstochowa .....	a	2419	1284	1135	4
	b	1670	363	1307	–
	c	1678	357	1321	–
Dąbrowa Górnicza .....	a	9586	74	9512	–
	b	4683	70	4613	11
	c	4239	71	4168	7
Gliwice .....	a	5981	174	5807	6
	b	5027	–	5027	–
	c	5187	41	5146	–
Jastrzębie-Zdrój .....	a	4966	445	4521	–
	b	3176	624	2552	–
	c	3494	586	2908	–

<sup>1</sup> Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także zanieczyszczonymi wodami opadowymi.



Tabl. 8 (11). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE ODPROWADZONE<sup>1</sup> WEDŁUG RODZAJU ODBIORNIKA I POWIATÓW (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	Do kanalizacji miejscowej	Bezpośrednio do wód lub do ziemi		
			razem	w tym wody chłodnicze (umownie czyste)	
w dekametrach sześciennych					
<b>Miasta na prawach powiatu (dok.)</b>					
Jaworzno .....	a	44067	221	43846	1
	b	34476	131	34345	–
	c	35209	131	35078	–
Katowice .....	a	17354	3133	14221	–
	b	16283	587	15696	–
	c	17371	590	16781	–
Mysłowice .....	a	5740	177	5563	–
	b	6020	85	5935	–
	c	6621	81	6540	–
Piekary Śląskie .....	a	983	–	983	–
	b	1053	–	1053	–
	c	1353	–	1353	–
Ruda Śląska .....	a	11440	1730	9710	–
	b	8858	523	8335	–
	c	8976	464	8512	–
Rybnik .....	a	11159	1089	10070	4929
	b	7585	1261	6324	2153
	c	8768	1284	7484	3536
Siemianowice Śląskie .....	a	13809	9	13800	–
	b	6795	32	6763	–
	c	6711	33	6678	–
Sosnowiec .....	a	25756	466	25290	51
	b	21649	86	21563	18
	c	22236	145	22091	18
Świętochłowice .....	a	878	817	61	–
	b	–	–	–	–
	c	–	–	–	–
Tychy .....	a	5459	4058	1401	–
	b	3292	1352	1940	–
	c	3576	1439	2137	–
Zabrze .....	a	8724	201	8523	–
	b	8825	4	8821	–
	c	9287	24	9263	–
Żory .....	a	72	–	72	–
	b	35	–	35	–
	c	–	–	–	–

<sup>1</sup> Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

**TABL. 9 (12). JEDNOSTKI<sup>a</sup> WEDŁUG WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**  
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2000	2005	2006
				w odsetkach		
<b>O G Ó Ł E M</b> .....	<b>267</b>	<b>200</b>	<b>203</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Posiadające oczyszczalnie <sup>b</sup> .....	170	136	129	63,7	68,0	63,5
o wystarczającej przepustowości ....	137	114	100	51,3	57,0	49,3
o niewystarczającej przepustowości .....	33	22	29	12,4	11,0	14,3
Bez oczyszczalni ścieków .....	97	64	74	36,3	32,0	36,5
odprowadzające ścieki:						
bezpośrednio do wód lub do ziemi .....	32	20	24	12,0	10,0	11,8
do sieci kanalizacyjnej .....	65	44	50	24,3	22,0	24,6

**a** Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych. **b** Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi.

**TABL. 10 (13). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH<sup>a</sup>**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2000	2005	2006
				w odsetkach		
Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) .....	190	226	225	100,0	100,0	100,0
mechaniczne .....	14	8	8	7,4	3,5	3,6
biologiczne .....	126	141	136	66,3	62,4	60,4
chemiczne .....	2	x	x	1,1	x	x
z podwyższonym usuwaniem biogenów .....	48	77	81	25,3	34,1	36,0
Przepustowość projektowa oczyszczalni w m <sup>3</sup> /d .....	1908659	1483839	1482681	100,0	100,0	100,0
mechanicznych .....	408708	15377	15377	21,4	1,0	1,0
biologicznych <sup>b</sup> .....	636813	383632	295085	33,4	25,9	19,9
chemicznych .....	150	x	x	0,0	x	x
z podwyższonym usuwaniem biogenów .....	862988	1084830	1172219	45,2	73,1	79,1
Ścieki komunalne dopływające do oczyszczalni w dam <sup>3</sup> .....	281692	234363	247388	x	x	x
w tym oczyszczane <sup>c</sup> .....	281656	234323	247230	x	x	x

**a** Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. **b** Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. **c** Łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.

**TABL.11 (14). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2000	2005	2006
				w odsetkach		
Oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII) .....	223	181	188	100,0	100,0	100,0
mechaniczne .....	100	77	80	44,8	42,5	42,6
chemiczne .....	36	34	34	16,1	18,8	18,1
biologiczne .....	85	68	72	38,1	37,6	38,3
z podwyższonym usuwaniem biogenów .....	2	2	2	0,9	1,1	1,1
Przepustowość projektowa oczyszczalni w m <sup>3</sup> /d .....	1186493	883020	926092	100,0	100,0	100,0
mechanicznych .....	895093	613314	663939	75,4	69,5	71,7
chemicznych .....	194986	187170	192856	16,4	21,2	20,8
biologicznych .....	95614	81686	68397	8,1	9,3	7,4
z podwyższonym usuwaniem biogenów .....	800	850	900	0,1	0,1	0,1
Ścieki oczyszczane w m <sup>3</sup> /d .....	457105	286305	310756	100,0	100,0	100,0
mechanicznie .....	300820	199280	224162	65,8	69,6	72,1
chemicznie .....	82941	56927	61535	18,1	19,9	19,8
biologicznie .....	72884	29641	24583	15,9	10,4	7,9
z podwyższonym usuwaniem biogenów .....	460	457	476	0,1	0,2	0,2

**TABL.12 (15). OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2006	
	w tonach suchej masy	w odsetkach	w tonach suchej masy	w odsetkach
Osady wytworzone w ciągu roku.....	60877	100,0	63095	100,0
stosowane:				
w rolnictwie .....	212	0,3	965	1,5
do rekultywacji terenów <sup>a</sup> .....	30321	49,8	27404	43,4
do uprawy roślin <sup>b</sup> .....	1989	3,3	3259	5,2
składowane .....	16486	27,1	17455	27,7
magazynowane czasowo .....	1788	2,9	1667	2,6
przeznaczone na inne cele .....	10081	16,6	12345	19,6
Osady dotychczas składowane (nagromadzone) na terenie oczyszczalni <sup>c</sup> (stan w końcu roku) ...	18954	x	18473	x

**a** W tym gruntów na cele rolne. **b** Przeznaczonych do produkcji kompostu. **c** Na składowiskach, poletkach, lagunach i stawach osadowych.

**TABL.13 (16). OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2006	
	w tonach suchej masy	w odsetkach	w tonach suchej masy	w odsetkach
Osady wytworzone w ciągu roku.....	74932	100,0	44875	100,0
stosowane:				
w rolnictwie .....	12	0,0	11	0,0
do rekultywacji terenów <sup>a</sup> .....	3954	5,3	3897	8,7
do uprawy roślin <sup>b</sup> .....	2	0,0	4	0,0
przekształcone termicznie .....	5025	6,7	5495	12,2
składowane .....	22823	30,5	20631	46,0
magazynowane czasowo .....	16708	22,3	3515	7,8
przeznaczone na inne cele .....	26408	35,2	11322	25,2
Osady dotychczas składowane (nagromadzone) na terenie własnym zakładu <sup>c</sup> (stan w końcu roku) .....	823367	x	746806	x

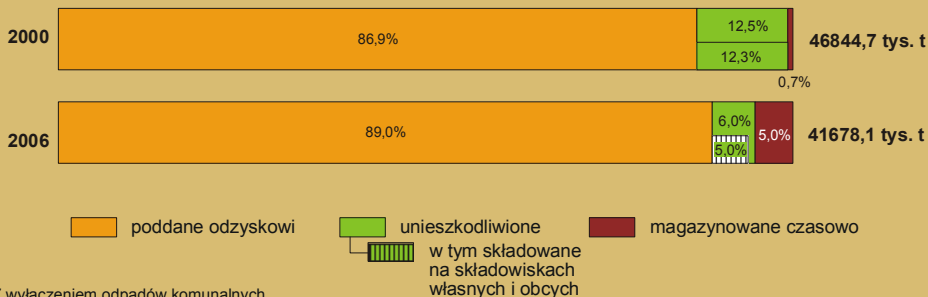
**a** W tym gruntów na cele rolne. **b** Przeznaczonych do produkcji kompostu. **c** Na składowiskach, poletkach, lagunach i stawach osadowych.

## LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA<sup>a</sup> Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW



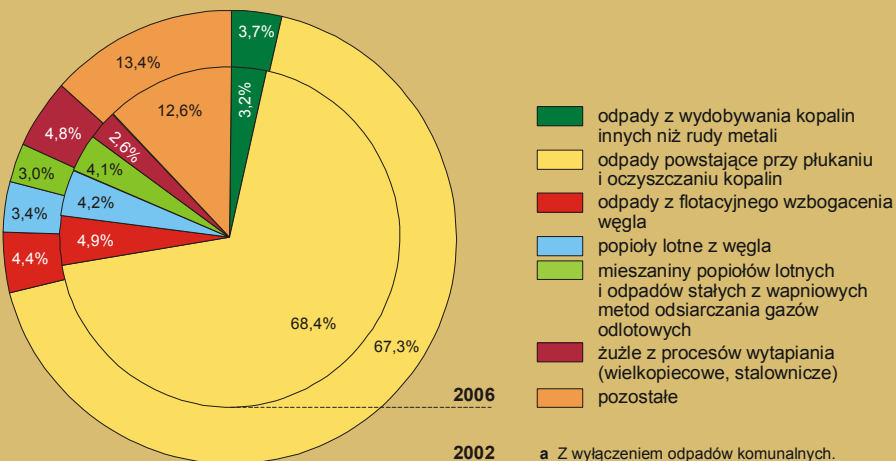
a Na podstawie szacunków.

## ODPADY<sup>a</sup> WYTWORZONE



a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

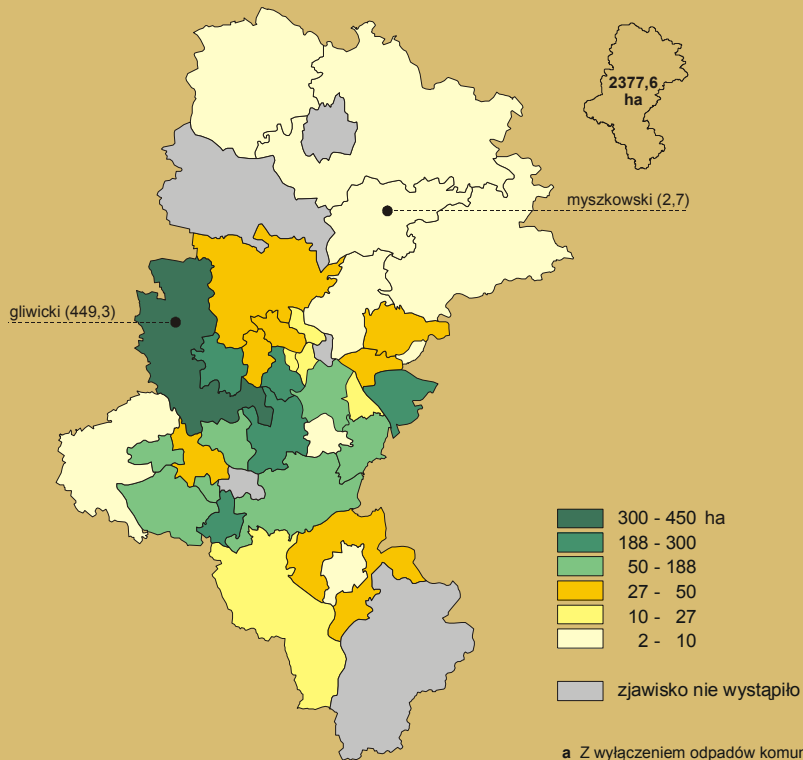
## STRUKTURA ODPADÓW<sup>a</sup> WYTWORZONYCH WEDŁUG RODZAJÓW



a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

# POWIERZCHNIA NIEZREKULTYWOWANA SKŁADOWANIA ODPADÓW<sup>a</sup> WEDŁUG POWIATÓW W 2006 R.

Stan w dniu 31 XII



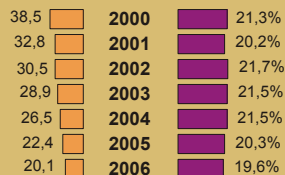
<sup>a</sup> Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

## EMISJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA

w tysiącach ton

Polska = 100

### pyłowe

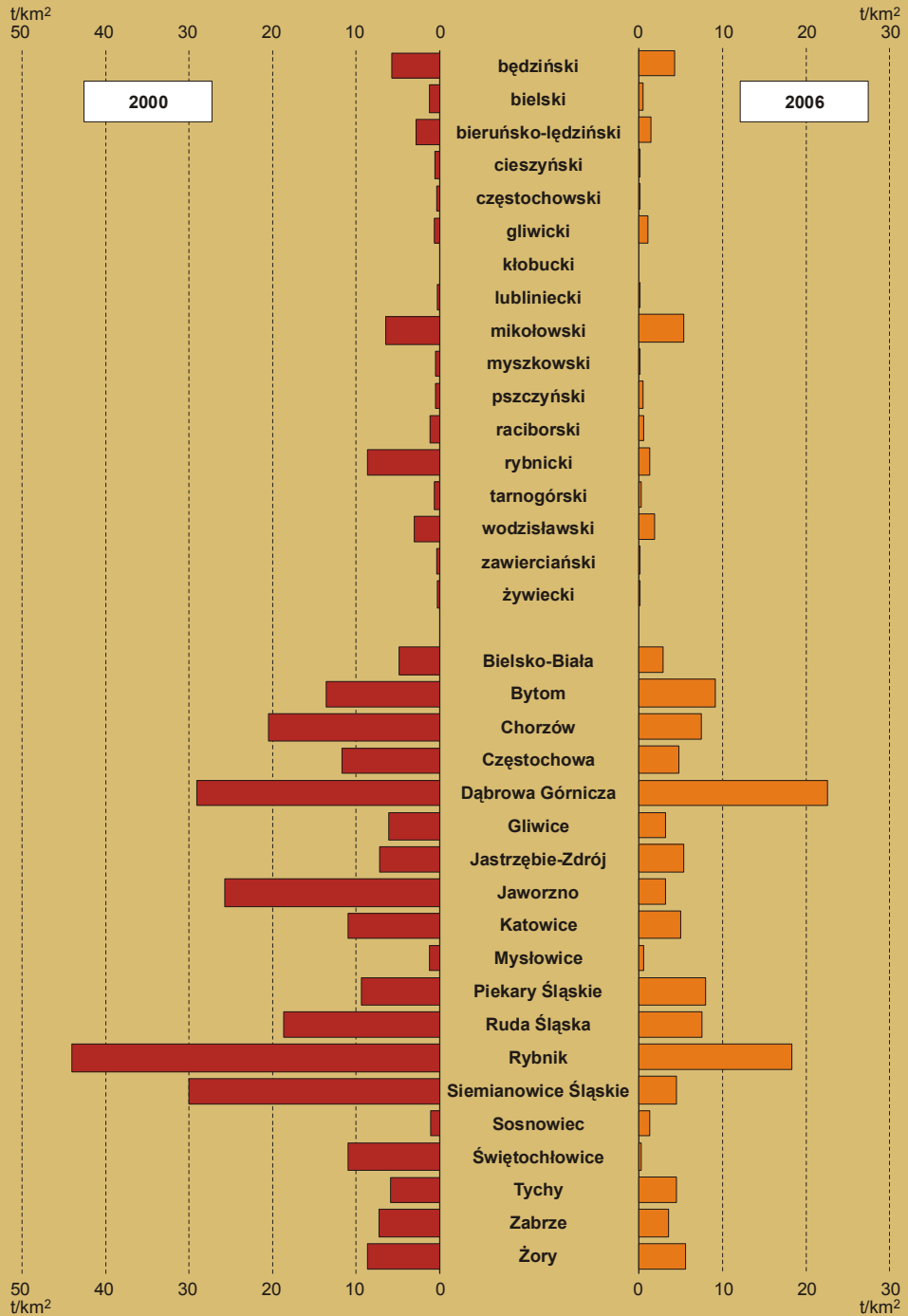


### gazowe<sup>a</sup>



<sup>a</sup> Bez dwutlenku węgla.

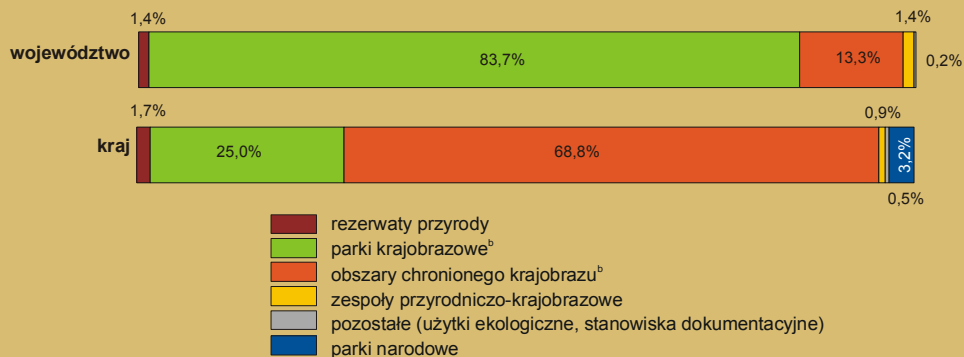
# EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH<sup>a</sup> WEDŁUG POWIATÓW



a Z zakładów szczególnie uciążliwych.

## STRUKTURA POWIERZCHNI O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONEJ<sup>a</sup> WEDŁUG FORM OCHRONY PRZYRODY W 2006 R.

Stan w dniu 31 XII

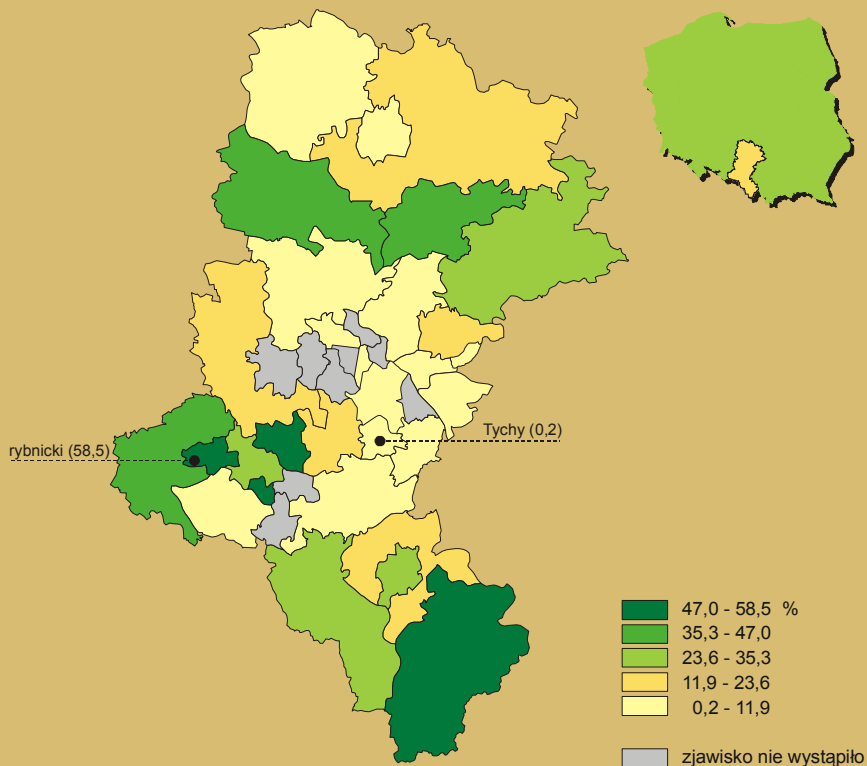


a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. b Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

## POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA<sup>a</sup> WEDŁUG POWIATÓW W 2006 R.

Stan w dniu 31 XII

w % powierzchni powiatu



a łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin.



# Dział 3. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

## Uwagi metodyczne

Przez **zanieczyszczenie powietrza** rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Przez **źródło emisji zanieczyszczeń powietrza** należy rozumieć miejsce, w którym następuje wyemitowanie do powietrza substancji zanieczyszczających. Źródłami zanieczyszczeń są: zakłady energetyczne (elektrownie i elektrociepłownie), zakłady przemysłowe, kotłownie komunalne, paleniska indywidualne (domowe), środki transportu, źródła wtórne powstałe w wyniku wydalania oraz utylizacji ścieków i odpadów (np. hałdy lub wysypiska), rolnictwo (np. rozsiewanie nawozów sztucznych czy stosowanie środków ochrony roślin), a także przemiany i reakcje chemiczne zachodzące w zanieczyszczonej atmosferze oraz źródła naturalne (np. pożary lasów, burze pyłowe, pyły kosmiczne).

Informacje o źródłach i wielkości **emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza** oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń. Wyniki tego badania nie charakteryzują globalnej emisji zanieczyszczeń powietrza, lecz dotyczą sektora energetyczno-przemysłowego decydującego o skali i strukturze emisji. Dla zbiorowości tej przyjęto określenie „**zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza**”.

Dane o **emisji zanieczyszczeń pyłowych** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji zanieczyszczeń gazowych** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą zanieczyszczeń wprowadzonych w sposób zorganizowany (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów – kominów, wyrzutni wentylacyjnych) lub w sposób niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hał produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględniania emisji dwutlenku węgla**.

W 2006 r. nastąpiła zmiana przepisów prawa ochrony środowiska, a w szczególności przepisów dotyczących monitorowania dwutlenku węgla w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2006 r. (Dz. U. Nr 16, poz. 124) „w sprawie sposobu monitorowania wielkości emisji substancji objętych wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji”.

**Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń** ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

**Ochrona powietrza** polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz przez zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Dane o **ilości zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń** pyłowych oraz gazowych (według rodzajów) obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza, zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery.

Skuteczność działania urządzeń oczyszczających, określana jako **stopień redukcji zanieczyszczeń** jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wskaźnik ten wyraża się procentowym stosunkiem ilości zanieczyszczenia zatrzymanego do ilości zanieczyszczenia wytworzonego, tj.: zatrzymanego i wyemitowanego. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0 do 100%. Im bliższa jest 100%, tym większy jest potencjał ochronny danego źródła zanieczyszczeń. Rzeczywista skuteczność działania urządzenia jest równa lub mniejsza od zakładanej skuteczności eksploatacyjnej, uwzględnia bowiem warunki pracy urządzenia (np. skład chemiczny przepływających pyłów i gazów, skład ziarnowy pyłu, przepływ gazu, temperaturę, wilgotność oraz ciśnienie gazu i inne), także jego dyspozycyjność.

**TABL. 1 (17). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNICIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	W tym				na 1 km <sup>2</sup>	
		ze spalania paliw	cementowo- -wapien- nicze i mate- riałów ognio- trwałych	krzemowe	węglowo- grafitowe, sadza		
w tonach na rok							
<b>WOJEWÓDZWO .....</b>	<b>a</b>	<b>38504</b>	<b>30337</b>	<b>232</b>	<b>318</b>	<b>308</b>	<b>3,1</b>
	<b>b</b>	<b>22433</b>	<b>16879</b>	<b>140</b>	<b>275</b>	<b>261</b>	<b>1,8</b>
	<b>c</b>	<b>20057</b>	<b>14131</b>	<b>234</b>	<b>125</b>	<b>219</b>	<b>1,6</b>
<b>Powiaty:</b>							
będziński .....	a	1917	1836	66	–	1	5,8
	b	1798	1794	–	–	–	4,9
	c	1558	1554	–	–	–	4,3
bielski .....	a	609	600	–	–	1	1,3
	b	235	223	–	–	1	0,5
	c	208	200	–	–	–	0,5
bieruńsko- -łędzki <sup>1</sup> .....	a	432	423	–	–	8	2,8
	b	485	476	–	–	8	3,1
	c	232	223	–	–	8	1,5
cieszyński .....	a	427	297	–	–	1	0,6
	b	215	135	–	–	3	0,3
	c	175	76	–	–	4	0,2
częstochowski .....	a	561	366	50	31	1	0,4
	b	395	185	49	24	3	0,3
	c	376	191	46	20	2	0,2
gliwicki .....	a	466	449	–	–	2	0,7
	b	349	336	–	–	1	0,5
	c	721	699	–	–	4	1,1
kłobucki .....	a	7	6	–	–	–	0,0
	b	15	13	–	–	–	0,0
	c	38	34	–	–	1	0,0
lubliniecki .....	a	234	224	1	–	5	0,3
	b	127	120	1	–	2	0,2
	c	91	87	1	–	1	0,1
mikołowski .....	a	1509	1260	–	182	10	6,5
	b	1374	1101	–	200	7	5,9
	c	1252	1114	–	36	2	5,4
myszkowski .....	a	259	255	–	2	–	0,5
	b	130	124	–	4	1	0,3
	c	102	98	–	2	1	0,2
pszczyński .....	a	232	208	–	–	–	0,5
	b	359	334	–	–	1	0,8
	c	259	233	–	–	1	0,5

1. W 2000 r. powiat tyski.

**TABL. 1 (17). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNICIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG POWIATÓW (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	W tym				na 1 km <sup>2</sup>
		ze spalania paliw	cementowo-wapieniczne i materiałów ogniotrwałych	krzemowe	węglowo-grafitowe, sadza	
w tonach na rok						
<b>Powiaty (dok.)</b>						
raciborski ..... a	679	624	–	–	47	1,2
b	674	616	–	4	48	1,2
c	348	284	–	4	54	0,6
rybnicki ..... a	1955	1680	–	–	4	8,7
b	586	532	–	–	4	2,6
c	299	246	–	–	2	1,3
tarnogórski ..... a	426	378	–	–	9	0,7
b	342	286	–	–	6	0,5
c	189	123	–	–	8	0,3
wodzisławski ..... a	878	681	–	–	65	3,1
b	748	554	–	–	42	2,6
c	549	330	–	–	27	1,9
zawierciański ..... a	383	214	6	7	–	0,4
b	181	105	–	8	1	0,2
c	181	104	–	12	–	0,2
żywiecki ..... a	277	168	–	–	39	0,3
b	73	49	–	–	1	0,1
c	68	37	–	–	1	0,1
<b>Miasta na prawach powiatu:</b>						
Bielsko-Biała ..... a	616	570	–	8	1	4,9
b	514	472	–	21	3	4,1
c	364	306	–	38	3	2,9
Bytom ..... a	937	761	–	19	5	13,6
b	640	595	–	9	3	9,3
c	634	584	–	9	5	9,2
Chorzów ..... a	697	480	–	–	2	20,5
b	273	144	–	–	–	8,0
c	247	123	–	–	–	7,5
Częstochowa ..... a	1871	1583	39	–	46	11,7
b	931	799	41	–	62	5,8
c	765	540	130	–	53	4,8
Dąbrowa Górnicza ..... a	5478	583	37	–	1	29,1
b	3866	547	39	–	–	20,6
c	4277	463	50	–	–	22,6
Gliwice ..... a	813	683	18	39	12	6,1
b	479	243	–	3	20	3,6
c	433	213	–	4	9	3,2

**TABL. 1 (17). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNICIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG POWIATÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	W tym				na 1 km <sup>2</sup>
		ze spalania paliw	cementowo- -wapien- nicze i mate- riałów ognio- trwałych	krzemowe	węglowo- grafitowe, sadza	
<b>Miasta na prawach powiatu (dok.)</b>						
Jastrzębie-Zdrój ... a	616	430	–	–	–	7,2
b	564	418	–	–	–	6,6
c	456	385	–	–	–	5,4
Jaworzno ..... a	3921	3851	3	19	1	25,8
b	399	360	–	2	–	2,6
c	496	435	–	–	–	3,2
Katowice ..... a	1810	1736	–	3	11	11,0
b	1001	972	–	–	10	6,1
c	829	804	–	–	8	5,0
Mysłowice ..... a	88	49	–	–	–	1,3
b	51	–	–	–	–	0,8
c	38	8	–	–	–	0,6
Piekary Śląskie ... a	376	371	–	–	3	9,4
b	403	353	–	–	8	10,1
c	318	313	–	–	3	8,0
Ruda Śląska ..... a	1456	1386	–	–	20	18,7
b	765	698	–	–	2	9,8
c	593	533	–	–	1	7,6
Rybnik ..... a	5948	5794	–	–	3	44,1
b	3399	3321	–	–	2	23,0
c	2707	2639	–	–	–	18,3
Siemianowice Śląskie ..... a	750	660	–	–	1	30,0
b	147	137	–	–	3	5,9
c	113	103	–	–	2	4,5
Sosnowiec ..... a	96	92	–	–	2	1,1
b	107	104	–	–	3	1,2
c	116	114	–	–	2	1,3
Świętochłowice ... a	143	139	–	3	–	11,0
b	6	6	–	–	–	0,5
c	4	4	–	–	–	0,3
Tychy ..... a	485	467	–	–	2	5,9
b	352	335	–	–	1	4,3
c	372	349	–	–	1	4,5
Zabrze ..... a	585	481	12	5	1	7,3
b	244	188	10	–	13	3,1
c	286	221	7	–	14	3,6
Żory ..... a	567	552	–	–	4	8,7
b	206	204	–	–	2	3,2
c	363	361	–	–	2	5,6

**TABL. 2 (18). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem	W tym				na 1 km <sup>2</sup>	
		dwutlenek siarki	tlenek węgla	dwutlenek węgla <sup>1</sup>	metan		
w tonach na rok							
<b>WOJEWÓDZTWO</b>	<b>a</b>	<b>34388438</b>	<b>152259</b>	<b>136100</b>	<b>33777867</b>	<b>235273</b>	<b>2797,2</b>
	<b>b</b>	<b>40830217</b>	<b>146510</b>	<b>116611</b>	<b>40116452</b>	<b>375432</b>	<b>3311,2</b>
	<b>c</b>	<b>45158983</b>	<b>146882</b>	<b>133320</b>	<b>44416197</b>	<b>386263</b>	<b>3661,3</b>
<b>Powiaty:</b>							
będziński .....		3596800	21990	919	3566981	–	9881,3
bielski .....		444550	1072	488	442534	–	968,5
bieruńsko-lędziński <sup>2</sup> ...		160914	1024	242	159355	–	1018,4
cieszyński .....		131484	277	229	130485	–	180,1
częstochowski .....		644722	529	446	642494	–	423,6
gliwicki .....		230506	1159	187	188605	40147	347,1
kłobucki .....		9772	50	74	9626	–	11,0
lubliniecki .....		13555	33	90	13396	–	16,5
mikołowski .....		5441440	5612	1169	5418139	5285	23353,8
myszkowski .....		99312	350	89	98743	–	207,3
pszczyński .....		325974	564	324	222404	102225	692,1
raciborski .....		136245	598	1547	133825	–	250,5
rybnicki .....		137846	517	493	136482	19	615,4
tarnogórski .....		421416	984	1027	418736	415	654,4
wodzisławski .....		437836	1005	1058	409465	25494	1525,6
zawierciański .....		307235	463	1803	304636	–	306,3
żywiecki .....		47534	100	23	47322	–	45,7
<b>Miasta na prawach powiatu</b>							
Bielsko-Biała .....		545983	2751	439	541826	–	4367,9
Bytom .....		480645	2566	675	476385	20	6965,9
Chorzów .....		1672421	3729	497	1666811	–	50679,4
Częstochowa .....		963358	2265	4093	954528	38	6021,0
Dąbrowa Górnicza .....		7835227	7103	105916	7714789	45	41456,2
Gliwice .....		524489	2502	1425	484710	34749	3914,1
Jastrzębie-Zdrój .....		910403	3256	297	839990	65495	10710,6
Jaworzno .....		6956324	25247	1070	6916163	–	45466,2
Katowice .....		1321155	3591	743	1303166	12386	8007,0
Mysłowice .....		32395	16	20	3270	29059	490,8
Piekary Śląskie .....		89831	663	451	88555	–	2245,8
Ruda Śląska .....		696339	4185	351	644929	45858	8927,4
Rybnik .....		9176827	46924	5238	9097080	9663	62005,6
Siemianowice Śląskie		9780	372	223	9040	–	391,2
Sosnowiec .....		176189	519	307	174997	–	1936,1
Świętochłowice .....		31975	61	190	31711	–	2459,6
Tychy .....		586643	2128	446	582942	–	7154,2
Zabrze .....		474397	2391	534	457186	13450	5930,0
Żory .....		87461	286	197	84891	1915	1345,6

1 Patrz uwagi metodyczne do działu, str. 74. 2 W 2000 r. powiat tyski.

TABL. 3 (19). **EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNI  
UCIĄŻLIWYCH WEDŁUG WYBRANYCH RODZAJÓW SUBSTANCJI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
	w tonach na rok		
Aldehydy alifatyczne i ich pochodne .....	2	16	26
Aldehydy pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne .....	0	0	1
Alkohole alifatyczne i ich pochodne .....	173	377	365
Alkohole pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne .....	12	16	18
Aminy i ich pochodne .....	2	0	0
Amoniak .....	31	133	159
Benzen .....	12	8	11
Benzo(a)piren .....	2	1	1
Chlorek winylu (w fazie gazowej) .....	4	0	–
Chrom <sup>a</sup> .....	4	4	5
Cynk <sup>a</sup> .....	113	52	57
Dwutlenek siarki .....	152259	146510	146882
Dwutlenek węgla <sup>b</sup> .....	33777867	40116452	44416197
Etery i ich pochodne .....	47	2	3
Halony: 1211, 1301, 2402 .....	1	0	–
Kadm <sup>a</sup> .....	2	1	1
Ketony i ich pochodne .....	56	103	110
Kwasy nieorganiczne, ich sole i bezwodniki .....	395	416	212
Kwasy organiczne, ich związki i pochodne <sup>c</sup> .....	117	30	60
Mangan <sup>a</sup> .....	3	2	2
Metan .....	235273	375432	386263
Nikiel <sup>a</sup> .....	0	0	1

**a** Związki w przeliczeniu na masę pierwiastka. **b** Patrz uwagi metodyczne do działu, str. 74. **c** Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach.

**TABL. 3 (19). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG WYBRANYCH RODZAJÓW SUBSTANCJI (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
	w tonach na rok		
Oleje (mgła olejowa) .....	4	3	22
Ołów <sup>a</sup> .....	90	30	31
Organiczne pochodne związków siarki .....	1	8	12
Pierwiastki metaliczne i ich związki <sup>d</sup> .....	423	978	1099
Pierwiastki niemetaliczne .....	472	238	285
Pyły cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych	232	140	234
Pyły krzemowe (powyżej 30% wolnej krzemionki) .....	318	275	125
Pyły polimerów .....	25	23	30
Pyły środków powierzchniowo czynnych .....	1	3	2
Pyły węgla brunatnego .....	1	–	–
Pyły węglowo-grafitowe, sadza .....	308	261	219
Pyły ze spalania paliw .....	30337	16879	14131
Pyły pozostałe .....	7069	4850	5314
Tlenek węgla .....	136100	116611	133320
Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO <sub>2</sub> ).....	81881	72157	73372
Tlenki niemetal <sup>c</sup> .....	1	6	19
Węglowodory alifatyczne i ich pochodne <sup>c</sup> .....	2688	935	983
Węglowodory pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne <sup>c</sup> .....	754	643	641
Związki azowe, azoksy, nitrowe i nitrozowe .....	4	0	1
Związki heterocykliczne .....	1	5	15
Związki izocykliczne .....	11	1	1

<sup>a</sup> Związki w przeliczeniu na masę pierwiastka. <sup>c</sup> Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach. <sup>d</sup> Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach, w przeliczeniu na masę pierwiastka metalicznego występującego w związku.



**TABL. 4 (20). EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG PKD**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2006	Emisja zanieczyszczeń w tys. t				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji				
	pyłowych	gazowych			pyłowe		gazowe (bez CO <sub>2</sub> )		
		ogółem	w tym		w tys. t	w % zanieczy- szczeń wytwo- rzonych	w tys. t	w % zanieczy- szczeń wytwo- rzonych	
	dwu- tlenek siarki	dwu- tlenek węgla							
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>a</b>	<b>38,5</b>	<b>34388,4</b>	<b>152,3</b>	<b>33777,9</b>	<b>3790,9</b>	<b>99,0</b>	<b>277,5</b>	<b>31,3</b>
	<b>b</b>	<b>20,1</b>	<b>45159,0</b>	<b>146,9</b>	<b>44416,2</b>	<b>3816,9</b>	<b>99,5</b>	<b>299,9</b>	<b>28,8</b>
<b>GÓRNICTWO</b> .....	<b>a</b>	<b>2,7</b>	<b>1658,8</b>	<b>6,6</b>	<b>1412,6</b>	<b>180,7</b>	<b>98,5</b>	–	–
	<b>b</b>	<b>0,8</b>	<b>789,2</b>	<b>1,7</b>	<b>413,8</b>	<b>62,7</b>	<b>98,8</b>	–	–
W tym górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu	a	2,7	1654,4	6,5	1408,4	180,6	98,5	–	–
	b	0,8	788,9	1,7	413,6	62,7	98,8	–	–
<b>PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE</b>	<b>a</b>	<b>11,8</b>	<b>7039,5</b>	<b>17,0</b>	<b>6882,7</b>	<b>603,4</b>	<b>98,1</b>	<b>116,3</b>	<b>42,6</b>
	<b>b</b>	<b>7,1</b>	<b>8761,2</b>	<b>11,0</b>	<b>8617,5</b>	<b>503,5</b>	<b>98,6</b>	<b>125,0</b>	<b>46,5</b>
w tym:									
Produkcja artyku- łów spożywczych i napojów .....	a	0,4	88,8	0,6	87,2	1,3	78,3	0,0	2,2
	b	0,1	81,8	0,4	81,1	0,8	85,3	0,0	1,6
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny <sup>a</sup> .....	a	0,4	141,3	0,8	140,3	2,1	84,1	0,0	1,1
	b	0,3	108,7	0,5	108,0	1,3	82,8	–	–
Produkcja masy włóknistej oraz papieru <sup>a</sup> .....	a	0,6	259,1	0,8	257,5	4,2	87,8	–	–
	b	0,4	172,9	0,7	171,7	2,7	86,4	–	–
Produkcja koksu i produktów rafina- cji ropy naftowej <sup>a</sup>	a	1,0	285,2	2,6	277,4	51,2	98,1	3,8	32,3
	b	0,7	745,2	2,3	737,0	59,9	98,9	3,0	26,9
Produkcja wyrobów chemicznych .....	a	0,4	158,8	0,5	157,4	17,6	98,0	0,1	4,8
	b	0,1	128,7	0,2	127,8	7,1	98,4	0,1	11,1
Produkcja wyrobów z surowców niemetalicznych pozostałych .....	a	0,3	434,6	0,3	430,6	92,0	99,7	0,0	0,7
	b	0,7	1006,1	0,9	998,1	32,5	97,9	6,0	43,1

**TABL. 4 (20). EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG PKD (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2006	Emisja zanieczyszczeń w tys. t				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji			
	pyłowych	gazowych			pyłowe		gazowe (bez CO <sub>2</sub> )	
		ogółem	w tym		w tys. t	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tys. t	w % zanieczyszczeń wytworzonych
		dwu-tlenek siarki	dwu-tlenek węgla					
<b>PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (dok.)</b>								
Produkcja metali ..... a	7,6	5180,0	9,7	5047,8	425,0	98,2	110,3	45,5
b	4,1	6250,5	5,1	6131,4	390,9	99,0	113,9	48,9
Produkcja wyrobów z metali <sup>Δ</sup> ..... a	0,2	162,5	0,5	161,1	2,4	92,6	0,0	0,3
b	0,1	56,7	0,1	55,9	0,8	87,9	0,1	6,3
Produkcja maszyn i urządzeń <sup>Δ</sup> ..... a	0,5	118,6	0,6	116,9	2,0	78,1	–	–
b	0,3	76,9	0,4	75,9	0,9	75,1	0,0	3,5
<b>WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, WODĘ</b> ..... a	<b>23,8</b>	<b>25649,5</b>	<b>128,4</b>	<b>25442,8</b>	<b>3006,4</b>	<b>99,2</b>	<b>161,3</b>	<b>43,8</b>
b	<b>12,2</b>	<b>35543,3</b>	<b>134,0</b>	<b>35319,8</b>	<b>3250,5</b>	<b>99,6</b>	<b>174,8</b>	<b>43,9</b>
W tym wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ..... a	23,8	25649,5	128,4	25442,8	3006,4	99,2	161,3	43,8
b	12,1	35526,2	134,0	35302,9	3250,5	99,6	174,8	43,9

**TABL. 5 (21). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH**  
Stan w dniu 31 XII

URZĄDZENIA	2000	2005	2006			
			ogółem	urządzenia o skuteczności		
				niskiej	średniej	wysokiej
Cyklony .....	857	564	592	85	155	352
Multicyklony .....	148	112	112	14	45	53
Filtry tkaninowe .....	543	540	519	96	169	254
Elektrofiltry .....	195	171	177	5	29	143
Urządzenia mokre .....	461	349	348	135	128	85

**TABL. 6 (22). ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE I ZNEUTRALIZOWANE  
W URZĄDZENIACH OCZYSZCZAJĄCYCH WEDŁUG POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Pyły	Gazy (bez CO <sub>2</sub> )	Dwutlenek siarki	Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO <sub>2</sub> )	Węglowodory	Inne <sup>1</sup>	
a – 2000 b – 2005 c – 2006	w % zanieczyszczeń wytworzonych							
<b>WOJEWÓDZTWO</b>		<b>a</b>	<b>99,0</b>	<b>31,3</b>	<b>59,7</b>	<b>21,9</b>	<b>38,7</b>	<b>1,5</b>
		<b>b</b>	<b>99,4</b>	<b>28,6</b>	<b>57,0</b>	<b>31,6</b>	<b>51,4</b>	<b>1,0</b>
		<b>c</b>	<b>99,5</b>	<b>28,8</b>	<b>58,6</b>	<b>31,3</b>	<b>56,1</b>	<b>0,8</b>
<b>Powiaty:</b>								
będziński .....	a	99,5	25,7	33,0	–	–	–	1,8
	b	99,5	25,3	32,3	–	–	–	2,5
	c	99,6	20,6	26,0	–	–	–	2,1
bielski .....	a	99,1	59,1	74,3	–	65,7	–	0,8
	b	99,4	51,5	69,8	–	2,2	–	4,0
	c	99,5	62,5	75,7	–	1,2	–	9,4
bieruńsko- -łędzki <sup>2</sup> .....	a	86,6	3,4	–	19,6	–	–	–
	b	79,2	4,2	–	23,7	–	–	–
	c	82,9	4,8	–	26,8	–	–	–
cieszyński .....	a	94,2	0,2	–	–	–	–	1,5
	b	97,6	–	–	–	–	–	–
	c	98,3	–	–	–	–	–	–
częstochoowski .....	a	99,4	0,4	–	–	50,0	–	50,0
	b	83,5	–	–	–	–	–	–
	c	84,3	–	–	–	–	–	–
gliwicki .....	a	85,2	–	–	–	–	–	–
	b	97,5	–	–	–	–	–	–
	c	95,0	–	–	–	–	–	–
kłobucki .....	a	83,3	–	–	–	–	–	–
	b	88,5	–	–	–	–	–	–
	c	81,4	–	–	–	–	–	–
lubliniecki .....	a	88,9	6,1	–	–	–	–	83,1
	b	90,1	39,3	–	–	–	–	90,1
	c	93,0	49,7	–	–	–	–	92,9
mikołowski .....	a	99,7	61,6	75,7	43,3	–	–	0,2
	b	99,7	70,7	87,0	46,0	–	–	–
	c	99,8	70,5	89,2	46,8	–	–	–
myszkowski .....	a	93,6	–	–	–	–	–	–
	b	93,8	–	–	–	–	–	–
	c	93,1	–	–	–	–	–	–
pszczyński .....	a	98,6	–	–	–	–	–	–
	b	98,9	–	–	–	–	–	–
	c	99,2	–	–	–	–	–	–
raciborski .....	a	91,0	22,7	0,9	–	96,9	–	50,0
	b	91,7	22,4	1,9	–	94,9	–	25,0
	c	95,9	27,1	1,3	–	96,6	–	33,3

1 Głównie amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodór, związki chloroorganiczne. 2 W 2000 r. powiat tyski.

**TABL. 6 (22). ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE I ZNEUTRALIZOWANE  
W URZĄDZENIACH OCZYSZCZAJĄCYCH WEDŁUG POWIATÓW (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Pyły	Gazy (bez CO <sub>2</sub> )	Dwutlenek siarki	Tlenki azotu (w przelicze- niu na NO <sub>2</sub> )	Węglowo- dory	Inne <sup>1</sup>	w % zanieczyszczeń wytworzonych						
<b>Powiaty (dok.)</b>													
rybnicki .....	a	80,6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	b	83,4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	c	86,0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
tarnogórski .....	a	98,9	97,8	98,7	–	–	–	–	–	–	–	–	
	b	99,0	97,9	98,4	–	26,3	7,1	–	–	–	–	–	
	c	99,5	97,7	98,5	–	22,2	0,2	–	–	–	–	–	
wodzisławski .....	a	98,4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	b	97,3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	c	96,5	1,7	33,4	–	–	–	–	–	–	–	–	
zawierciański .....	a	97,6	10,5	16,0	2,5	–	27,0	–	–	–	–	–	
	b	99,1	2,6	5,0	1,3	–	73,7	–	–	–	–	–	
	c	99,2	2,0	3,5	1,3	–	66,7	–	–	–	–	–	
żywiecki .....	a	79,9	2,0	4,2	1,7	–	–	–	–	–	–	–	
	b	92,9	2,7	2,5	–	18,2	8,3	–	–	–	–	–	
	c	91,2	1,9	2,0	–	10,0	6,7	–	–	–	–	–	
<b>Miasta na prawach powiatu:</b>													
Bielsko-Biała .....	a	99,1	0,2	0,1	0,1	0,4	–	–	–	–	–	–	
	b	99,1	0,2	0,1	0,1	4,9	3,6	–	–	–	–	–	
	c	99,4	0,6	0,1	0,1	4,8	18,9	–	–	–	–	–	
Bytom .....	a	97,6	16,4	1,6	38,1	1,1	5,3	–	–	–	–	–	
	b	97,3	18,6	–	44,5	–	–	–	–	–	–	–	
	c	96,8	12,1	–	37,6	–	–	–	–	–	–	–	
Chorzów .....	a	98,5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	b	99,8	78,4	84,1	–	–	–	–	–	–	–	–	
	c	99,8	78,2	84,3	–	–	–	–	–	–	–	–	
Częstochowa .....	a	93,3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	b	97,2	0,2	–	–	1,0	13,3	–	–	–	–	–	
	c	97,2	0,0	–	–	–	3,1	–	–	–	–	–	
Dąbrowa Górnicza	a	98,5	2,6	–	0,0	–	97,0	–	–	–	–	–	
	b	98,9	3,0	0,5	0,3	5,6	94,9	–	–	–	–	–	
	c	99,0	2,2	1,1	0,4	5,4	93,7	–	–	–	–	–	
Gliwice .....	a	97,9	9,7	–	0,3	79,8	28,6	–	–	–	–	–	
	b	98,4	14,2	0,3	1,6	81,0	0,0	–	–	–	–	–	
	c	98,7	14,4	–	2,0	81,1	0,0	–	–	–	–	–	
Jastrzębie-Zdrój ..	a	99,4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	b	99,5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	c	99,5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	

1 Głównie amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodór, związki chloroorganiczne.

**TABL. 6 (22). ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE I ZNEUTRALIZOWANE  
W URZĄDZENIACH OCZYSZCZAJĄCYCH WEDŁUG POWIATÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Pyły	Gazy (bez CO <sub>2</sub> )	Dwutlenek siarki	Tlenki azotu (w przelicze- niu na NO <sub>2</sub> )	Węglowo- dory	Inne <sup>1</sup>	w % zanieczyszczeń wytworzonych						
<b>Miasta na prawach powiatu (dok.)</b>													
Jaworzno .....	a	99,4	54,6	61,4	37,4	–	39,1						
	b	99,9	53,9	60,7	36,0	–	–						
	c	99,9	53,2	59,0	40,5	–	–						
Katowice .....	a	97,7	20,1	58,8	–	–	0,2						
	b	98,8	28,8	72,0	–	–	–						
	c	99,0	31,4	69,7	–	–	–						
Mysłowice .....	a	92,6	–	–	–	–	–						
	b	82,7	0,0	–	–	–	0,0						
	c	90,0	0,0	–	–	–	0,0						
Piekary Śląskie ....	a	87,5	–	–	–	–	–						
	b	81,2	–	–	–	–	–						
	c	86,0	–	–	–	–	–						
Ruda Śląska .....	a	99,2	–	–	–	–	–						
	b	99,1	–	–	–	–	–						
	c	98,9	–	–	–	–	–						
Rybnik .....	a	99,3	40,2	53,3	13,3	–	–						
	b	99,7	29,4	24,7	47,0	–	–						
	c	99,8	28,7	28,5	42,8	–	–						
Siemianowice Śląskie .....	a	84,2	2,9	–	–	–	100,0						
	b	95,4	–	–	–	–	–						
	c	95,7	–	–	–	–	–						
Sosnowiec .....	a	94,0	1,5	–	–	14,3	72,2						
	b	94,0	3,5	–	–	47,5	51,1						
	c	92,4	3,2	–	–	30,1	35,3						
Świętochłowice ....	a	94,0	–	–	–	–	–						
	b	–	–	–	–	–	–						
	c	99,4	–	–	–	–	–						
Tychy .....	a	99,2	11,7	–	–	59,3	65,0						
	b	99,5	11,9	–	–	47,6	78,5						
	c	99,5	16,5	–	–	70,9	80,7						
Zabrze .....	a	98,8	29,8	29,0	48,0	–	–						
	b	98,8	6,7	27,5	43,1	–	–						
	c	98,8	7,6	26,5	41,3	–	–						
Żory .....	a	77,5	–	–	–	–	–						
	b	75,2	–	–	–	–	–						
	c	76,5	–	–	–	–	–						

1 Głównie amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodór, związki chloroorganiczne.

## Dział 4. ODPADY

### Uwagi metodyczne

**Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Przez **wytwórcę odpadów** rozumie się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów.

Informacje o odpadach za lata 2000 i 2001 opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r. W związku ze zmianą katalogu odpadów w tablicy I przedstawiającej rodzaje odpadów zastosowano przekrój od 2002 r. do 2006 r.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

**Unieszkodliwianie odpadów** polega na poddaniu odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów na składowiskach, obróbka w glebie i ziemi, retencja powierzchniowa (np. umieszczenie odpadów na poletkach osadowych lub lagunach), termiczne przekształcanie odpadów.

**Magazynowanie odpadów** to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem. Może odbywać się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny. Odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

**Odpady komunalne** są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady, które nie zawierają odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

**Surowce wtórne** są to użyteczne materiały odpadowe (z odzysku) powstające w procesach produkcyjnych (odpady poprodukcyjne) oraz wyroby zużyte (odpady użytkowe), które nie mogą być racjonalnie wykorzystane przez ich posiadacza, a nadają się do celowego wykorzystania przez innego użytkownika.

**Segregacja odpadów** to podział odpadów według rodzaju materiału z jakiego zostały wykonane; oddzielenie materiałów nadających się do powtórnego wykorzystania. Istnieją dwa podstawowe modele segregacji odpadów:

- **selektywna zbiórka odpadów** (odpady zbierane do oddzielnych, specjalnie do tego celu przeznaczonych pojemników, worków, przyjmowane do punktów skupu, itp.)
- **sortownie odpadów** (odpady zbierane są tradycyjnie, do wspólnego pojemnika, a później sortowane w sortowni odpadów na papier, szkło, metal, itp.).

**Nieczystości ciekłe** to nieczystości z tzw. szamb, pochodzące z gospodarstw domowych i budynków użyteczności publicznej oraz jednostek prowadzących działalność gospodarczą. Do nieczystości ciekłych nie zalicza się ścieków odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

**TABL. 1 (23). ODPADY<sup>1</sup> WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) WEDŁUG RODZAJÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2002 b – 2005 c – 2006	Odpady wytworzone w ciągu roku					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ); stan w końcu roku	
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione		magazynowane czasowo		
			razem	w tym składowane <sup>3</sup>			
w tysiącach ton							
<b>OGÓŁEM .....</b>	<b>a</b>	<b>42715,6</b>	<b>39254,5</b>	<b>3086,4</b>	<b>2828,6</b>	<b>374,7</b>	<b>701472,5</b>
	<b>b</b>	<b>42273,0</b>	<b>39499,9</b>	<b>2193,9</b>	<b>1760,8</b>	<b>579,2</b>	<b>690493,3</b>
	<b>c</b>	<b>41678,1</b>	<b>37106,8</b>	<b>2483,9</b>	<b>2079,8</b>	<b>2087,4</b>	<b>667393,6</b>
w tym:							
Odpady z wydobywania kopalini innych niż rudy metali	a	1585,4	1430,3	155,1	40,0	–	37425,9
	b	1555,3	1555,3	–	–	–	37949,7
	c	1333,9	1275,2	5,0	5,0	53,7	40363,1
Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalini .....	a	28745,8	26565,6	2145,6	2145,6	34,6	524799,9
	b	28532,2	26985,1	1401,7	1401,7	145,4	548198,7
	c	28528,5	25387,7	1768,1	1768,1	1372,7	544114,8
Odpady z flotacyjnego wzbogacania węgla .....	a	1898,5	1578,8	307,1	307,1	12,6	40801,1
	b	1979,2	1810,6	168,6	168,6	–	40716,8
	c	2041,9	1788,6	103,8	103,8	149,5	26177,8
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłowi .....	a	751,5	595,8	13,4	2,0	142,3	14173,5
	b	751,7	735,9	4,5	4,5	11,3	13154,2
	c	786,5	758,9	10,5	1,7	17,1	13061,6
Popioły lotne z węgla .....	a	1450,2	1428,4	21,0	0,1	0,8	1139,2
	b	1573,6	1572,4	–	–	1,2	1031,0
	c	1747,8	1747,4	–	–	0,4	1031,0
Stałe odpady z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych .....	a	187,5	187,5	–	–	–	17,0
	b	261,2	261,2	–	–	–	17,0
	c	36,0	36,0	–	–	–	–
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych .....	a	321,6	134,3	181,3	145,3	6,0	23822,6
	b	296,6	173,7	46,5	6,0	76,4	23382,3
	c	285,8	272,0	2,9	2,9	10,9	23531,6
Mieszanki popiołowi lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych .....	a	1262,6	1262,6	–	–	–	–
	b	1333,9	1217,6	116,3	–	–	–
	c	1712,3	1590,3	121,9	–	0,1	–
Żużle z procesowi wytapiania (wielkopiecowe, stalownicze)	a	2062,6	2047,2	15,1	6,1	0,3	10410,4
	b	996,6	978,0	18,6	18,6	–	7579,8
	c	1079,7	1045,4	34,3	34,3	–	6841,3
Odpady stałe z oczyszczania gazów odlotowych .....	a	159,5	158,5	1,0	–	–	17,2
	b	170,5	169,5	1,0	–	–	9,9
	c	216,3	216,3	–	–	–	0,4

1 Z wyłączeniem odpadów komunalnych. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych.



**TABL. 1 (23). ODPADY<sup>1</sup> WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2002 b – 2005 c – 2006	Odpady wytworzone w ciągu roku					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ); stan w końcu roku	
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione		magazynowane czasowo		
			razem	w tym składowane <sup>3</sup>			
w tysiącach ton							
Zgorzelina walcownicza .....	a	181,1	178,1	2,5	–	0,5	121,9
	b	158,2	151,2	3,1	–	3,9	100,9
	c	185,7	177,5	5,4	–	2,8	100,4
Inne niewymienione z podgrupy odpadów z hutnictwa żelaza i stali .....	a	454,6	451,6	2,3	2,3	0,7	270,3
	b	423,0	422,5	–	–	0,5	135,9
	c	525,8	524,8	–	–	1,0	135,8
Żelazo i stal .....	a	278,3	155,9	13,7	–	108,7	–
	b	1767,7	1590,7	4,9	–	172,1	1,4
	c	360,4	172,9	3,6	0,1	183,9	1,4
Ustabilizowane komunalne osady ściekowe .....	a	162,3	126,6	30,7	22,5	5,0	238,6
	b	193,9	148,2	42,1	25,5	3,6	240,4
	c	246,4	171,6	69,5	48,7	5,3	244,9
Szlamy z oczyszczania wód podziemnych .....	a	133,8	128,0	0,6	0,6	5,2	907,1
	b	108,3	108,3	–	–	–	236,9
	c	139,6	139,6	–	–	–	236,9

1 Z wyłączeniem odpadów komunalnych. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych.

**TABL. 2 (24). ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2006
Odpady komunalne zebrane <sup>a</sup> (w ciągu roku) w t .....	1304111	1306602	1380143
w tym z gospodarstw domowych .....	935690	934086	975513
w tym wyselekcjonowane:			
makulatura .....	9880	13721	19394
szkło .....	10534	12783	16821
tworzywa sztuczne .....	4351	5036	7240
metale .....	525	912	853
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):			
liczba .....	41	39	35
powierzchnia w ha .....	158,9	166,9	147,1
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha .....	3,7	1,3	6,8
Nieczystości ciekłe <sup>b</sup> wywiezione (w ciągu roku) w tonach .....	1128,0	1138,0	1169,0
w tym z gospodarstw domowych .....	605,7	593,0	580,5

a Dane szacunkowe. b Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

**TABL. 3 (25). ODPADY<sup>1</sup> WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA WEDŁUG PKD**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Odpady wytworzone w ciągu roku					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ); stan w końcu roku	Tereny składowania odpadów		
	ogółem	poddane odzyskowi <sup>3</sup>	unieszkodliwione		magazy- nowane czasowo <sup>5</sup>		nie- zrekulty- wowane (stan w końcu roku)	zrekulty- wowane (w ciągu roku)	
			razem	w tym składo- wane <sup>4</sup>		w tysiącach ton			w hektarach
<b>O G Ó Ł E M</b> .....	<b>a</b>	<b>46844,7</b>	<b>40689,3</b>	<b>5839,9</b>	<b>5752,9</b>	<b>315,5</b>	<b>795761,1</b>	<b>2996,3</b>	<b>264,3</b>
	<b>b</b>	<b>42273,0</b>	<b>39499,9</b>	<b>2193,9</b>	<b>1760,8</b>	<b>579,2</b>	<b>690493,3</b>	<b>2450,6</b>	<b>26,6</b>
	<b>c</b>	<b>41678,1</b>	<b>37106,8</b>	<b>2483,9</b>	<b>2079,8</b>	<b>2087,4</b>	<b>667393,6</b>	<b>2377,6</b>	<b>35,8</b>
w tym:									
<b>GÓRNICTWO</b> .....	<b>a</b>	<b>37106,9</b>	<b>32004,3</b>	<b>5034,2</b>	<b>4998,7</b>	<b>68,4</b>	<b>690162,2</b>	<b>2238,8</b>	<b>199,1</b>
	<b>b</b>	<b>32149,2</b>	<b>30498,8</b>	<b>1522,0</b>	<b>1521,9</b>	<b>128,4</b>	<b>514456,8</b>	<b>1427,1</b>	<b>23,5</b>
	<b>c</b>	<b>31907,7</b>	<b>28475,7</b>	<b>1882,4</b>	<b>1882,4</b>	<b>1549,6</b>	<b>495707,3</b>	<b>1358,7</b>	<b>30,2</b>
W tym górnictwo węгля kamien- nego i brunatne- go; wydobywanie torfu .....	<b>a</b>	<b>36703,2</b>	<b>31885,9</b>	<b>4749,2</b>	<b>4713,8</b>	<b>68,1</b>	<b>620181,5</b>	<b>1969,9</b>	<b>199,1</b>
	<b>b</b>	<b>31808,5</b>	<b>30158,1</b>	<b>1522,0</b>	<b>1521,9</b>	<b>128,4</b>	<b>507086,2</b>	<b>1355,4</b>	<b>23,5</b>
	<b>c</b>	<b>31607,1</b>	<b>28175,1</b>	<b>1882,4</b>	<b>1882,4</b>	<b>1549,6</b>	<b>488341,3</b>	<b>1302,0</b>	<b>15,2</b>
<b>PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE</b>	<b>a</b>	<b>5048,8</b>	<b>4740,8</b>	<b>280,8</b>	<b>243,1</b>	<b>27,2</b>	<b>57800,1</b>	<b>319,5</b>	<b>13,2</b>
	<b>b</b>	<b>3478,3</b>	<b>3023,6</b>	<b>294,2</b>	<b>121,2</b>	<b>160,5</b>	<b>22955,1</b>	<b>165,5</b>	<b>3,1</b>
	<b>c</b>	<b>3754,0</b>	<b>3358,2</b>	<b>286,5</b>	<b>116,9</b>	<b>109,3</b>	<b>16119,0</b>	<b>163,7</b>	<b>1,0</b>
w tym:									
Produkcja artykułów spożywczych i napojów .....	<b>a</b>	<b>507,2</b>	<b>471,6</b>	<b>34,2</b>	<b>31,9</b>	<b>1,4</b>	<b>43,1</b>	<b>6,5</b>	<b>–</b>
	<b>b</b>	<b>393,7</b>	<b>320,5</b>	<b>56,0</b>	<b>13,3</b>	<b>17,2</b>	<b>123,8</b>	<b>8,5</b>	<b>–</b>
	<b>c</b>	<b>301,1</b>	<b>237,1</b>	<b>45,8</b>	<b>2,9</b>	<b>18,2</b>	<b>160,7</b>	<b>8,8</b>	<b>–</b>
Produkcja wyrobów chemicznych .....	<b>a</b>	<b>30,8</b>	<b>26,2</b>	<b>4,6</b>	<b>3,0</b>	<b>–</b>	<b>4191,9</b>	<b>35,7</b>	<b>–</b>
	<b>b</b>	<b>45,1</b>	<b>18,6</b>	<b>26,5</b>	<b>0,6</b>	<b>–</b>	<b>1062,7</b>	<b>30,2</b>	<b>2,5</b>
	<b>c</b>	<b>19,9</b>	<b>14,6</b>	<b>5,3</b>	<b>4,1</b>	<b>–</b>	<b>1195,1</b>	<b>29,4</b>	<b>0,9</b>
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	<b>a</b>	<b>64,0</b>	<b>55,4</b>	<b>3,5</b>	<b>1,6</b>	<b>5,1</b>	<b>2,4</b>	<b>–</b>	<b>–</b>
	<b>b</b>	<b>92,8</b>	<b>59,0</b>	<b>32,6</b>	<b>30,8</b>	<b>1,2</b>	<b>–</b>	<b>–</b>	<b>–</b>
	<b>c</b>	<b>92,4</b>	<b>61,3</b>	<b>29,3</b>	<b>27,3</b>	<b>1,8</b>	<b>–</b>	<b>–</b>	<b>–</b>
Produkcja metali ...	<b>a</b>	<b>4173,1</b>	<b>3957,4</b>	<b>200,0</b>	<b>182,6</b>	<b>15,7</b>	<b>49953,1</b>	<b>247,1</b>	<b>12,7</b>
	<b>b</b>	<b>2610,2</b>	<b>2396,2</b>	<b>141,9</b>	<b>48,1</b>	<b>72,1</b>	<b>10096,7</b>	<b>99,9</b>	<b>0,6</b>
	<b>c</b>	<b>2986,0</b>	<b>2809,7</b>	<b>155,4</b>	<b>58,8</b>	<b>20,9</b>	<b>9365,7</b>	<b>99,9</b>	<b>–</b>

1 Z wyłączeniem odpadów komunalnych. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. 5 W 2000 r. – gromadzone przejściowo.

**TABL. 3 (25). ODPADY<sup>1</sup> WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA WEDŁUG PKD (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Odpady wytworzone w ciągu roku					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ); stan w końcu roku	Tereny składowania odpadów		
	ogółem	poddane odzyskowi <sup>3</sup>	unieszkodliwione		magazy- nowane czasowo <sup>5</sup>		nie- zrekulty- wowane (stan w końcu roku)	zrekulty- wowane (w ciągu roku)	
			razem	w tym składo- wane <sup>4</sup>					
w tysiącach ton							w hektarach		
<b>PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (dok.)</b>									
Produkcja wyrobów z metali <sup>A</sup> .....	a	56,6	52,2	2,5	2,5	1,9	1572,0	5,1	–
	b	73,2	70,8	2,3	2,3	0,1	7842,0	4,7	–
	c	101,0	80,1	20,9	2,6	–	1575,9	3,4	–
Produkcja maszyn i urządzeń <sup>A</sup> .....	a	56,7	53,6	3,1	1,6	–	1434,1	4,3	–
	b	22,1	19,0	1,0	1,0	2,1	0,9	0,1	–
	c	19,8	18,9	0,4	–	0,5	0,9	–	0,1
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	a	44,7	35,8	8,9	5,5	–	80,2	0,8	0,5
	b	41,3	40,2	1,1	0,5	–	82,4	0,8	–
	c	45,1	44,4	0,7	0,4	–	82,2	0,8	–
<b>WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, WODĘ .....</b>	a	<b>4520,2</b>	<b>3921,7</b>	<b>481,2</b>	<b>467,4</b>	<b>117,3</b>	<b>45043,3</b>	<b>399,2</b>	<b>52,0</b>
	b	<b>4605,4</b>	<b>4226,1</b>	<b>291,2</b>	<b>32,9</b>	<b>88,1</b>	<b>37152,4</b>	<b>355,7</b>	<b>–</b>
	c	<b>5019,5</b>	<b>4713,6</b>	<b>278,5</b>	<b>48,6</b>	<b>27,4</b>	<b>37172,5</b>	<b>344,6</b>	<b>4,6</b>
Zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ....	a	4350,1	3843,9	396,0	382,9	110,2	44820,4	361,1	52,0
	b	4385,2	4050,4	250,4	9,8	84,4	36819,5	355,3	–
	c	4764,8	4518,4	225,0	16,3	21,4	36827,9	344,2	4,6
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody .....	a	170,1	77,8	85,2	84,5	7,1	222,9	38,1	–
	b	220,2	175,7	40,8	23,1	3,7	332,9	0,4	–
	c	254,7	195,2	53,5	32,3	6,0	344,6	0,4	–
<b>BUDOWNICTWO</b>	a	<b>1,9</b>	<b>1,9</b>	<b>–</b>	<b>–</b>	<b>–</b>	<b>–</b>	<b>–</b>	<b>–</b>
	b	<b>28,3</b>	<b>13,5</b>	<b>10,6</b>	<b>10,6</b>	<b>4,2</b>	<b>–</b>	<b>–</b>	<b>–</b>
	c	<b>30,7</b>	<b>10,0</b>	<b>8,0</b>	<b>8,0</b>	<b>12,7</b>	<b>–</b>	<b>–</b>	<b>–</b>

1 Z wyłączeniem odpadów komunalnych. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. 5 W 2000 r. – gromadzone przejściowo.

**TABL. 4 (26). ODPADY<sup>1</sup> WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA WEDŁUG POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Odpady wytworzone w ciągu roku			Odpady dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ) stan w końcu roku		Tereny składowania odpadów niezrehabilitowane (stan w końcu roku) w ha	
	ogółem	w tym		ogółem	na 1 km <sup>2</sup>		
		poddane odzyskowi <sup>3</sup>	unieszkodliwione				
	w tysiącach ton						
<b>WOJEWÓDZTWO ..</b>	<b>a</b>	<b>46844,7</b>	<b>40689,3</b>	<b>5839,9</b>	<b>795761,1</b>	<b>64,7</b>	<b>2996,3</b>
	<b>b</b>	<b>42273,0</b>	<b>39499,9</b>	<b>2193,9</b>	<b>690493,3</b>	<b>56,0</b>	<b>2450,6</b>
	<b>c</b>	<b>41678,1</b>	<b>37106,8</b>	<b>2483,9</b>	<b>667393,6</b>	<b>54,1</b>	<b>2377,6</b>
<b>Powiaty:</b>							
będziński .....	a	818,2	778,1	39,0	5353,1	16,2	36,5
	b	531,2	524,7	5,2	2589,9	7,0	26,9
	c	537,9	532,6	5,1	–	–	6,8
bielski .....	a	311,9	310,9	1,0	4148,1	9,1	13,4
	b	298,2	296,7	1,4	2135,8	4,7	27,0
	c	227,8	227,6	0,2	52,0	0,1	27,0
bieruńsko-lędziński <sup>4</sup>	a	1698,5	1693,5	4,3	5000,4	31,8	76,0
	b	1242,2	1202,3	39,9	5001,0	31,9	76,0
	c	1454,4	1413,0	41,1	5001,1	31,7	76,0
cieszyński .....	a	285,5	255,6	28,5	1181,3	1,6	19,1
	b	104,1	91,4	12,5	1202,3	1,6	17,1
	c	73,9	70,7	3,0	1217,5	1,7	17,4
częstochoowski .....	a	24,2	20,2	1,1	224,5	0,1	5,1
	b	24,5	22,7	1,8	235,6	0,2	5,1
	c	24,5	24,0	0,2	235,6	0,2	5,1
gliwicki .....	a	3817,7	3121,4	696,3	140402,1	207,4	511,9
	b	3095,5	2923,5	172,0	146727,9	221,0	464,8
	c	2937,4	2864,9	72,5	146797,0	221,1	449,3
kłobucki .....	a	–	–	–	1572,0	1,8	5,1
	b	–	–	–	1572,0	1,8	3,2
	c	–	–	–	1572,0	1,8	3,2
lubliniecki .....	a	4,5	2,9	1,6	8,9	0,0	1,7
	b	1,3	0,8	0,5	–	–	–
	c	1,1	0,7	0,4	–	–	–
mikołowski .....	a	2935,1	2353,3	581,8	37233,9	160,5	223,2
	b	3403,5	3321,9	39,1	37193,8	160,3	221,2
	c	3288,9	3078,9	204,8	37381,5	160,4	221,2
myszkowski .....	a	119,0	17,6	1,2	123,0	0,3	–
	b	211,5	32,6	–	124,1	0,3	2,7
	c	220,5	15,2	–	124,1	0,3	2,7
pszczyński .....	a	4079,2	1631,9	2447,1	47796,5	101,0	172,7
	b	4062,0	4060,4	1,4	49699,6	105,1	157,4
	c	4833,8	4830,0	1,9	49699,6	105,5	156,2
raciborski .....	a	132,9	114,9	17,9	12,0	0,0	4,0
	b	106,2	83,4	5,7	64,3	0,1	6,0
	c	40,1	16,5	5,6	82,3	0,2	6,0

1 Z wyłączeniem odpadów komunalnych. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane. 4 W 2000 r. powiat tyski.

**TABL. 4 (26). ODPADY<sup>1</sup> WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA WEDŁUG POWIATÓW (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Odpady wytworzone w ciągu roku			Odpady dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ) stan w końcu roku		Tereny składowania odpadów niezrekultywowane (stan w końcu roku) w ha	
	ogółem	w tym		ogółem	na 1 km <sup>2</sup>		
		poddane odzyskowi <sup>3</sup>	unieszkodliwione				
	w tysiącach ton						
<b>Powiaty (dok.)</b>							
rybnicki .....	a	630,1	628,2	1,6	38395,3	170,6	121,0
	b	16,9	16,9	–	14570,0	64,8	62,5
	c	4,6	4,6	–	14354,0	64,1	62,5
tarnogórski .....	a	161,2	156,2	4,3	62659,0	97,4	174,9
	b	184,3	158,0	25,8	1089,3	1,7	33,0
	c	152,1	146,0	2,7	1037,7	1,6	29,7
wodzisławski .....	a	3554,5	3553,7	0,8	65011,6	226,5	124,6
	b	3923,4	2558,9	1364,5	76733,6	267,4	158,2
	c	3237,3	1979,4	1257,9	77900,0	271,4	149,5
zawierciański .....	a	196,1	181,1	12,3	1428,8	1,4	9,8
	b	223,9	206,5	12,9	827,8	0,8	9,8
	c	271,4	253,1	14,3	483,1	0,5	9,8
żywiecki .....	a	94,1	89,2	3,3	–	–	–
	b	104,3	102,8	1,5	–	–	–
	c	119,3	118,1	1,2	–	–	–
<b>Miasta na prawach powiatu:</b>							
Bielsko-Biała .....	a	131,4	110,0	20,3	99,9	0,8	5,4
	b	149,6	146,2	3,1	102,8	0,8	5,4
	c	161,8	141,0	20,8	104,4	0,8	5,4
Bytom .....	a	854,2	808,9	38,8	34146,2	494,9	119,7
	b	596,6	572,0	18,2	11004,7	159,5	18,0
	c	642,8	613,7	23,3	6273,8	90,9	36,7
Chorzów .....	a	266,3	256,3	7,0	6990,8	205,6	33,5
	b	316,7	98,5	217,6	1179,3	34,7	24,0
	c	360,3	121,4	238,8	797,3	24,2	24,0
Częstochowa .....	a	656,9	625,1	23,4	1288,1	8,1	29,1
	b	391,6	357,2	23,5	136,1	0,9	11,2
	c	452,4	430,0	22,1	–	–	–
Dąbrowa Górnicza	a	2687,7	2553,0	134,7	6859,9	36,5	32,2
	b	1815,7	1636,7	38,3	6826,4	36,3	32,2
	c	2174,5	2054,2	25,0	6830,3	36,1	32,2
Gliwice .....	a	1576,5	1120,4	455,1	97803,9	729,9	227,0
	b	1280,8	1234,3	37,2	114506,2	854,5	258,6
	c	1397,9	1347,6	48,8	114345,1	853,3	258,8
Jastrzębie-Zdrój ...	a	4351,5	3675,3	674,8	137869,4	1622,0	208,7
	b	3743,5	3740,6	0,5	135299,3	1591,8	176,2
	c	4285,6	2458,8	359,1	135657,9	1596,0	188,9

1 Z wyłączeniem odpadów komunalnych. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane.

**TABL. 4 (26). ODPADY<sup>1</sup> WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA WEDŁUG POWIATÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Odpady wytworzone w ciągu roku			Odpady dotychczas składowane (nagromadzone <sup>2</sup> ) stan w końcu roku		Tereny składowania odpadów niezrekultywowane (stan w końcu roku) w ha	
	ogółem	w tym		ogółem	na 1 km <sup>2</sup>		
		poddane odzyskowi <sup>3</sup>	unieszkodliwione				
	w tysiącach ton						
<b>Miasta na prawach powiatu (dok.)</b>							
Jaworzno .....	a	2083,7	1888,3	76,3	23300,9	153,3	193,2
	b	3485,5	3480,0	5,5	16237,9	106,8	188,3
	c	1764,0	1750,3	10,7	16401,6	107,2	188,4
Katowice .....	a	3936,6	3831,8	83,2	17922,1	109,3	119,0
	b	3394,8	3283,7	100,1	13079,8	79,8	50,1
	c	3863,0	3588,3	101,6	13089,0	79,3	50,0
Mysłowice .....	a	1084,0	1048,1	16,8	4189,7	63,5	32,7
	b	689,0	568,0	–	4058,4	61,5	18,4
	c	593,7	590,0	–	4056,6	61,5	18,4
Piekary Śląskie .....	a	399,7	397,0	0,9	–	–	36,7
	b	561,5	560,4	–	–	–	21,4
	c	461,8	461,3	–	–	–	21,4
Ruda Śląska .....	a	4080,7	3652,0	419,9	39907,9	511,6	251,9
	b	2902,1	2840,6	40,4	40206,4	515,5	206,3
	c	2254,0	2176,9	0,7	25750,1	330,1	197,0
Rybnik .....	a	3923,8	3914,1	9,7	9481,4	70,2	106,4
	b	4238,3	4237,8	–	3995,7	27,0	88,3
	c	4455,6	4443,1	0,6	4464,7	30,2	49,8
Siemianowice Śląskie .....	a	224,9	217,2	7,7	24,1	1,0	2,9
	b	8,1	2,1	6,0	–	–	–
	c	6,6	2,3	2,9	–	–	–
Sosnowiec .....	a	123,9	118,1	3,6	2748,6	30,2	51,6
	b	98,7	91,3	3,2	2401,0	26,4	37,4
	c	112,4	101,1	3,9	2318,3	25,5	37,4
Świętochłowice .....	a	14,7	14,2	0,5	69,7	5,4	13,4
	b	12,1	4,7	6,9	–	–	13,4
	c	14,4	8,5	5,9	–	–	13,4
Tychy .....	a	188,8	175,1	8,5	115,4	1,4	4,6
	b	209,9	203,8	6,1	87,5	1,1	3,5
	c	238,7	232,8	5,9	91,0	1,1	6,4
Zabrze .....	a	1390,7	1370,2	16,6	2392,6	29,9	29,3
	b	839,8	833,9	3,1	1604,8	20,1	27,0
	c	1007,1	1004,2	2,9	1276,0	16,0	27,0
Żory .....	a	6,0	5,5	–	–	–	–
	b	5,7	4,6	–	–	–	–
	c	6,5	6,0	–	–	–	–

1 Z wyłączeniem odpadów komunalnych. 2 Na terenach własnych zakładów. 3 W 2000 r. – wykorzystane.

# Dział 5. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU. LASY

## Uwagi metodyczne

**Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów przyrody i jej składników, a w szczególności dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów, siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków chronionych roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, przyrody nieożywionej i krajobrazu.

**Ochrona ścisła** oznacza całkowite i trwałe zaniechanie bezpośredniej ingerencji człowieka w stan ekosystemów, tworów i składników przyrody oraz w przebieg procesów przyrodniczych na obszarach objętych ochroną, a w przypadku gatunków – całoroczną ochronę należącą do nich osobników i stadiów ich rozwoju.

**Ochrona częściowa** oznacza ochronę gatunków roślin, zwierząt i grzybów dopuszczającą możliwość redukcji liczebności populacji oraz pozyskiwania osobników tych gatunków lub ich części.

**Otulina** to strefa ochronna granicząca z formą ochrony przyrody i wyznaczona indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

**Formami ochrony przyrody** są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary „Natura 2000”, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

**Park narodowy** obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

**Rezerwat przyrody** jest obszarem, na którym zachowane są w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych lub krajobrazowych.

**Park krajobrazowy** jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji i upowszechniania tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

**Obszar chronionego krajobrazu** obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.

„**Natura 2000**” to program utworzenia w krajach Unii Europejskiej wspólnego systemu (sieci) obszarów objętych ochroną przyrody. Celem programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Obszary „Natura 2000” zostały w Polsce wprowadzone Ustawą z dnia 16 IV 2004 r o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880). Sieć obszarów „Natura 2000” obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków oraz specjalne obszary ochrony siedlisk.

**Pomniki przyrody** są to pojedyncze twory przyrody lub ich skupiska chronione ze względu na szczególne wartości naukowe, kulturowe, historyczno-pamiątkowe oraz swoiste cechy krajobrazu (np. okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie).

**Stanowiska dokumentacyjne** są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

**Użytki ekologiczne** są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów siedliskowych, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.

**Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe** wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.

Informacje w zakresie **leśnictwa** dotyczą:

1. **lasów publicznych** stanowiących własność:
  - a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyste przez:
    - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
    - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
    - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 16 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),
  - b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);
2. **lasów prywatnych** stanowiących własność:
  - a) osób fizycznych,
  - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
  - c) spółdzielni produkcji rolniczej,
  - d) innych osób prawnych.



Powierzchnia **gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

**Powierzchnia zalesiona** obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybko rosnących.

**Drzewostan** – zbiorowisko drzew rosnących w lesie na określonej powierzchni, różniące się od otoczenia warunkami siedliskowymi i budową.

**Drzewostany w klasie odnowienia** – to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu, w których co najmniej 50% powierzchni (w przypadku rębni złożonych – 30%) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych ze względu na złe efekty produkcyjne.

**Drzewostany w klasie do odnowienia** obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

**Zręby** są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

**Halizny** są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

**Płazowiny** są to grupy porośnięte drzewami II klasy wieku (21 – 40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

**Zalesienia** polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

**Zadrzewienia** są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

**Grubizna** jest to drewno okrągłe wielkowymiarowe i średniowymiarowe. Drewno wielkowymiarowe jest to drewno o średnicy górnej od 14 cm (bez kory) mierzone w pojedynczych sztukach. Drewno średniowymiarowe jest to drewno o średnicy (mierzonej bez kory): górnej od 5 cm wzwyż i dolnej do 24 cm – mierzone w pojedynczych sztukach, w sztukach grupowo i stosach. Drewno małowymiarowe (drobnica) to drewno okrągłe o średnicy dolnej do 5 cm (bez kory) mierzone w sztukach grupowo lub w stosach.

**Wskaźnik lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa, powiatu.

**Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa** obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami; od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni lądowej zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług, obowiązującą od 1 V 2004 r. (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 IV 2004 r. – Dz. U. Nr 89, poz. 844 z późniejszymi zmianami).

**TABL. 1 (27). OBIEKTY I OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH  
PRAWNIE CHRONIONE<sup>a</sup>**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
<b>Liczba obiektów:</b>			
rezerwy przyrody .....	59	61	61
parki krajobrazowe .....	7	7	7
obszary chronionego krajobrazu .....	20	9	9
użytki ekologiczne .....	43	55	56
stanowiska dokumentacyjne .....	3	4	4
zespoły przyrodniczo-krajobrazowe .....	14	16	18
pomniki przyrody .....	1262	1402	1475
w tym wprowadzone uchwałą rady gminy .....	445	587	659
<b>Powierzchnia obiektów ogółem:</b>			
w ha .....	271467,6	271243,1	271288,7
w % powierzchni województwa .....	22,1	22,0	22,0
na 1 mieszkańca w m <sup>2</sup> .....	570	579	581
<b>Z ogółem w ha:</b>			
rezerwy przyrody <sup>b</sup> .....	3591,9	3831,9	3808,4
parki krajobrazowe <sup>b, c</sup> .....	227036,1	226967,0	226969,3
obszary chronionego krajobrazu <sup>c</sup> .....	35971,1	36132,0	36132,0
użytki ekologiczne .....	361,6	493,4	494,2
stanowiska dokumentacyjne .....	6,4	6,5	6,5
zespoły przyrodniczo-krajobrazowe .....	4500,5	3812,3	3878,3

**a** Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. **b** Bez otuliny. **c** Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

**TABL. 2 (28). REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG TYPÓW**

Stan w dniu 31 XII

REZERWATY	Obiekty	Powierzchnia w ha		Przeciętna powierzchnia 1 obiektu w ha	
		ogółem	w tym w rezerwach ścisłych <sup>a</sup>		
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>2000</b>	<b>59</b>	<b>3591,9</b>	<b>110,5</b>	<b>60,9</b>
	<b>2005</b>	<b>61</b>	<b>3831,9</b>	<b>82,0</b>	<b>62,8</b>
	<b>2006</b>	<b>61</b>	<b>3808,4</b>	<b>82,7</b>	<b>62,4</b>
Faunistyczne .....	2	2	787,2	–	393,6
Krajobrazowe .....	2	2	164,2	–	82,1
Leśne .....	48	48	2621,5	–	54,6
Torfowiskowe .....	1	1	40,6	–	40,6
Florystyczne .....	4	4	82,7	82,7	20,7
Wodne .....	1	1	48,0	–	48,0
Przyrody nieożywionej .....	3	3	64,2	–	21,4

**a** Rezerwaty, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze.

**TABL. 3 (29). POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH  
PRAWNIE CHRONIONA<sup>1</sup> WEDŁUG POWIATÓW**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem obszary prawnie chronione	Rezerwy przyrody <sup>2</sup>	Parki krajobra- zowe <sup>2, 3</sup>	Obszary chronio- nego krajobrazu	Użytki ekolo- giczne	Stanowi- ska doku- menta- cyjne	Zespoły przyrodni- czo-krajo- brazowe
	w hektarach						
<b>WOJEWÓDZTWO .... a</b>	<b>271467,6</b>	<b>3591,9</b>	<b>229326,0</b>	<b>35971,1</b>	<b>361,6</b>	<b>6,4</b>	<b>4500,5</b>
<b>b</b>	<b>271243,1</b>	<b>3831,9</b>	<b>229325,1</b>	<b>36132,0</b>	<b>493,4</b>	<b>6,5</b>	<b>3812,3</b>
<b>c</b>	<b>271288,7</b>	<b>3808,4</b>	<b>229312,1</b>	<b>36132,0</b>	<b>494,2</b>	<b>6,5</b>	<b>3878,3</b>
<b>Powiaty:</b>							
będziński ..... a	147,7	–	–	147,7	–	–	–
b	797,0	–	–	797,0	–	–	–
c	797,0	–	–	797,0	–	–	–
bielski ..... a	10937,0	83,5	10695,0	174,7	0,4	–	–
b	10938,8	84,2	10695,0	174,7	1,5	–	–
c	10939,0	84,5	10695,0	174,7	1,5	–	–
bieruńsko- -lędziński <sup>4</sup> ..... a	–	–	–	–	–	–	–
b	42,2	–	–	–	42,2	–	–
c	42,2	–	–	–	42,2	–	–
cieszyński ..... a	23309,9	573,1	23225,0	–	15,5	–	0,4
b	23360,6	583,3	23225,0	–	16,3	0,1	40,0
c	23361,5	584,2	23225,0	–	16,3	0,1	40,0
częstochoowski ..... a	34878,4	558,5	25469,0	9296,0	51,2	–	–
b	34788,7	558,5	25469,0	9196,0	61,5	–	–
c	34775,7	558,5	25456,0	9196,0	61,5	–	–
gliwicki ..... a	9094,3	14,3	9080,0	–	–	–	–
b	9100,1	20,1	9080,0	–	–	–	–
c	9099,3	19,3	9080,0	–	–	–	–
kłobucki ..... a	5283,1	76,4	5207,0	–	19,4	–	–
b	5285,0	76,4	5207,0	–	21,3	–	–
c	5284,3	75,7	5207,0	–	21,3	–	–
lubliniecki ..... a	29268,1	122,9	29198,0	–	–	–	–
b	29337,0	122,9	29197,1	–	70,0	–	–
c	29329,9	114,2	29197,1	–	70,0	–	–
mikołowski ..... a	3386,6	–	2890,0	–	–	0,3	496,3
b	3100,8	–	2890,0	109,4	–	0,3	101,1
c	3100,8	–	2890,0	109,4	–	0,3	101,1
myszkowski ..... a	17105,0	2,7	11578,0	5513,2	9,4	–	1,7
b	17094,4	2,7	11578,0	5490,0	23,7	–	–
c	17093,8	2,1	11578,0	5490,0	23,7	–	–
pszczyński ..... a	962,6	742,6	220,0	–	–	–	–
b	1061,8	818,9	220,0	–	22,9	–	–
c	1061,7	818,8	220,0	–	22,9	–	–
raciborski ..... a	19675,4	408,9	19674,0	–	1,4	–	–
b	19823,3	396,2	19674,0	162,0	1,2	–	–
c	19823,3	396,2	19674,0	162,0	1,2	–	–

1 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. 2 Bez otuliny. 3 Łącznie z powierzchnią rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. 4 W 2000 r. powiat tyski.

TABL. 3 (29). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH  
PRAWNIE CHRONIONA<sup>1</sup> WEDŁUG POWIATÓW (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem obszary prawnie chronione	Rezerwy przyrody <sup>2</sup>	Parki krajobra- zowe <sup>2,3</sup>	Obszary chronio- nego krajobrazu	Użytki ekolo- giczne	Stanowi- ska doku- menta- cyjne	Zespoły przyrodni- czo-krajo- brazowe
<b>Powiaty (dok.)</b>							
rybnicki .....	a 13076,0	–	13076,0	–	–	–	–
	b 13076,0	–	13076,0	–	–	–	–
	c 13076,0	–	13076,0	–	–	–	–
tarnogórski .....	a 496,7	–	–	–	7,8	–	488,9
	b 498,2	–	–	–	15,3	–	482,9
	c 527,7	2,7	–	–	15,3	–	509,7
wodzisławski .....	a 1276,6	–	–	636,6	–	0,1	639,9
	b 637,1	–	–	–	–	0,1	637,0
	c 637,1	–	–	–	–	0,1	637,0
zawierciański .....	a 32730,0	215,0	16959,0	15766,0	5,0	–	–
	b 32819,6	304,6	16959,0	15766,0	7,4	–	–
	c 32819,6	304,6	16959,0	15766,0	7,4	–	–
żywiecki .....	a 54186,7	541,8	54163,0	–	0,5	–	–
	b 54186,2	566,2	54163,0	–	–	–	–
	c 54186,2	555,3	54163,0	–	–	–	–
<b>Miasta na prawach powiatu:</b>							
Bielsko-Biała .....	a 5391,0	57,9	2947,0	–	–	–	2444,0
	b 5070,2	97,9	2947,0	–	–	–	2123,2
	c 5110,2	95,0	2947,0	–	0,8	–	2162,4
Bytom .....	a 75,1	24,6	–	–	–	6,0	44,5
	b 75,2	24,6	–	–	–	6,0	44,6
	c 72,5	21,9	–	–	–	6,0	44,6
Chorzów .....	a 181,8	–	–	–	–	–	181,8
	b 238,4	–	–	–	–	–	238,4
	c 238,4	–	–	–	–	–	238,4
Częstochowa .....	a 1004,0	–	80,0	924,0	–	–	–
	b 1004,0	–	80,0	924,0	–	–	–
	c 1004,0	–	80,0	924,0	–	–	–
Dąbrowa Górnicza	a 3663,7	–	418,0	3191,0	48,2	–	6,5
	b 3666,0	–	418,0	3191,0	51,8	–	5,2
	c 3666,0	–	418,0	3191,0	51,8	–	5,2
Gliwice .....	a –	–	–	–	–	–	–
	b –	–	–	–	–	–	–
	c –	–	–	–	–	–	–
Jastrzębie-Zdrój .....	a –	–	–	–	–	–	–
	b –	–	–	–	–	–	–
	c –	–	–	–	–	–	–

1 Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. 2 Bez otuliny. 3 Łącznie z powierzchnią rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

**TABL. 3 (29). POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH  
PRAWNIE CHRONIONA<sup>1</sup> WEDŁUG POWIATÓW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Ogółem obszary prawnie chronione	Rezerwy przyrody <sup>2</sup>	Parki krajobra- zowe <sup>2,3</sup>	Obszary chronio- nego krajobrazu	Użytki ekolo- giczne	Stanowi- ska doku- menta- cyjne	Zespoły przyrodni- czo-krajo- brazowe
<b>Miasta na prawach powiatu (dok.)</b>							
Jaworzno ..... a	364,2	42,3	–	321,9	–	–	–
b	369,9	48,0	–	321,9	–	–	–
c	369,9	48,0	–	321,9	–	–	–
Katowice ..... a	404,7	127,4	–	–	120,3	–	157,0
b	232,0	127,4	–	–	4,2	–	100,4
c	232,0	127,4	–	–	4,2	–	100,4
Mysłowice ..... a	–	–	–	–	–	–	–
b	–	–	–	–	–	–	–
c	–	–	–	–	–	–	–
Piekary Śląskie ..... a	–	–	–	–	–	–	–
b	–	–	–	–	–	–	–
c	–	–	–	–	–	–	–
Ruda Śląska ..... a	–	–	–	–	–	–	–
b	–	–	–	–	–	–	–
c	–	–	–	–	–	–	–
Rybnik ..... a	4447,0	–	4447,0	–	–	–	–
b	4461,4	–	4447,0	–	14,4	–	–
c	4461,4	–	4447,0	–	14,4	–	–
Siemianowice Śląskie ..... a	103,4	–	–	–	63,9	–	39,5
b	103,4	–	–	–	63,9	–	39,5
c	103,4	–	–	–	63,9	–	39,5
Sosnowiec ..... a	–	–	–	–	–	–	–
b	38,0	–	–	–	38,0	–	–
c	38,0	–	–	–	38,0	–	–
Świętochłowice ..... a	–	–	–	–	–	–	–
b	17,9	–	–	–	17,9	–	–
c	17,9	–	–	–	17,9	–	–
Tychy ..... a	18,6	–	–	–	18,6	–	–
b	19,9	–	–	–	19,9	–	–
c	19,9	–	–	–	19,9	–	–
Zabrze ..... a	–	–	–	–	–	–	–
b	–	–	–	–	–	–	–
c	–	–	–	–	–	–	–
Żory ..... a	–	–	–	–	–	–	–
b	–	–	–	–	–	–	–
c	–	–	–	–	–	–	–

**1** Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. **2** Bez otuliny. **3** Łącznie z powierzchnią rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

TABL. 4 (30). **REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG NAZW I MIEJSCA POŁOŻENIA  
W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

Nazwa rezerwatu	Powierzchnia w ha	Powiat Gmina	Typ Przedmiot ochrony
<b>Babczyna Dolina</b>	76,3	<b>Pszczynski</b> Suszec	<b>leśny</b> układy biocenotyczne charakterystyczne dla dolin rzecznych położonych w pobliżu wododziału Wisły i Odry w zachodniej części Kotliny Oświęcimskiej
<b>Barania Góra</b>	383,0	<b>Cieszyński</b> Wisła	<b>leśny</b> obszar leśny na Baraniej Górze
<b>Borek</b>	64,7	<b>Częstochowski</b> Koniecpol	<b>leśny</b> kompleks leśny o urozmaiconych wielogatunkowych drzewostanach, posiadających cechy zespołów naturalnych
<b>Bukowa Góra</b>	1,1	<b>Kłobucki</b> Lipie	<b>leśny</b> fragment lasu bukowego z licznymi źródłami
<b>Bukowa Kępa</b>	52,8	<b>Częstochowski</b> Janów	<b>leśny</b> zbiorowisko lasów bukowych na podłożu wapiennym i lessowym
<b>Butorza</b>	30,1	<b>Żywiecki</b> Rajcza	<b>leśny</b> dolnoreglowy drzewostan świerkowy
<b>Cisy koło Sierakowa</b>	8,1	<b>Lubliniecki</b> Ciasna	<b>florystyczny</b> naturalne stanowisko cisa
<b>Cisy nad Liswartą</b>	21,2	<b>Lubliniecki</b> Herby	<b>florystyczny</b> naturalne stanowisko cisa
<b>Cisy w Hucie Starej</b>	2,1	<b>Myszkowski</b> Koziegłowy	<b>florystyczny</b> naturalne stanowisko cisa
<b>Cisy w Łebkach</b>	23,8	<b>Lubliniecki</b> Herby	<b>florystyczny</b> naturalne stanowisko cisa
<b>Czantoria</b>	97,7	<b>Cieszyński</b> Ustroń	<b>leśny</b> dolnoreglowe zbiorowiska leśne o charakterze naturalnym
<b>Dębowa Góra</b>	5,4	<b>Kłobucki</b> Kłobuck	<b>leśny</b> fragment liściastego lasu mieszanego o cechach zespołu naturalnego
<b>Dolina Łańskiego Potoku</b>	47,1	<b>Bielski</b> Jasienica	<b>leśny i borowy</b> naturalne zbiorowiska podgórskiego łągu jesionowego i nadrzecznej olszyny górskiej
<b>Dolina Żabnika</b>	48,0	<b>Jaworzno</b> Jaworzno	<b>wodny</b> biocenozy wodne, torfowiska niskie i przejściowe ze stanowiskami gatunków chronionych i rzadkich
<b>Dziobaki</b>	13,1	<b>Żywiecki</b> Ujszoły	<b>leśny</b> buczyna karpacka, jaworzyna ziołoroślowa w reglu dolnym
<b>Gawroniec</b>	23,7	<b>Żywiecki</b> Swinna	<b>leśny</b> buczyna karpacka z dużym udziałem sosny
<b>Góra Chełm</b>	12,0	<b>Zawierciański</b> Łazy	<b>leśny</b> las bukowy o charakterze naturalnym na wzgórzu wapiennym

TABL. 4 (30). **REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG NAZW I MIEJSCA POŁOŻENIA**  
**W 2006 R. (cd.)**  
Stan w dniu 31 XII

Nazwa rezerwatu	Powierzchnia w ha	Powiat Gmina	Typ Przedmiot ochrony
<b>Góra Grojec</b>	17,5	<b>Lubliniecki</b> Woźniki	<b>leśny</b> drzewostan z jaworem, bukiem i jodłą rosnący na wapiennym wzgórzu
<b>Góra Zborów</b>	45,0	<b>Zawierciański</b> Kroczyce	<b>przyrody nieożywionej</b> liczne skały wapienne tworzące grupę ostańców
<b>Grapa</b>	23,2	<b>Żywiecki</b> Żywiec	<b>leśny</b> łęg jesionowy, grąd z licznym udziałem chronionych gatunków flory i fauny
<b>Hubert</b>	19,3	<b>Gliwicki</b> Wielowieś	<b>leśny</b> las mieszany o cechach naturalnych
<b>Jaworzyna</b>	40,0	<b>Bielski</b> Bielsko-Biała	<b>leśny</b> naturalne lasy górskie reprezentowane przez jaworzynę górską, kwaśną buczynę górską, żyzną buczynę karpacką
<b>Jeleniak Mikuliny</b>	37,5	<b>Lubliniecki</b> Koszęcin	<b>wodno-torfowiskowy</b> zbiorowiska z pierwotną roślinnością i torfowiskami, łęgowisko ptaków
<b>Kaliszak</b>	14,6	<b>Częstochowski</b> Janów	<b>leśny</b> las mieszany, jodłowo-sosnowy z domieszką innych gatunków o cechach zespołu naturalnego
<b>Kępina</b>	89,6	<b>Zawierciański</b> Irządze	<b>leśny i borowy</b> naturalne zbiorowiska leśne w postaci niżowego lasu łęgowego, olsu porzeczkowego i ziołorośli wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny oraz źródeł i wywierzysk
<b>Kopce</b>	14,8	<b>Cieszyński</b> Cieszyn	<b>leśny</b> las z domieszką lipy, żyły skały wulkanicznej, tzw. cieszyńnit
<b>Kuźnie</b>	7,2	<b>Żywiecki</b> Lipowa	<b>przyrody nieożywionej</b> zgrupowanie wychodni skalnych, jaskiń oraz dorodny drzewostan świerkowy
<b>Lasek Miejski nad Olzą</b>	3,2	<b>Cieszyński</b> Cieszyn	<b>florystyczny</b> fragment lasu mieszanego o charakterze pierwotnym, stanowisko cieszyńnianki wiosennej
<b>Lasek Miejski nad Puńcówką</b>	7,7	<b>Cieszyński</b> Cieszyn	<b>florystyczny</b> stanowisko cieszyńnianki wiosennej
<b>Las Murckowski</b>	100,7	<b>Katowice</b> Katowice	<b>leśny</b> las mieszany o cechach zespołu naturalnego
<b>Łęczzak</b>	396,2	<b>Raciborski</b> Kuźnia Raciborska	<b>leśny</b> tereny leśno-stawowe z zespołami wielogatunkowego lasu łęgowego, starorzecze Odry ze stanowiskiem orzecha wodnego, aleje zabytkowych drzew, miejsca masowego gnieźdzenia się ptactwa



TABL. 4 (30). **REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG NAZW I MIEJSCA POŁOŻENIA**  
**W 2006 R. (cd.)**  
Stan w dniu 31 XII

Nazwa rezerwatu	Powierzchnia w ha	Powiat Gmina	Typ Przedmiot ochrony
<b>Madohora</b>	33,2	<b>Żywiecki</b> Ślemień	<b>leśny</b> zespoły buczyny dolnoreglowej i świerczyny górnoreglowej, wschodnie skalne
<b>Modrzewiowa Góra</b>	49,3	<b>Kłobucki</b> Panki	<b>leśny</b> las mieszany z udziałem modrzewia polskiego
<b>Morzyk</b>	10,3	<b>Bielski</b> Jasienica	<b>leśny</b> las o charakterze grądu subkontynentalnego i buczyny karpackiej
<b>Muńcoł</b>	45,2	<b>Żywiecki</b> Ujszoły	<b>florystyczny</b> stanowisko śnieżyczki przebiśnieg w żyznej buczynie karpackiej
<b>Ochojec</b>	26,8	<b>Katowice</b> Katowice	<b>florystyczny</b> stanowisko liczydła górskiego
<b>Ostrężnik</b>	4,1	<b>Częstochowski</b> Janów	<b>leśny</b> fragment naturalnego lasu bukowego przy dawnym zamczysku
<b>Oszast</b>	46,3	<b>Żywiecki</b> Ujszoły	<b>leśny</b> las bukowo-jodłowo-świerkowy regla dolnego, będący fragmentem pierwotnej Puszczy Karpackiej
<b>Parkowe</b>	153,2	<b>Częstochowski</b> Janów	<b>krajobrazowy</b> obszar doliny rzeki Wiercicy z dobrze zachowanymi fragmentami lasu o charakterze pierwotnym i z licznymi wapiennymi tworami powierzchniowymi
<b>Piłsko</b>	105,2	<b>Żywiecki</b> Jeleśnia	<b>leśny</b> zbliżone do naturalnych fragmenty świerczyny górnoreglowej oraz ekosystemy nieleśne kosodrzewiny i murawy krzewinkowej wraz z ich całym bogactwem gatunkowym
<b>Pod Rysianką</b>	27,5	<b>Żywiecki</b> Jeleśnia	<b>leśny</b> las jodłowo-świerkowo-bukowy regla dolnego, będący fragmentem pierwotnej Puszczy Karpackiej
<b>Rajchowa Góra</b>	8,2	<b>Lubliniecki</b> Boronów	<b>leśny</b> las mieszany naturalnego pochodzenia
<b>Romanka</b>	124,5	<b>Żywiecki</b> Jeleśnia/ Węgierska Górka	<b>leśny</b> pierwotny fragment dawnej Puszczy Karpackiej w postaci ekosystemów leśnych regla dolnego i górnego
<b>Rotuz</b>	40,6	<b>Bielski</b> Czechowice-Dziedzice, Chybie	<b>torfowiskowy</b> torfowiska śródleśne z fragmentami boru bagiennego i wilgotnego
<b>Ruskie Góry</b>	153,7	<b>Zawierciański</b> Pillica	<b>leśny</b> płaty żyznej buczyny sudeckiej i jaworzyny górskiej

TABL. 4 (30). **REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG NAZW I MIEJSCA POŁOŻENIA**  
**W 2006 R. (dok.)**  
Stan w dniu 31 XII

Nazwa rezerwatu	Powierzchnia w ha	Powiat Gmina	Typ Przedmiot ochrony
<b>Segiet</b>	24,5	<b>Bytom</b> Tarnowskie Góry, Bytom	<b>leśny i borowy</b> fragment naturalnego lasu bukowego wraz z całym bogactwem gatunkowym fauny i flory
<b>Skarpa Wiślicka</b>	24,2	<b>Cieszyński</b> Skoczów	<b>leśny</b> drzewostany bukowe oraz łęgi z pomnikowymi okazami buka i jesionu
<b>Smoleń</b>	4,3	<b>Zawierciański</b> Pilica	<b>leśno-krajobrazowy</b> skupienia ostańców jurajskich z ruinami zamku porośle lasem bukowo-grabowo-modrzewiowym
<b>Sokole Góry</b>	216,0	<b>Częstochowski</b> Olsztyn	<b>leśny</b> różne typy lasów mieszanych i sosnowych, wychodnie skał wapiennych uformowane i wyżłobione przez erozję, jaskinie
<b>Stawiska</b>	6,3	<b>Kłobucki</b> Lipie	<b>leśny</b> las dębowy z pomnikowymi drzewami
<b>Stok Szyndzielni</b>	55,0	<b>Bielski</b> Bielsko-Biała	<b>leśny</b> las bukowy z domieszką jaworu, jodły i świerka, położony w terenie górskim na pograniczu regla dolnego i górnego
<b>Szachownica</b>	12,7	<b>Kłobucki</b> Lipie	<b>przyrody nieożywionej</b> proglacjalna jaskinia, profil geologiczny
<b>Szeroka w Beskidzie Małym</b>	49,5	<b>Żywiecki</b> Gilowice	<b>leśny</b> karpacki las bukowy regla dolnego, naturalnego pochodzenia
<b>Śrubita</b>	25,0	<b>Żywiecki</b> Rajcza	<b>leśny</b> pierwotny las jodłowo-bukowy regla dolnego
<b>Wielki Las</b>	32,1	<b>Częstochowski</b> Przyrów	<b>leśny</b> las olszowo-jesionowy
<b>Wisła</b>	17,6	<b>Cieszyński</b> Wisła	<b>faunistyczny</b> ochrona pstrąga w najbardziej naturalnych warunkach bytowania
<b>Zadni Gaj</b>	6,4	<b>Cieszyński</b> Goleszów	<b>florystyczny</b> naturalne stanowisko cisa
<b>Zamczysko</b>	1,4	<b>Kłobucki</b> Wręczyca Wielka	<b>leśny</b> fragment lasu dębowego, pozostałości średniowiecznego zamku
<b>Zasolnica</b>	16,7	<b>Bielski</b> Porąbka	<b>leśny</b> fragment starodrzewu buczyny karpackiej na stromym stoku Zasolnicy
<b>Zielona Góra</b>	19,7	<b>Częstochowski</b> Olsztyn	<b>leśny</b> wzgórza wapienne z różnymi typami lasów mieszanych, wychodnie skał, jaskinie
<b>Żubrowisko</b>	742,6	<b>Pszczynski</b> Pszczyna	<b>faunistyczny</b> ośrodek hodowli żubra

Źródło: dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach  
(<http://www.katowice.uw.gov.pl/urzadkatowice.php?wojewodztwo/rezerwaty>)

TABL. 5 (31). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia <sup>a</sup>				
	ogółem	w tym			strefy ochronnej
		lasów	użytków rolnych	wód	
	w hektarach				
<b>O G Ó Ł E M</b> .....	<b>229326,0</b>	<b>150769,5</b>	<b>66790,5</b>	<b>1357,0</b>	<b>84270,0</b>
2005	229325,1	150769,5	66790,5	1357,0	84764,0
2006	229312,1	150756,5	66790,5	1357,0	84764,0
<b>Zespół Parków Krajobrazowych województwa śląskiego</b> .....	<b>229312,1</b>	<b>150756,5</b>	<b>66790,5</b>	<b>1357,0</b>	<b>84764,0</b>
Cysterskie Kompozycje Krajobra- zowe Rud Wielkich .....	49387,0	28840,0	16806,0	659,0	14010,0
Orlich gniazd <sup>b</sup> .....	47639,0	20381,0	25391,0	–	494,0
Lasy nad Górną Liswartą .....	38700,1	22147,0	11525,0	464,0	12045,0
Beskidu Śląskiego .....	38620,0	33771,0	4800,0	49,0	22285,0
Żywiecki .....	35870,0	29415,0	5375,0	185,0	21790,0
Beskidu Małego <sup>b</sup> .....	16540,0	13926,7	2613,3	–	10243,0
Stawki .....	1732,0	1732,0	–	–	–
Załęczański <sup>b</sup> .....	824,0	543,8	280,2	–	3897,0

<sup>a</sup> Łącznie z rezerwatami przyrody i innymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. <sup>b</sup> Powierzchnia parku w granicach województwa.

TABL. 6 (32). **POMNIKI PRZYRODY<sup>a</sup>**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
<b>O G Ó Ł E M</b> .....	<b>1262</b>	<b>1402</b>	<b>1475</b>
w tym utworzone na mocy uchwał rad gmin .....	445	587	659
Pojedyncze drzewa .....	1005	1126	1195
Grupy drzew .....	160	177	178
Aleje .....	31	29	31
Głazy narzutowe .....	23	25	25
Skalki, grotty, jaskinie i inne .....	43	45	46

<sup>a</sup> Ustanowione rozporządzeniem Wojewody i uchwałą rady gminy.

**TABL. 7 (33). POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ**  
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
<b>O G Ó Ł E M w tys. ha</b> .....	<b>398,8</b>	<b>400,3</b>	<b>400,8</b>
Lasy .....	390,1	391,1	391,4
Publiczne .....	322,0	321,9	322,5
w tym:			
zalesione .....	310,1	309,3	309,3
niezalesione .....	3,2	3,4	3,8
własność Skarbu Państwa .....	318,2	318,1	318,7
w tym:			
zalesione .....	306,6	305,7	305,7
niezalesione .....	3,0	3,4	3,8
w zarządzie Lasów Państwowych .....	308,7	310,8	311,3
w tym:			
zalesione .....	297,4	298,6	298,6
niezalesione .....	2,7	3,1	3,5
własność gmin <sup>a</sup> .....	3,8	3,8	3,8
w tym:			
zalesione .....	3,5	3,6	3,6
niezalesione .....	0,2	0,1	0,1
Prywatne .....	76,8	78,4	78,2
w tym:			
zalesione .....	74,8	76,7	76,5
niezalesione .....	2,0	1,7	1,7
<b>Grunty związane z gospodarką leśną w tys. ha</b> .....	<b>8,7</b>	<b>9,2</b>	<b>9,4</b>
<b>Lesistość w %</b> .....	<b>31,7</b>	<b>31,7</b>	<b>31,7</b>
<b>Udział lasów w powierzchni lądowej<sup>b</sup> województwa w %</b> .....	<b>32,5</b>	<b>32,2</b>	<b>32,2</b>

<sup>a</sup> Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu. <sup>b</sup> Powierzchnia lądowa według stanu w dniu 1 I roku następnego, w 2000 r. – bez gruntów pod stawami i rowami.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

**TABL. 8 (34). POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESIŚCIÓŚĆ WEDŁUG POWIATÓW**  
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Powierzchnia gruntów leśnych						Lesistość w %	
	ogółem	w tym lasy	z ogółem publiczne			własność prywatna		
			razem	własność Skarbu Państwa	własność gmin			
w hektarach								
<b>WOJEWÓDZWO .....</b>	<b>a</b>	<b>398771</b>	<b>390099</b>	<b>321958</b>	<b>318159</b>	<b>3799</b>	<b>76814</b>	<b>31,7</b>
	<b>b</b>	<b>400310</b>	<b>391130</b>	<b>321900</b>	<b>318090</b>	<b>3810</b>	<b>78409</b>	<b>31,7</b>
	<b>c</b>	<b>400778</b>	<b>391350</b>	<b>322536</b>	<b>318714</b>	<b>3822</b>	<b>78242</b>	<b>31,7</b>
<b>Powiaty:</b>								
będziński .....	a	7433	7283	5396	5264	132	2037	22,0
	b	7763	7616	4681	4588	93	3082	20,7
	c	7604	7454	4703	4610	93	2901	20,5
bielski .....	a	12918	12695	9929	9869	60	2989	27,8
	b	12920	12687	9972	9888	84	2947	27,7
	c	12891	12659	9978	9893	84	2913	27,6
bieruńsko-łódzki <sup>1</sup>	a	2411	2363	2156	2105	51	255	15,1
	b	2339	2284	2090	2034	56	249	14,6
	c	2348	2295	2093	2037	56	254	14,5
cieszyński .....	a	28150	27565	20330	20282	48	7820	37,7
	b	28441	27834	20418	20354	64	8023	38,1
	c	28460	27855	20437	20371	66	8023	38,1
częstochowski .....	a	43983	43116	34530	34096	435	9453	28,4
	b	44067	43079	34528	34069	459	9539	28,4
	c	44140	43160	34573	34113	461	9567	28,4
gliwicki .....	a	21934	21340	21149	21071	78	785	31,5
	b	21896	21287	21146	21068	78	750	32,1
	c	21952	21318	21202	21124	78	750	32,1
kłobucki .....	a	26580	26101	21202	21038	163	5378	29,4
	b	26528	26017	21130	20910	220	5398	29,3
	c	26562	26049	21164	20942	222	5398	29,3
lubliniecki .....	a	42587	41480	40563	40414	149	2024	50,5
	b	42027	40913	39951	39795	156	2076	49,8
	c	42175	40949	40099	39944	154	2076	49,8
mikołowski .....	a	8385	8118	8149	8149	–	236	35,1
	b	8475	8214	8230	8226	4	245	35,5
	c	8512	8203	8267	8263	4	245	35,2
myszkowski .....	a	10341	10216	5013	4969	44	5328	21,3
	b	11464	11302	6077	5983	94	5387	23,6
	c	11467	11305	6080	5986	94	5387	23,6
pszczyński .....	a	13439	13080	12936	12895	41	503	27,6
	b	13529	13171	12969	12953	16	560	27,8
	c	13581	13160	13038	13022	16	543	27,9
raciborski .....	a	14107	13552	13590	13393	197	517	24,9
	b	13969	13373	13438	13248	190	531	24,6
	c	14007	13534	13477	13289	188	530	24,9

1. W 2000 r. powiat tyski.

**TABL. 8 (34). POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ  
WEDŁUG POWIATÓW (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Powierzchnia gruntów leśnych						Lesistość w %	
	ogółem	w tym lasy	z ogółem publiczne			własność prywatna		
			razem	własność Skarbu Państwa	własność gmin			
	w hektarach							
<b>Powiaty (dok.)</b>								
rybnicki .....	a	7427	7281	6721	6714	7	706	32,4
	b	7409	7266	6703	6686	17	706	32,3
	c	7409	7263	6690	6673	17	719	32,5
tarnogórski .....	a	32473	31562	31535	31433	102	938	49,1
	b	32653	31691	31700	31606	94	953	49,3
	c	32669	31679	31727	31633	94	942	49,2
wodzisławski .....	a	2877	2844	2162	2024	138	715	9,9
	b	2808	2774	2080	1941	138	728	9,7
	c	2808	2775	2074	1936	137	734	9,7
zawierciański .....	a	30585	30322	15836	15737	99	14749	30,2
	b	30484	30161	15772	15621	151	14712	30,1
	c	30514	30188	15785	15633	152	14729	30,1
żywiecki .....	a	54740	53738	35779	35709	70	18961	51,7
	b	54758	53825	35745	35741	4	19013	51,8
	c	54758	53825	35745	35741	4	19013	51,8
<b>Miasta na prawach powiatu:</b>								
Bielsko-Biała .....	a	3174	3099	2723	2265	458	451	24,8
	b	3168	3099	2717	2258	459	451	24,8
	c	3168	3099	2717	2258	459	451	24,9
Bytom .....	a	1343	1302	1343	1343	–	–	18,8
	b	1329	1296	1329	1329	–	–	18,7
	c	1329	1296	1329	1329	–	–	18,7
Chorzów .....	a	225	221	225	225	–	–	6,6
	b	226	221	226	226	–	–	6,6
	c	226	221	226	226	–	–	6,7
Częstochowa .....	a	459	449	341	322	19	118	2,8
	b	528	503	401	383	18	127	3,1
	c	566	536	442	410	32	124	3,4
Dąbrowa Górnicza	a	4370	4316	3402	3324	78	968	23,0
	b	4357	4299	3381	3297	84	976	22,9
	c	4395	4294	3423	3337	86	972	22,8
Gliwice .....	a	1569	1527	1552	1273	279	18	11,4
	b	1517	1430	1500	1271	229	18	10,7
	c	1523	1435	1506	1277	229	18	10,7
Jastrzębie-Zdrój .....	a	619	614	370	321	49	249	7,2
	b	628	623	367	314	53	261	7,3
	c	587	583	347	300	47	240	6,8

**TABL. 8 (34). POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESIŚĆ  
WEDŁUG POWIATÓW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Powierzchnia gruntów leśnych						Lesistość w %	
	ogółem	w tym lasy	z ogółem publiczne			własność prywatna		
			razem	własność Skarbu Państwa	własność gmin			
w hektarach								
<b>Miasta na prawach powiatu (dok.)</b>								
Jaworzno .....	a	5209	5067	4706	4390	316	503	33,3
	b	5212	5072	4709	4390	318	503	33,3
	c	5280	5141	4760	4394	366	520	33,7
Katowice .....	a	6697	6495	6630	6590	40	67	39,5
	b	6789	6501	6706	6660	46	83	39,5
	c	6787	6499	6703	6659	44	83	39,5
Mysłowice .....	a	1675	1630	1661	1654	7	14	24,7
	b	1726	1661	1720	1702	18	6	25,1
	c	1713	1648	1707	1689	18	6	25,1
Piekary Śląskie .....	a	218	209	210	210	–	8	5,3
	b	220	213	214	214	–	6	5,4
	c	220	212	214	214	–	6	5,3
Ruda Śląska .....	a	1541	1508	1528	1490	38	13	19,4
	b	1564	1501	1552	1526	26	12	19,3
	c	1564	1501	1552	1526	26	12	19,3
Rybnik .....	a	4579	4486	4293	4293	–	286	33,2
	b	4653	4557	4332	4332	–	321	30,7
	c	4654	4561	4333	4333	–	321	30,7
Siemianowice Śląskie .....	a	37	36	37	37	–	–	1,4
	b	38	37	38	38	–	–	1,5
	c	38	37	38	38	–	–	1,5
Sosnowiec .....	a	1537	1514	1138	991	147	399	16,6
	b	1675	1649	1260	1165	95	415	18,1
	c	1708	1637	1293	1225	68	415	18,0
Świętochłowice .....	a	–	–	–	–	–	–	–
	b	–	–	–	–	–	–	–
	c	–	–	–	–	–	–	–
Tychy .....	a	2275	2230	2172	2165	7	103	27,3
	b	2315	2230	2208	2196	12	107	27,3
	c	2321	2229	2214	2202	12	107	27,3
Zabrze .....	a	1302	1208	1302	760	542	–	15,0
	b	1260	1203	1260	741	520	–	14,9
	c	1250	1193	1250	745	505	–	14,8
Żory .....	a	1573	1531	1349	1345	4	223	23,7
	b	1579	1543	1355	1340	15	223	23,9
	c	1594	1558	1351	1340	11	242	24,1

**TABL. 9 (35). ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
	w hektarach		
Powierzchnia produkcyjna szkótek leśnych (stan w dniu 31 XII) .....	195	125	128
Odnowienia i zalesienia <sup>a</sup> .....	2887	2512	2427
sztuczne <sup>a</sup> .....	2500	2261	2037
zrębów <sup>ab</sup> .....	2151	2079	1802
halizn i płazowin .....	210	90	76
użytków rolnych i nieużytków <sup>c</sup> ....	139	92	159
naturalne .....	387	251	390
Poprawki i uzupełnienia .....	638	258	268
Pielęgnowanie lasu <sup>d</sup> .....	18801	15970	14201
w tym:			
upraw <sup>e</sup> .....	13747	10639	9748
młodników .....	4963	5269	4410
wprowadzanie podszytów <sup>f</sup> .....	31	38	–
Melioracje .....	3511	2334	2553

**a** Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. **b** Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. **c** Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. **d** Bez cięć trzebieżowych. **e** Pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne. **f** Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

**TABL. 10 (36). POZYSKANIE DREWNA<sup>a</sup>**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
<b>O G Ó Ł E M w dam<sup>3</sup></b> .....	<b>1194,5</b>	<b>1571,7</b>	<b>1826,6</b>
<b>Grubizna</b> .....	<b>1165,3</b>	<b>1534,8</b>	<b>1790,0</b>
Grubizna iglasta .....	941,7	1329,8	1541,8
w tym drewno:			
wielkowymiarowe .....	673,4	788,5	1000,2
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego .....	181,4	453,6	449,9
Grubizna liściasta .....	223,7	205,0	248,2
w tym drewno:			
wielkowymiarowe .....	87,0	66,4	77,9
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego .....	103,3	99,0	124,0
<b>Drewno małowymiarowe</b> .....	<b>29,1</b>	<b>36,8</b>	<b>36,5</b>
Do przerobu przemysłowego .....	7,6	7,9	4,7
Opałowe .....	21,6	29,0	31,8
<b>Grubizna na 100 ha powierzchni lasów w m<sup>3</sup></b> .....	<b>298,7</b>	<b>392,4</b>	<b>457,4</b>

**a** Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień.



Tabl. 11 (37). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
Sadzenie w szt:			
drzew .....	429329	48736	142908
na nieużytkach przemysłowych	292282	16585	67856
krzewów .....	192761	62166	27555
na nieużytkach przemysłowych	94018	4260	11235
Powierzchnia produkcyjna szkótek zadrzewionych <sup>a</sup> w ha .....	53	55	39
Liczba szkótek .....	30	27	27
Pozyskanie drewna (grubizny) <sup>b</sup> w m <sup>3</sup>	17347	17061	19162
grubizna iglasta .....	3229	3173	4509
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia .....	1763	1745	2475
grubizna liściasta .....	14118	13888	14653
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia .....	4937	4828	5085

a Stan w dniu 31 XII. b Dane szacunkowe; nie uwzględniono danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

 Tabl. 12 (38). **POWIERZCHNIA LASÓW W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH WEDŁUG KLAS WIEKU ORAZ SKŁADU GATUNKOWEGO DRZEWOSTANÓW**

Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
	w tysiącach hektarów		
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>300,0</b>	<b>301,6</b>	<b>301,7</b>
w tym powierzchnia zalesiona .....	296,1	298,0	298,6
Drzewostany na powierzchni zalesionej według klas wieku:			
I (1 – 20 lat) .....	48,0	41,5	41,6
II (21 – 40) .....	56,0	55,9	55,7
III (41 – 60) .....	53,4	53,2	53,2
IV (61 – 80) .....	60,1	60,6	60,0
V i wyżej (81 lat i więcej) .....	65,1	70,6	73,0
Klasa odnowienia, klasa do odnowienia i o budowie przerębowej .....	13,6	16,2	15,2
Grupy rodzajowe drzew:			
sosna i modrzew .....	179,8	179,9	181,9
świerk .....	50,2	48,5	46,8
jodła i jedlica .....	1,9	2,0	2,6
dąb, jesion, klon, jawor i wiąz .....	21,2	21,0	21,0
buk .....	15,0	17,3	17,7
grab .....	0,3	0,3	0,3
brzoza i robinia akacjowa .....	21,9	22,4	21,2
olcha .....	8,6	8,8	8,8
osika, lipa, wierzba i topola .....	1,0	1,4	1,4

Źródło: dane Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

# Dział 6. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

## Uwagi metodyczne

Dane o **nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta jako dalsze dostosowanie badań statystycznych do standardów międzynarodowych opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ i podręcznika EUROSTAT-u pt. „Europejski System Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Środowiska (SERRIE)”.

**Nakłady inwestycyjne** są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie. Nakłady dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

**Nakłady na środki trwałe** (w 2000 r. określane jako nakłady inwestycyjne, w latach 2001 – 2005 jako wydatki inwestycyjne) **w ochronie środowiska i gospodarce wodnej** obejmują:

- koszty ponoszone przy nabyciu gruntów (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu),
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (w tym m.in. na roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe),
- urządzenia techniczne i maszyny,
- środki transportu,
- narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie,
- inne środki trwałe, których celem jest uzyskanie efektów ochronnych lub efektów w gospodarce wodnej.

Do inwestycji związanych z **ochroną środowiska** zalicza się nakłady poniesione na:

- ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu,
- gospodarkę ściekową i ochronę wód,
- gospodarkę odpadami,
- ochronę i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochronę wód podziemnych i powierzchniowych,
- zmniejszenie hałasu i wibracji,
- ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- ochronę przed promieniowaniem jonizującym,
- działalność badawczo-rozwojową,
- pozostałą działalność związaną z ochroną środowiska.

Do inwestycji związanych z **gospodarką wodną** zalicza się:

- budowę ujęć służących do poboru wody,
- budowę: zbiorników retencyjnych (poza zbiornikami przeciwpożarowymi i wyrównania dobowego), stopni wodnych, żeglugowych i energetycznych oraz śluz i jazów,
- regulację rzek i zabudowę potoków,
- budowę obwałowań przeciwpowodziowych,
- budowę stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.

**Oplaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian** są to kwoty pieniężne pobierane za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód, a także za wydobywanie materiałów z wód stanowiących własność Państwa.

**Kary za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska** są to kwoty pieniężne wymierzane za wprowadzenie do środowiska zanieczyszczeń przekraczających dopuszczalne normy.

**Fundusze ekologiczne** są to fundusze tworzone z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, tj. kwot pieniężnych pobranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzenie ścieków do wód lub ziemi, kar za przekroczenie dopuszczalnych norm ekologicznych, spłat pożyczek udzielonych inwestorom oraz opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej.

**Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** został utworzony z dniem 1 lipca 1989 r. na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 r. „o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska i ustawy – Prawo wodne” (Dz. U. Nr 26, poz. 139). Od połowy 1993 r. **utworzono gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej**, a równocześnie z wdrożeniem ustawy reformującej administrację publiczną (Dz. U. z 1998 r. Nr 133, poz. 872) utworzono **powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej**.

**Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych** został utworzony na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 26 marca 1982 r. (Dz. U. Nr 11, poz. 79) i utrzymany mocą nowej ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późniejszymi zmianami). Dochodami Funduszu są: należności i opłaty związane z wyłączeniem gruntów rolnych z produkcji, opłaty z tytułu niewykonania obowiązku zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby, opłaty podwyższone za nieterminową rekultywację gruntów zdewastowanych, a także darowizny i inne dochody. Fundusz dzieli się na terenowy i centralny. Środkami funduszu terenowego dysponuje samorząd województwa, a środkami funduszu centralnego Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

**TABL. 1 (39). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE<sup>a</sup> SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA**  
(ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ochrona środowiska			Gospodarka wodna		
	2000	2005	2006	2000	2005	2006
	w tysiącach złotych					
<b>O G Ó Ł E M</b> .....	<b>797531,5</b>	<b>874662,7</b>	<b>1153045,5</b>	<b>229891,2</b>	<b>237346,6</b>	<b>192125,3</b>
Środki :						
własne .....	406140,2	432988,1	597086,3	88923,5	147453,0	129275,5
z budżetu:						
centralnego .....	10246,5	7699,4	20921,7	23833,9	6731,9	96,9
województwa .....	5712,2	4472,1	18096,0	40580,0	7933,0	9135,8
powiatu .....	379,7	836,5	1547,3	21,8	34,5	570,4
gminy .....	15629,1	5389,4	15413,7	1564,2	1016,6	1108,6
z zagranicy .....	16143,1	127160,1	207077,3	34470,9	23131,0	14108,8
Fundusze ekologiczne .....	145955,6	240393,9	214484,3	25002,5	38677,8	10456,5
Kredyty i pożyczki krajowe ....	148035,3	28830,9	45949,9	5756,5	4514,1	24641,6
Inne środki .....	49289,8	26892,3	32469,0	9737,9	7854,7	2731,2

a W 2000 r. określane jako nakłady inwestycyjne, w 2005 r. jako wydatki inwestycyjne.

**TABL. 2 (40). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE<sup>a</sup> SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA**  
(ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
	w tysiącach złotych		
<b>OCHRONA ŚRODOWISKA</b> .....	<b>797531,5</b>	<b>874662,7</b>	<b>1153045,5</b>
w tym:			
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu .....	381280,8	187354,3	354811,9
w tym:			
zapobieganie zanieczyszczeniom .....	317900,3	105194,2	242289,7
redukcja zanieczyszczeń .....	60897,5	79323,4	110898,1
Gospodarka ściekowa i ochrona wód .....	322733,7	538117,4	596276,4
w tym:			
oczyszczanie ścieków .....	115455,2	147114,6	116046,4
sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki i wody opadowe .....	199672,5	354992,1	470132,4
Gospodarka odpadami .....	73529,0	89426,4	63697,6
w tym:			
zbieranie odpadów i ich transport .....	7027,9	11195,7	11654,1
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych .....	29206,4	7388,1	3523,0
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne .....	23221,5	11662,2	14686,1
<b>GOSPODARKA WODNA</b> .....	<b>229891,2</b>	<b>237346,6</b>	<b>192125,3</b>
Ujęcia i doprowadzenia wody .....	97758,9	154955,8	138310,3
Stacje uzdatniania wody .....	40797,6	15075,8	30505,2
Zbiorniki i stopnie wodne .....	19390,6	49937,9	6682,7
Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich .....	41081,4	10377,4	14265,4
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp .....	30862,7	6999,7	2361,7

a W 2000 r. określane jako nakłady inwestycyjne, w 2005 r. jako wydatki inwestycyjne.

**TABL. 3 (41). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE<sup>1</sup> SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG POWIATÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Nakłady						
	w ochronie środowiska			w gospodarce wodnej			
	w tys. zł	w odsetkach	na 1 miesz-kańca w zł	w tys. zł	w odsetkach	na 1 miesz-kańca w zł	
<b>WOJEWÓDZTWO</b> .....	<b>a</b>	<b>797531,5</b>	<b>100,0</b>	<b>167</b>	<b>229891,2</b>	<b>100,0</b>	<b>48</b>
	<b>b</b>	<b>874662,7</b>	<b>100,0</b>	<b>186</b>	<b>237346,6</b>	<b>100,0</b>	<b>51</b>
	<b>c</b>	<b>1153045,5</b>	<b>100,0</b>	<b>247</b>	<b>192125,3</b>	<b>100,0</b>	<b>41</b>
<b>Powiaty:</b>							
będziński .....	a	2603,7	0,3	18	18466,6	8,0	126
	b	26480,6	3,0	175	15564,8	6,6	103
	c	25986,9	2,3	172	5480,7	2,9	36
bielski .....	a	24247,7	3,0	167	20488,5	8,9	141
	b	40780,6	4,7	272	21847,0	9,2	146
	c	22098,4	1,9	147	10918,6	5,7	72
bieruńsko-lędzki <sup>2</sup> .....	a	8255,1	1,0	150	1025,3	0,4	19
	b	46157,7	5,3	825	3918,7	1,7	70
	c	22534,8	2,0	403	2932,5	1,5	52
cieszyński .....	a	20526,8	2,6	122	17348,4	7,5	103
	b	21537,7	2,5	126	15478,6	6,5	91
	c	22800,8	2,0	133	12801,4	6,7	75
częstochowski .....	a	23223,8	2,9	173	3562,5	1,5	27
	b	20590,2	2,4	154	15043,7	6,3	112
	c	30938,1	2,7	232	11165,5	5,8	84
gliwicki .....	a	12056,4	1,5	102	4716,3	2,1	40
	b	11329,9	1,3	98	2799,5	1,2	24
	c	22169,4	1,9	193	9067,3	4,7	79
kłobucki .....	a	9448,4	1,2	111	2196,2	1,0	26
	b	24674,2	2,8	291	707,3	0,3	8
	c	12440,7	1,1	147	969,9	0,5	11
lubliniecki .....	a	12111,6	1,5	157	273,2	0,1	4
	b	15978,8	1,8	208	841,3	0,4	11
	c	9649,5	0,8	126	1859,1	1,0	24
mikołowski .....	a	113373,8	14,2	1253	2278,9	1,0	25
	b	31964,3	3,7	352	3859,3	1,6	43
	c	41789,1	3,6	459	3234,8	1,7	36
myszkowski .....	a	6542,9	0,8	90	1347,2	0,6	19
	b	9539,8	1,1	133	493,0	0,2	7
	c	8704,0	0,8	122	378,9	0,2	5
pszczyński .....	a	61667,1	7,7	600	28157,9	12,2	274
	b	24365,7	2,8	233	16931,7	7,1	162
	c	29679,3	2,6	284	10442,0	5,4	100
raciborski .....	a	6012,7	0,8	52	24816,1	10,8	214
	b	11676,4	1,3	104	3550,4	1,5	32
	c	11505,8	1,0	103	3964,9	2,1	36

<sup>1</sup> W 2000 r. określane jako nakłady inwestycyjne, w 2005 r. jako wydatki inwestycyjne. <sup>2</sup> W 2000 r. powiat tyski.

**TABL. 3 (41). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE<sup>1</sup> SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG POWIATÓW (cd.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Nakłady					
	w ochronie środowiska			w gospodarce wodnej		
	w tys. zł	w odsetkach	na 1 miesz-kańca w zł	w tys. zł	w odsetkach	na 1 miesz-kańca w zł
<b>Powiaty (dok.)</b>						
rybnicki .....	a 9293,1	1,2	127	996,2	0,4	14
	b 14206,5	1,6	193	1478,9	0,6	20
	c 43070,1	3,7	586	467,8	0,2	6
tarnogórski .....	a 51138,9	6,4	363	487,9	0,2	3
	b 41385,4	4,7	299	5664,8	2,4	41
	c 43536,6	3,8	316	6359,8	3,3	46
wodzisławski .....	a 9513,8	1,2	61	17560,7	7,6	113
	b 30189,2	3,5	195	35301,6	14,9	228
	c 42648,3	3,7	275	3665,4	1,9	24
zawierciański .....	a 9756,5	1,2	77	944,1	0,4	7
	b 20642,2	2,4	166	2351,5	1,0	19
	c 36740,3	3,2	296	1804,5	0,9	15
żywiecki .....	a 14346,0	1,8	97	21356,8	9,3	144
	b 28908,4	3,3	194	22490,5	9,5	151
	c 32515,1	2,8	218	23977,8	12,5	160
<b>Miasta na prawach powiatu:</b>						
Bielsko-Biała .....	a 27778,3	3,5	155	8909,0	3,9	50
	b 19334,3	2,2	109	13718,9	5,8	78
	c 44408,2	3,9	251	20131,7	10,5	114
Bytom .....	a 11409,5	1,4	58	520,7	0,2	3
	b 8008,6	0,9	42	1630,2	0,7	9
	c 15216,5	1,3	81	1044,7	0,5	6
Chorzów .....	a 2756,1	0,3	23	–	–	–
	b 8121,5	0,9	71	756,6	0,3	7
	c 17750,9	1,5	155	578,9	0,3	5
Częstochowa .....	a 29255,9	3,7	115	3256,9	1,4	13
	b 33959,9	3,9	137	3010,3	1,3	12
	c 48826,6	4,2	198	4993,0	2,6	20
Dąbrowa Górnicza .....	a 20691,1	2,6	155	1276,3	0,6	10
	b 42360,9	4,8	325	7548,3	3,2	58
	c 34207,5	3,0	264	11840,2	6,2	91
Gliwice .....	a 40430,8	5,1	196	2427,6	1,1	12
	b 24457,4	2,8	122	5438,7	2,3	27
	c 53632,9	4,7	269	4486,7	2,3	23
Jastrzębie-Zdrój .....	a 22675,2	2,8	232	–	–	–
	b 39267,0	4,5	410	2752,9	1,2	29
	c 34712,7	3,0	365	7780,9	4,0	82

<sup>1</sup> W 2000 r. określone jako nakłady inwestycyjne, w 2005 r. jako wydatki inwestycyjne.

**TABL. 3 (41). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE<sup>1</sup> SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG POWIATÓW (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2000 b – 2005 c – 2006	Nakłady					
	w ochronie środowiska			w gospodarce wodnej		
	w tys. zł	w odsetkach	na 1 mieszkańca w zł	w tys. zł	w odsetkach	na 1 mieszkańca w zł
<b>Miasta na prawach powiatu (dok.)</b>						
Jaworzno .....	a 34010,6	4,3	350	811,7	0,4	8
	b 4798,7	0,5	50	800,5	0,3	8
	c 13889,5	1,2	145	1337,5	0,7	14
Katowice .....	a 59998,5	7,5	181	17385,0	7,6	52
	b 67496,1	7,7	212	4266,1	1,8	13
	c 37098,9	3,2	117	3970,4	2,1	13
Mysłowice .....	a 6443,4	0,8	85	6301,1	2,7	83
	b 2757,9	0,3	37	243,5	0,1	3
	c 4968,5	0,4	66	1680,1	0,9	22
Piekary Śląskie .....	a 5011,5	0,6	81	138,1	0,1	2
	b 2499,5	0,3	42	378,8	0,2	6
	c 11462,6	1,0	193	665,3	0,3	11
Ruda Śląska .....	a 31694,7	4,0	207	1397,5	0,6	9
	b 23419,5	2,7	159	5860,9	2,5	40
	c 31308,9	2,7	215	4215,8	2,2	29
Rybnik .....	a 26823,8	3,4	187	1075,8	0,5	7
	b 84619,9	9,7	597	7161,1	3,0	51
	c 147652,8	12,8	1044	4746,0	2,5	34
Siemianowice Śląskie ....	a 7303,0	0,9	97	11648,2	5,1	155
	b 2054,2	0,2	28	695,0	0,3	10
	c 1888,5	0,2	26	1244,5	0,6	17
Sosnowiec .....	a 12479,2	1,6	53	591,0	0,3	3
	b 20638,2	2,4	91	5053,1	2,1	22
	c 164689,4	14,3	731	8727,5	4,5	39
Świętochłowice .....	a 7697,4	1,0	135	1346,1	0,6	24
	b 34861,7	4,0	629	918,5	0,4	17
	c 7164,6	0,6	130	455,0	0,2	8
Tychy .....	a 44821,3	5,6	335	4980,2	2,2	37
	b 25040,3	2,9	191	6929,6	2,9	53
	c 17451,0	1,5	133	2761,0	1,4	21
Zabrze .....	a 10957,8	1,4	55	143,9	0,1	1
	b 7263,9	0,8	38	494,7	0,2	3
	c 5456,1	0,5	29	1190,9	0,6	6
Żory .....	a 1175,1	0,1	18	1659,3	0,7	26
	b 3295,6	0,4	52	1366,3	0,6	22
	c 2452,2	0,2	39	784,3	0,4	13

<sup>1</sup> W 2000 r. określane jako nakłady inwestycyjne, w 2005 r. jako wydatki inwestycyjne.

**TABL. 4 (42). WYBRANE EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI SŁUŻĄCYCH OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
<b>OCHRONA ŚRODOWISKA</b>			
Oczyszczalnie ścieków .....	19	14	5
mechaniczne .....	9	2	3
biologiczne (bez komór fermentacyjnych) .....	5	10	2
z podwyższonym usuwaniem biogenów <sup>a</sup> .....	5	2	–
Przepustowość oczyszczalni ścieków w m <sup>3</sup> /d .....	311354	22394	1671
mechanicznych .....	108131	730	1366
biologicznych (bez komór fermentacyjnych) .....	36692	12802	305
z podwyższonym usuwaniem biogenów <sup>a</sup> .....	166531	8862	–
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:			
ścieki .....	256,7	555,7	408,9
wody opadowe .....	39,4	25,6	34,4
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:			
pyłowych .....	4268	255	36815
gazowych .....	30514	18	–
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów <sup>b</sup> w t/r .....	38104	202123	265135
<b>GOSPODARKA WODNA</b>			
Wydajność ujęć wodnych <sup>c</sup> w m <sup>3</sup> /d .....	11417	3854	2828
Uzdatnianie wody w m <sup>3</sup> /d .....	3902	3838	8328
Sieć wodociągowa w km .....	301,5	440,0	303,7
Zbiorniki wodne:			
obiekty .....	6	1	–
pojemność zbiorników wodnych w tys. m <sup>3</sup> .....	218,5	51160,0	–
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km .....	35,0	23,2	12,9
Obwałowania przeciwpowodziowe w km .....	18,9	6,5	3,9

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

**TABL. 5 (43). GROMADZENIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH FUNDUSZU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wysokość opłat wymierzonych		Wpływy z tytułu opłat wymierzonych	
	2005	2006	2005	2006
	w tysiącach złotych			
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>8106,1</b>	<b>6569,1</b>	<b>8511,7</b>	<b>6706,8</b>
Jednorazowe należności .....	192,2	-14,8 <sup>a</sup>	169,4	31,5
Roczne .....	7913,9	6583,8	8005,3	6585,6
Inne .....	–	–	337,0	89,7

a Wartość ujemna z powodu uchyleń decyzji dokonanych przez wojewodę na rzecz organizacji i instytucji pożytku publicznego.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.



**TABL. 6 (44). WYDATKI FUNDUSZU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2006	
	w tys. zł	w odsetkach	w tys. zł	w odsetkach
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>7234,4</b>	<b>100,0</b>	<b>7799,8</b>	<b>100,0</b>
Rekultywacja gruntów na cele rolnicze .....	8,1	0,1	6,0	0,1
Budowa i renowacja zbiorników wodnych służących małej retencji .....	280,9	3,9	358,0	4,6
Budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych .....	6652,6	92,0	7328,2	94,0
Zakup sprzętu pomiarowego informatycznego wraz z oprogramowaniem do ewidencji i ochrony gruntów rolnych .....	292,4	4,0	77,7	1,0
Pozostałe .....	0,4	0,0	29,9	0,4

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

**TABL. 7 (45). OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2006	
	w tys. zł	w odsetkach	w tys. zł	w odsetkach
<b>WPŁYWY OGÓŁEM</b> .....	<b>250297,6</b>	<b>100,0</b>	<b>283876,0</b>	<b>100,0</b>
Z tytułu opłat:				
gospodarka ściekowa i ochrona wód .....	70374,6	28,1	99477,4	35,0
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	131392,8	52,5	151908,0	53,5
gospodarka odpadami .....	15030,6	6,0	17694,1	6,2
Inne wpływy <sup>a</sup> .....	33499,5	13,4	14796,5	5,2

<sup>a</sup> Z tytułu m. in.: odsetek za przeterminowane wpłaty opłat, oprocentowanie rachunków bankowych, odzyskanych kosztów postępowań egzekucyjnych, błędnych wpłat podlegających zwrotowi.

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

**TABL. 8 (46). WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ Z TYTUŁU KAR**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wysokość kar wymierzonych		Wpływy z tytułu kar wymierzonych	
	2005	2006	2005	2006
	w tysiącach złotych			
<b>OGÓŁEM</b> .....	<b>4211,0</b>	<b>1982,5</b>	<b>1033,6</b>	<b>883,4</b>
w tym za przekroczenie:				
warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi .....	3285,0	1364,9	473,9	448,4
dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza	163,8	48,9	157,9	28,6
dopuszczalnego poziomu dźwięku .....	679,6	568,7	373,5	406,4
Za składowanie odpadów niezgodnie z przepisami	82,5	–	28,3	–

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

TABL. 9 (47). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2006	
	w tys. zł	w odsetkach	w tys. zł	w odsetkach
<b>O G Ó Ł E M</b> .....	<b>315942,0</b>	<b>100,0</b>	<b>368433,2</b>	<b>100,0</b>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód .....	121849,1	38,6	131547,1	35,7
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu .....	130100,9	41,2	160866,2	43,7
Gospodarka odpadami .....	28176,3	8,9	11366,3	3,1
Pozostałe dziedziny .....	35815,6	11,3	64653,6	17,5

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 10 (48). **WYDATKI FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2006	
	w tys. zł	w odsetkach	w tys. zł	w odsetkach
<b>POWIATOWYCH</b>				
<b>O G Ó Ł E M</b> .....	<b>26735,4</b>	<b>100,0</b>	<b>34423,0</b>	<b>100,0</b>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód .....	2679,6	10,0	3241,2	9,4
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu .....	9927,9	37,1	12756,1	37,1
Gospodarka odpadami .....	7967,3	29,8	9364,6	27,2
Pozostałe dziedziny .....	3092,8	11,6	8778,4	25,5
Wpłaty do wojewódzkiego funduszu z tytułu nadwyżki dochodów .....	2819,3	10,5	141,0	0,4
Inne wydatki .....	248,4	0,9	141,8	0,4
<b>GMINNYCH</b>				
<b>O G Ó Ł E M</b> .....	<b>104682,8</b>	<b>100,0</b>	<b>114706,3</b>	<b>100,0</b>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód .....	42943,9	41,0	51423,4	44,8
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu .....	26825,5	25,6	28190,9	24,6
Gospodarka odpadami .....	7533,2	7,2	7845,2	6,8
Pozostałe dziedziny .....	26163,2	25,0	25647,1	22,4
Wpłaty do wojewódzkiego funduszu z tytułu nadwyżki dochodów .....	45,2	0,0	40,8	0,0
Inne wydatki .....	1171,7	1,1	1558,8	1,4

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

# Dział 7. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO – KONTROLNA

## Uwagi metodyczne

Informacje o **ocenie sanitarnej wodociągów i studni oraz jakości wody** pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 XI 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia dla ludzi (Dz. U. Nr 203, poz. 1718). Dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. niespełniającą wymagań sanitarnych).

**Klasyfikacja wodociągów i studni** polega na pogrupowaniu wodociągów według ich wydajności dobowej oraz podział studni na publiczne i inne (obejmujące studnie zakładowe i przydomowe). Kontrolą objęte zostały tylko studnie, z których korzystają gospodarstwa agroturystyczne i sezonowe obiekty wypoczynkowe znajdujące się w pobliżu potencjalnych źródeł zanieczyszczeń; studnie na terenach objętych powodzią i na terenach gdzie wystąpiły ogniska chorób zakaźnych oraz w związku ze skargami mieszkańców na jakość wody.

Dane dotyczące oceny **jakości środków spożywczych** opracowano na podstawie wyników badań laboratoryjnych w oparciu o analizy, m.in. mikrobiologiczne, chemiczne i organoleptyczne tych artykułów, prowadzone przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w punktach sprzedaży i Weterynaryjnego Inspektoratu Sanitarnego w punktach uboju (w zakresie mięsa) na mocy ustawy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia z dnia 25 XI 1970 r. (Dz. U. Nr 29, poz. 245 z późniejszymi zmianami) oraz z dnia 11 V 2001 r. (Dz. U. Nr 63, poz. 634 z późniejszymi zmianami).

**Poważna awaria** – zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Pod pojęciem **imisja** (stężenie zanieczyszczeń) należy rozumieć ilość danego zanieczyszczenia pyłowego lub gazowego w jednostce objętości powietrza.

Stężenia zanieczyszczeń służą do oceny stopnia zanieczyszczenia powietrza poprzez porównanie ich ze stężeniami dopuszczalnymi. **Normy dopuszczalne zanieczyszczeń powietrza** zostały ustalone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 VI 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. Nr 87, poz. 796), a także w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 5 XII 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 1, poz. 12).

**TABL. 1 (49). JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA**

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 2005 b - 2006	Ludność <sup>a</sup> – w % ludności korzystającej z urządzeń – zaopatrywana w wodę			
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym		nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym	
	miasta	wieś	miasta	wieś
Wodociągi o wydajności w m <sup>3</sup> /d:				
poniżej 100 ..... a	99,1	94,6	0,9	5,4
..... b	88,0	97,5	12,0	2,5
100 – 1000 ..... a	92,9	89,0	7,1	11,0
..... b	94,8	91,0	5,2	9,0
1001 – 10000 ..... a	97,3	85,7	2,7	14,3
..... b	96,8	85,8	3,2	14,2
10001 – 100000 ..... a	100,0	100,0 <sup>b</sup>	–	–
..... b	100,0	100,0 <sup>b</sup>	–	–
powyżej 100000 ..... a	100,0	100,0 <sup>b</sup>	–	–
..... b	100,0	100,0 <sup>b</sup>	–	–
Studnie: publiczne ..... a	100,0	100,0	–	–
..... b	100,0	66,7	–	33,3
inne ..... a	85,7	99,8	14,3	0,2
..... b	100,0	96,3	–	3,7

a Według szacunków. b Dotyczy ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów zlokalizowanych na terenach miast.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

**TABL. 2 (50). IMISJA WYBRANYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA NA STACJACH POMIAROWYCH WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA<sup>a</sup> W 2006 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dwutlenek siarki (SO <sub>2</sub> )	Dwutlenek azotu (NO <sub>2</sub> )	Tlenki azotu (NO <sub>x</sub> )	Pył zawieszony (PM-10)
	µg/m <sup>3</sup>			
<b>Normy dopuszczalne zanieczyszczeń ...</b>	<b>20</b>	<b>40</b>	<b>30</b>	<b>40</b>
Bielsko-Biała ul. Kossak-Szczuckiej .....	22	30	39	36
Bytom ul. Modrzewskiego .....	.	.	.	.
Chorzów autostrada A4 (węzeł Batory) .....	22	50	122	.
Cieszyn ul. Mickiewicza .....	17	.	.	38
Częstochowa Al. AK/JP II .....	20	48	126	50
Częstochowa ul. Baczyńskiego .....	.	29	43	51
Dąbrowa Górnicza ul. 1000-lecia .....	26	37	67	46
Gliwice ul. Mewy .....	.	.	.	47
Katowice ul. Kossutha .....	31	.	.	.
Rybnik ul. Borki .....	28	30	44	64
Sosnowiec ul. Narutowicza .....	.	.	.	59
Tychy ul. Tołstoja .....	.	27	52	47
Wodzisław Śląski ul. Gałczyńskiego .....	24	27	35	73
Zabrze ul. Skłodowskiej .....	28	30	47	59
Złoty Potok Leśniczówka Kamienna Góra	19	12	14	35
Żywiec ul. Słowackiego .....	39	.	.	51

a W ramach Śląskiego Monitoringu Powietrza; średnia w roku.

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach (<http://www.katowice.pios.gov.pl>).

**TABL. 3 (51). DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ  
W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOSCI I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
Liczba zbadanych próbek .....	32395	14078	13526
w tym:			
środków spożywczych: krajowych .....	26741	10669	10663
z importu .....	2252	2612	1797
przedmiotów użytku: krajowych .....	1492	382	306
z importu .....	44	108	96
Próbki zdyskwalifikowane w % zbadanych:			
środków spożywczych: krajowych .....	12,9	7,2	3,6
z importu .....	3,9	1,8	3,0
przedmiotów użytku: krajowych .....	0,7	1,6	3,6
z importu .....	–	6,5	4,2

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

**TABL. 4 (52). OCENA SANITARNA NIEKTÓRYCH KRAJOWYCH ŚRODKÓW  
SPOŻYWCZYCH<sup>a</sup>**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
	próby zdyskwalifikowane w % ogółu zbadanych		
Mleko płynne .....	19,0	30,7	13,3
Masło .....	25,4	28,5	9,7
Mięso <sup>b</sup> (bez konserw) .....	11,0	5,0	7,3
Tłuszcze: roślinne .....	3,0	0,8	2,3
zwierzęce .....	10,1	–	–
Pieczywo (z cukierniczym suchym) .....	12,9	0,3	1,4
Owoce, warzywa, grzyby i przetwory (bez konserw) .....	6,3	2,8	3,0
Napoje bezalkoholowe .....	5,2	2,1	4,4

<sup>a</sup> Badanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w punktach sprzedaży, a w przypadku mięsa – przez Inspekcję Weterynaryjną w punktach uboju. <sup>b</sup> W tym drób i przetwory z mięsa drobiowego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie oceny sanitarnej mięsa przez Inspekcję Weterynaryjną.

**TABL. 5 (53). WYBRANA DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY GLEB**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
Monitoring gleb			
stanowiska pomiarowe .....	60	–	–
pobrane próbki pierwotne .....	60	–	–
wykonane oznaczenia .....	620	–	–
W ramach kontroli			
pobrane próbki pierwotne .....	40	36	62
wykonane oznaczenia .....	323	266	564
W ramach akcji związanych z poważnymi awariami			
pobrane próbki pierwotne .....	17	57	42
wykonane oznaczenia .....	72	610	165

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

**TABL. 6 (54). WYBRANA DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
Monitoring powietrza			
stanowiska pomiarowe .....	40	100	111
pobrane próbki .....	36213	63616	38092
wykonane oznaczenia .....	39849	66366	79154
W ramach kontroli			
pobrane próbki .....	919	244	2084
wykonane oznaczenia .....	3485	1295	2908
W ramach akcji związanych z poważnymi awariami			
pobrane próbki .....	45	–	–
wykonane oznaczenia .....	72	–	–

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

**TABL. 7 (55). WYBRANA DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY WÓD**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
Monitoring			
rzek			
stanowiska pomiarowe .....	233	247	242
jezior			
jeziora zbadane .....	7	–	–
stanowiska pomiarowe .....	32	–	–
zbiorników zaporowych			
zbiorniki zbadane .....	.	7	5
stanowiska pomiarowe .....	.	20	14
wód podziemnych			
stanowiska pomiarowe .....	289	125	105
Pobrane próbki ogółem .....	6335	3451	4716
w tym w ramach:			
monitoringu .....	3537	2277	3171
kontroli .....	2597	209	152
akcji związanych z poważnymi awariami .....	201	307	225
Wykonane oznaczenia ogółem .....	118867	133575	118079
w tym w ramach:			
monitoringu .....	100957	102606	91562
kontroli .....	16379	2437	1201
akcji związanych z poważnymi awariami .....	1531	1600	1096

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

**TABL. 8 (56). WYBRANA DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006
W ramach kontroli			
pobrane próbki pierwotne .....	21	2	10
wykonane oznaczenia .....	379	9	170
W ramach akcji związanych z poważnymi awariami			
pobrane próbki pierwotne .....	–	10	–
wykonane oznaczenia .....	–	34	–

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

## OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska	(-)	-	zjawisko nie wystąpiło
Zero	(0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5
	(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05
Kropka	(.)	-	zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych
Znak	(x)	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe
Znak	(Δ)	-	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji
„W tym”		-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy

## SKRÓTY

tys.	-	tysiąc	m <sup>3</sup>	-	metr sześcienny
mln	-	milion	dam <sup>3</sup>	-	dekametr sześcienny
μg	-	mikrogram	hm <sup>3</sup>	-	hektometr sześcienny
kg	-	kilogram	d	-	doba
t	-	tona	r.	-	rok
m <sup>2</sup>	-	metr kwadratowy	zł	-	złoty
ha	-	hektar	szt	-	sztuka
km	-	kilometr	PKD	-	Polska Klasyfikacja Działalności
km <sup>2</sup>	-	kilometr kwadratowy	RPO	-	Regionalny Program Operacyjny

**Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych US**